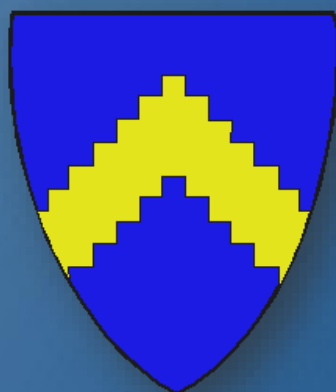

SILLAMÄE LINNA

ARENGUKAVA 2026-2030

Eelarvestrateegia 2026-2030

Sillamäe 2026

SISSEJUHATUS

Taust

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse (edaspidi KOKS) § 2 lõike 1 järgi on kohalik omavalitsus põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse - valla või linna - demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi. Käesolev arengukava on eelkõige dokument määratlemaks linnaelanike huvidest ja vajadustest ning Sillamäe linna arengu iseärasustest linna arengu eesmärke ja nende saavutamiseks vajalikke tegevusi, planeerides ühtlasi nende tegevuste elluviimiseks vajalikke vahendeid.

KOKS § 37 lõike 1 järgi peab igal linnal olema arengukava ja eelarvestrateegia, mis on aluseks eri eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele. Seaduse kohaselt esitatakse arengukavas vähemalt majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna ja rahvastiku tervise arengu pikaajalised suundumused ja vajadused ning tegevusvaldkondade probleemide ja võimaluste hetkeolukorra analüüsist. Arengukavas kajastatakse kuni arengukava perioodi lõpuni strateegilised eesmärgid koos taotletava mõjuga arengukava perioodi lõpuni.

KOKS § 37¹ lõike 1 järgi on arengukava osa või sellega seotud iseseisev dokument eelarvestrateegia, mille nõuded sätestatakse kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduses. Seaduse kohaselt on arengukava ja eelarvestrateegia aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel, varaga tehingute tegemisel, investeeringute kavandamisel ning investeeringuteks toetuse taotlemisel. Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seaduse (edaspidi KOFS) järgi koostatakse eelarvestrateegia arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist.

KOFS § 20 lõike 3 järgi esitatakse eelarvestrateegias:

1. kohaliku omavalitsuse üksuse majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegiaperioodiks;
2. eelarvestrateegia vastuvõtmisele eelnenud aasta tegelikud, jooksvaks aastaks kavandatud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad põhitegevuse tulud, eeldatavad põhitegevuse kulud, investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused

ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht ning likviidsete varade muutus;

- 2¹. informatsioon eelarvestrateegia perioodiks kavandatavatest kohalike maksude ja maamaksu muudatustest;
3. ülevaade kohaliku omavalitsuse üksuse ja temast sõltuvate üksuste majandusolukorrast, sealhulgas arvnäitajad, mis on vajalikud põhitegevuse tulemi ja netovõlakoormuse määra arvutamiseks;
4. kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse põhitegevuse tulemi eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodi igaks aastaks prognoositav põhitegevuse tulemi;
5. kohaliku omavalitsuse üksuse ja kohaliku omavalitsuse üksuse arvestusüksuse tegelik netovõlakoormus eelmisel aastal, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus;
6. muu kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.

KOKS § 37² lõike 3 järgi peavad arengukava ja eelarvestrateegia hõlmama iga aasta 30. novembri seisuga vähemalt nelja eelseisvat eelarveaastat.

Nõuded arengukavadele ja linna kohustus teatud valdkondade osas arengukava koostada tulenevad ka teistest seadustest. Säästva arengu seaduse § 4 lõike 2 järgi peab kohalik omavalitsus omavalitsusüksuse arengukava kinnitamisel ja ettevõtluse korraldamisel arvestama välislepingutest tulenevaid kohustusi ja nende täitmiseks kinnitatud riiklikke programme. Ühistranspordiseaduse § 13 lõike 1 punkti 1 järgi omavalitsusorgan oma haldusterritooriumil suunab ja koordineerib ühistranspordi arengut ning töötab välja ja viib ellu asjaomaseid arengukavasid, mida rahastatakse omavalitsusüksuse eelarvest, riigieelarvest ning ettevõtjate sihteraldistest. Noorsootöö seaduse § 8 punkti 1 järgi linnavolikogu määrab noorsootöö prioriteedid oma haldusterritooriumil ning sätestab nende saavutamiseks vajalikud ülesanded linna arengukavas. Jäätmeseaduse § 42 lõike 1 järgi on kohaliku omavalitsuse üksuse jäätmekava kohaliku omavalitsuse üksuse arengukava osa, mis käsitleb valla või linna jäätmehoolduse arendamist. Sillamäe linna jäätmekava 2025-2030 on eraldi dokumendina vastu võetud Sillamäe Linnavolikogu 30. jaanuari 2025. a. määrusega nr. 77. Lähtudes ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse §st 4, on Sillamäe Linnavolikogu 28. novembri 2024.a

määrusega nr 73 kehtestatud Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava 2024-2036.

KOKS § 37 lõike 4 järgi peavad täiendavad arengukavad olema kooskõlas linna arengukavaga, mis omakorda peab arvestama linna üldplaneeringut. Arengukava koostamisel on arvestatud Sillamäe Linnavolikogu 26. septembri 2002. a määrusega nr 43/102-m kehtestatud Sillamäe linna üldplaneeringut, Sillamäe linna ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamise kava 2024-2036, Sillamäe linna jäätmekava 2025-2030 ning Sillamäe linna laste ja perede heaolu profiili ja tegevuskava.

Koostamise põhimõtted

Arengukava koostamine on kokkuleppemenetlus, mille tulemusel valmiv dokument peab arvestama terviklikult erinevate eluvaldkondade vajadusi, üha laienevaid võimalusi koostööks ja tegevuste rahastamiseks. Vastavalt kehtivale õigusele, riiklikele arengukavadele ja regionaalprogrammidele on käesolev arengukava linnaelarve koostamise lähtekohaks ja linna arengule kaasaitavate projektide esitamise aluseks ning aluseks linna arenguks vahendite kaasamiseks Euroopa Liidu struktuurifondidest, riiklikest fondidest ning erasektorilt.

Sillamäe arengu strateegiliseks ja erinevate eluvaldkondade terviklikuks kavandamiseks kinnitas Sillamäe Linnavolikogu esimese linna arengukava 2001. aastal. Seda arengukava on igal aastal üle vaadatud ja täiendatud.

Linna arengukava ülevaatamise algatab igal aastal linnavolikogu, arengukava ja selle muutmise eelnõu koostab linnavalitsus. Linna arengukava eelnõu ja selle muutmise eelnõu avalikustatakse pärast nende heakskiitmist linnakantseleis ja Sillamäe linna veebilehel. Avalikustamise, arutelu toimumise ja ettepanekute esitamise aja kehtestab volikogu. Sellekohase informatsiooni avaldab linnavalitsus ajalehes ja linna veebilehel.

Ettepanekud kehtiva linna arengukava muutmise kohta esitab linnavalitsus volikogule hiljemalt iga aasta 1. juuniks. Hiljemalt iga aasta 30. novembriks vaatab volikogu läbi ja võtab vastu otsuse arengukavade muutmise kohta. Arengukava ja eelarvestrateegia ning volikogu ja volikogu komisjonide istungite protokollid arengukava ja eelarvestrateegia menetlemise kohta avaldatakse linna veebilehel seitsme tööpäeva jooksul arengukava ja eelarvestrateegia vastuvõtmisest arvates.

Arengukava viivad ellu Sillamäe Linnavalitsus koos Sillamäe Linnavolikoguga. Linnavalitsus esitab igal aastal volikogule läbivaatamiseks aruande linna arengukava ja valdkondade arengukavade täitmise kohta. Arengukava ning valdkondade arengukavade täitmise aruanne esitatakse ülevaatenähtena majandusaruande koosseisus tegevusaruandes. Arengukava täitmise aruandes antakse hinnang arengukavas püstitatud eesmärkide täitmisele, analüüsitakse eesmärkide saavutamises tõhusust ja selleks kasutatud abinõude otstarbekohasust, samuti tuuakse välja arengukava mõju linna arengule tervikuna. Ülevaates tuleb esitada indikaatorite kavandatud ja tegelikud andmed.

Arengukava koostamise eesmärgid

1. anda ülevaade olemasolevast olukorrast linnas;
2. koostada arenguvision, seada eesmärgid ja määrata nende saavutamiseks vajalikud tegevused;
3. selgitada välja valdkondade kitsaskohad ning toetamist vajavad eripärad;
4. teha ettepanekud erinevate kitsaskohtade elimineerimise ja valdkondade arendamise osas;
5. töötada välja eelarvestrateegia perioodiks 2026-2030.

Tegutsemisvaldkonnad ja ülesanded

1. Olemasoleva olukorra analüüs: rahvastikunäitajad ja koosseis (elanike arv, meeste ja naiste arv, elanike arv vanusegruppide lõikes, elanike arvu prognoos, loomulik iibe ja rändesaldo), sotsiaalsed ja majanduslikud näitajad (elanike emakeel ja haridustase töötuse määr, palgatase ja brutotulu sajate arv), linnamajandus (maa jagunemine, kinnisvara tehingud ja hinnad, munitsipaalhoonete kulud, transpordiühendused), keskkond (olmejäätmed, joogivee kvaliteedinäitajad), haridus (õpilaste arvu prognoos, spordi, huvihariduse ja –tegevusega tegelemise võimalused ja trendid, linna kultuurielu), elanikkonna sotsiaalne kaitse ja tervis (toetused, surmapõhjused, sõltuvushäired), turvalisus (kuritegude arv).
2. Välja tuua Sillamäe linna SWOT parameetrid. Fikseerida linna tugevad ja nõrgad küljed, ohud ja võimalused.
3. Sõnastada linna missioon, visioon ning arengueesmärgid lähtuvalt linna tugevustest ja vajadustest.

4. Seada valdkondlikud eesmärgid ja määrata eesmärkide saavutamiseks vajalikud tegevused ning eesmärkide saavutamise hindamise mõõdikud 10 linnaelu valdkonna kaupa:

- Tööhõive ja ettevõtlus
- Maakasutus ja linna planeerimine
- Transpordiühendused, tehnilised infrastruktuurid ja kommunaalmajandus
- Keskkonnakaitse ja jäätmekäitlus
- Haridus (sh alusharidus, põhiharidus ja huviharidus)
- Kultuur
- Sport ja terviseedendus
- Sotsiaahoolekanne ja tervishoid
- Turvalisus
- Juhtimine, kommunikatsioon, koostöö ja välissidemed

Sõnastada iga valdkonna eesmärgid ja tegevusvajadused. Tegevusvajaduste all käsitleda valdkonna parandamise võimalusi, tuua esile investeeringud eelarvestrateegiast perioodiks 2026-2030 ning fikseerida teised olulised investeeringud, mis ei ole selleks perioodiks eelarvestrateegias kavandatud.

5. Eelarvestrateegia väljatöötamine perioodiks 2026-2030 ja vajalike selgitustega varustamine.

Eelnevast lähtuvalt on arengukava koostatud järgmise struktuuriga:

- Esimeses peatükis on toodud hetkeolukorra analüüsi kokkuvõte, mille alusel on koostatud "Sillamäe SWOT-analüüs", kus selgitatakse välja linna arenguvõimalused ja –riskid. Linnaelu analüüs koostati olemasolevate statistiliste andmete, registriteabe, uuringute, rahandusministeeriumi prognooside jms põhjal. Statistika näitajad on eraldi välja toodud arengukava Lisas 4 Hetkeolukorra analüüs ja statistilised näitajad.
- Teises peatükis on sõnastatud linna missioon, visioon ja strateegilised eesmärgid.
- Kolmas peatükk sisaldab endas tegevusvaldkondade kaupa määratud tegevusi strateegiliste eesmärkide saavutamiseks. Tegevusvaldkonnad on määratud rahvusvahelise valitsemisfunktsioonide klassifikaatori tegevusalade järgi, mis

võimaldab arengukavaga kavandatava parimal viisil siduda eelarve kavandamise, täitmise ja aruandlusega.

- Neljandas peatükis “Eelarvestrateegia” on toodud finantsplaan kavandatavate tegevuste finantseerimiseks investeerimistegevuse eelarveosa olulisemad tegevused ja investeeringud koos kogumaksumuse prognoosi ja võimalike finantseerimisallikatega, eeldatav finantseerimistegevuse maht, näidatud likviidsete varade muutus ja prognoositav põhitegevuse tulem.

SISUKORD

SISSEJUHATUS.....	2
1. LÄHTEPOSITSIOON	9
1.1. Sillamäe SWOT parameetrid	9
2. MISSIOON, VISIOON, EESMÄRGID.....	13
3. SILLAMÄE LINNA EESMÄRGID, TEGEVUSED JA INVESTEERINGUD VALDKONDADE KAUPA	15
3.1. Tööhõive ja ettevõtlus	15
3.2. Maakasutus ja linna planeerimine	19
3.3. Transpordiühendused, tehnilised infrastruktuurid ja kommunaalmajandus	22
3.4. Keskkonnakaitse ja jäätmekäitlus	27
3.5. Haridus	30
3.5.1. Alusharidus	30
3.5.2. Põhiharidus	32
3.5.3. Huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö.....	34
3.5. Kultuur	36
3.6. Sport ja terviseedendus.....	38
3.7. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid.....	41
3.8. Turvalisus	45
3.9. Juhtimine, kommunikatsioon, koostöö ja välissidemed.....	47
4. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRAATEEGIA	50
4.1. Majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks.....	51
4.2. Tegelikud, kavandatud ja prognoositavad põhitegevuse tulud	52
4.3. Olulisemad tegevused ja investeeringud	61
4.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ja likviidsete varade muutus	65
4.5. KOV ja KOV arvestusüksuse põhitegevuse tegelik, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav põhitegevuse tulem	68
4.6. KOV ja KOV arvestusüksuse tegelik, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus	69
4.7. Muu KOV finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon.....	70
LISAD	77
Lisa 1. Seos teiste strateegiliste dokumentidega	77
Lisa 2. Teised olulised investeeringuobjektid 2026-2030.....	84
Lisa 3. Hetkeolukorra analüüs ja statistilised näitajad	86

1. LÄHTEPOSITSIOON

Tulevikku suunatud arendustegevuse kujundamisel on tähtis teada seda, kus ollakse ja kuidas on sinna jõutud – teiste sõnadega, millised on olnud valitsevad arengutrendid ja millises punktis oma arengutes ollakse ning millised võivad olla tulevikuarengud. Järgnev käsitus haarab olulisemaid arenguid, mis iseloomustavad Sillamäel toimunud muutusi 21. sajandi algul. Alusandmed SWOT analüüsile on toodud arengukava Lisas 4 Hetkeolukorra analüüs ja statistilised näitajad.

1.1. Sillamäe SWOT parameetrid

Sillamäe arengueelduste hinnangu koondpildi pakub linna SWOT analüüs, milles avatakse linna tugevused ja nõrkused ning väliskeskkonna võimalused ja ohud.

Linna tugevused

- tööstusliku tootmise traditsioon ja oskusteave;
- ettevõtlike inimeste olemasolu ja tugevad ettevõtted;
- avatud tööturg, teiste linnade (Narva, Narva-Jõesuu, Kohtla-Järve, Jõhvi vald) lähedus;
- soodne elukeskkond (ökoloogiliselt puhas, heakorrastatud, inimsõbralik linnaruum);
- suur rohealade võrgustik (umbes 15 % linna territooriumist on kaetud rohealadega);
- miljööväärne linna keskosa ja heakord, viimastel aastatel toimunud elukeskkonna kvaliteedi tõus (avaliku linnaruumi heakorrastamine, avalike infrastruktuuriobjektide renoveerimine);
- komplekselt lahendatud elamise, õppimise, vaba aja ja töövõimalused;
- linna infrastruktuuri suhteliselt hea seisund;
- vaba maa tööstuspiirkonnas;
- atraktiivsed investeerimisvõimalused ranna-ala ja jõeääre arendamiseks;
- mitmekesine kultuurielu;
- pingutused kutseõppe ja keeleõppe parandamiseks;
- aktiivne eri vanuses ja erivajadustega inimestele suunatud sotsiaaltöö ja riskigruppide kaetus teenustega;
- noorte aktiivsus ja osalus huvitegevuses;

- kohaliku võimu soosiv toetus sporditegevusele, spordiobjektide koondamine ühtse juhtimise alla ja suhteliselt lai valik viljeletavaid spordialasid ja head tingimused sportimiseks;

Linna nõrkused

- tänases geopoliitilises situatsioonis linna ebasoodne transpordigeograafiline asend, sadam Soome lahes jääb seoses sanktsioonidega uutest kaubaveo marsruutidest eemale;
- linna ettevõtluse aeglane areng;
- rahvastiku vananemine ja vähenemine ja suur pensionäride osakaal;
- elanike vähene eesti keele oskus, ainult vene keelt rääkivate inimeste suur osakaal;
- struktuurne tööpuudus, kvalifitseeritud spetsialistide ja juhtide puudus;
- teeninduse kvaliteedi suhteliselt madal tase, eriarstiabi vähene kättesaadavus;
- kohalike ettevõtlike inimeste vähesus, väikeettevõtete tagasihoidlik osakaal;
- uue, kaasaegse ja energiasäästliku elamufondi puudumine;
- vähe ettevalmistatud maid individuaalelamu ehituse ja teenindussektori arenguks;
- nõukogude perioodil ehitatud hoonete ja tehnovõrkude tehnilised puudujäägid;
- riigiasutuste ning muude teenuste kaugenemine;
- mõningad kultuuri-, huvitegevuse ja spordiehitised ei vasta kaasaegsetele nõuetele;
- suhteliselt madalad palgad võrreldes Eesti keskmisega;
- määratlemata kodakondsusega inimeste suur osakaal;
- vähesed võimalused vaba aja veetmiseks ja kõrghariduse omandamise võimaluse puudumine, langev huvi aktiivse eluviisi vastu;
- elektrooniliste teabesüsteemide vähene kasutamisoskus ettevõtjate seas;
- kvaliteetsete kaupade ja teenuste sh vaba aja teenuste piiratud kättesaadavus.

Väliskeskkonna võimalused

- huvi uute tööstusinvesteeringute tegemiseks ja logistilistesse lahendustesse panustamiseks; Õiglase ülemineku fondi rahastusvõimalused;
- Ida-Soome piirkonna vajadus leida uued transpordikoridorid ja kaubaveo teed Euroopasse;

- head väljakutsed haritud juhtidele ja spetsialistidele;
- Ida-Viru ja Kotka piirkonna omavalitsuste soov arendada turismi ja logistika alast koostöövõrku;
- külaliste kasvav huvi Sillamäe ajaloo, arhitektuuri ja kultuurilise eripära vastu, nõudluse kasv isikuteenuste osutamiseks;
- uute tehnoloogiate arendamine tööstuses;
- EL struktuurifondide rahastamisvõimaluste kasutamine;
- teiste kohalike omavalitsuste huvi koostööks infrastruktuuri arendamisel (teed, ühisveevärk- ja -kanalisatsioon, jäätmemajandus, turismimarsruudid, Sillamäe – Kotka laevaliini taaskäivitamine);
- merega seotud harrastuste populaarsuse kasv, mereturismi laienemine, jahisadama ja puhkemajanduse edendamine;
- suurenev huvi töötada Sillamäel, tööturu rahvusvahelistumine;
- uued elu- ja puhkekohad linnas tulenevalt linna ja sadamaala arengust;
- info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalused.

Ohud väliskeskkonnast

- Tallinn, naaberlinnad ja välismaa tõmbavad linnast tööjõu, eriti noori;
- surve kiireks tootmissisendite hinnatõusuks, soojus- ja energiahindade kasv;
- transiidi- ja turismivoogude peatumine, Narva piiriületuskoha läbilaske piiratus;
- välispoliitika muutumine, piiride sulgemine Vene Föderatsiooniga;
- majandusolude halvenemine, ettevõtete majanduslangus ja sotsiaalprobleemide võimendumine, tööpuuduse kasv;
- riigi konservatiivne eelarvepoliitika ja maksude tõstmine;
- merereostus, ökoloogilise olukorra halvenemine, suurõnnetus;
- naaberomavalitsuste vähene huvi koostöö vastu, ebapiisav regionaalne haldussuutlikkus;
- sotsiaalmajanduslike probleemide süvenemine (seaduste rikkumised, kuritegevuse kasv, vaesus);
- suurenev liiklusintensiivsus, koormus linnatänavatele ja liiklusohutuse halvenemine;
- seaduste rikkumiste ja kuritegevuse kasv süveneva majanduskriisi tõttu;
- tööstusettevõtete kahjulik mõju keskkonnaseisundile.

Järeldused: Sillamäe positsioon Ida-Virumaal ja Eestis tervikuna on vaatamata ümbritsevale ebastabiilsusele suhteliselt stabiilne. Eelkõige on selle põhjuseks enne kriisiperioodi toimunud hoogne majandusareng, sadama ehitamine ja avatud tööturg. Sillamäe asukoht Euroopa Liidu idapiiril on muutunud tugevusest pigem nõrkuseks ent vaba tootmismaa koos hästi toimiva ettevõtlust toetava tugistruktuuriga, linnavõimu soosiv suhtumine ettevõtlikkusse ja jõupingutused linna elukeskkonna parandamiseks, tihenevad koostöö- ja majandussidemed ning investeeringud inimkapitali arengusse loovad eeldused linna konkurentsivõime säilimiseks. Linna arengu olulisteks märksõnadeks on sidususe suurenemine Eesti teiste piirkondadega ning rahvusvahelistumine majanduses. Eesti kodakondsust omavate inimeste arvu kasv, riigikeele oskuste omandamine, teenuste kvaliteedi parandamine ja mitmekesistamine ning turismi sihtkoha maine suurendamine ja selleks infrastruktuuri arendamine lubavad Sillamäel osaleda paremini piirkondlikus koostöös ja suurendada paindlikkust konkurentsis teiste piirkondadega.

Linnavõimul tuleb koostöös haridus- ja kultuuriasutustega teha jõupingutusi õpikeskkonna uuendamiseks ja kultuuriasutuste võrgu korrastamiseks, pedagoogilise kaadri tugevdamise ning haridusteenuse efektiivsuse ja kvaliteedi tõstmise suunas, et reageerida ühiskonnas toimuvatele muutustele. Jätkuvalt tuleb investeerida mereäärse puhkeala arendamisse, linna heakorda ja miljööväärtusse. Olulisel kohal arendustöös peavad olema investeeringud teedesse ja tänavatesse, mis arvestavad Tallinn-Narva ning tulevikus Sillamäe-Tartu-Valga-Euroopa liikluskoormuse kasvuga. Linna tasakaalustatud ja keskkonnasõbralik areng eeldab tulevikku suunatud avaliku-, era- ja mittetulundussektori koostööd, mille üheks osaks on koordineeritult projektide esitamine Euroopa Liidu tugifondidest ja riigieelarvest toetuste saamiseks.

2. MISSIOON, VISIOON, EESMÄRGID

Missioon

Sillamäe linna missioon on luua eeldused linna terviklikuks ja igakülgseks arenguks, põhinedes linna tugevatel külgedel ning väliskeskkonnast tulenevatel väljakutsetel.

Visioon

Sillamäe on Ida-Viru merevärav ja arengumootor, multikultuurne, mitmekesise majandusega sotsiaalselt turvaline kiiresti arenev loodust säästev tuntud linn Eestis ja Euroopas, kus on unikaalne miljööväärtuslik elukeskkond, konkurentsivõimelised tingimused ettevõtluseks ja soodsad võimalused elanikele eneseteostuseks ning täisväärtuslikuks eluks.

Lähtudes Sillamäe linna visioonist aastaks 2030 ning võttes arvesse linna arengueeldusi, juhindutakse linna arendustegevuses aastatel 2026–2030 järgmiste strateegiliste arengueesmärkide täitmise vajadusest:

1. Sillamäe linn on Ida-Virumaa kaubatranspordi ja turistide liikumisteede logistiline keskus.
2. Linnas on välja kujunenud rahvusvaheliselt atraktiivne ettevõtluskeskkond.
3. Sillamäe on Läänemere regioonis tuntud turismisihtkoht.
4. Sillamäel on hinnatud ja turvaline õpi- ja elukeskkond, mis toetab linna elanike isiksuse arengut ja suurendab nende elukvaliteeti. Selleks on vajalik arendada õpikeskkonda ning optimeerida asutuste pinnakasutus, arvestades asutuste võrgu kujundamisel demograafilisi muutusi ja muutusi õppekorralduses ja õpikäsitluses, panustada avaliku infrastruktuuri korrastamise, eelkõige haridus-, kultuuri- ja spordiasutuste hoonete renoveerimisse ja avaliku linnaruumi heakorda.
5. Linna säilinud arhitektuuripärand ja uusehitiste kvaliteet tagavad linnamiljöö omapära kõrge miljööväärtuse ning on üheks linna identiteedi märgiks.

6. Linna arengut toetab kaasaegne ja keskkonnasõbralik tehniline infrastruktuur, esmatähtis on nõuetekohase vee- ja kanalisatsiooniteenuse tagamine ning autostumise ja liikluse intensiivistumisega kaasnevate transpordiküsimuste lahendamine.
7. Linnas tegutsevate ettevõtete, asutuste ja majapidamiste looduskasutus on jätkusuutlik, elanike tervist ja looduskeskkonda säästev.
8. Linna elanikele on tagatud kvaliteetsed ja mitmekesised avalikud teenused.
9. Efektiivne sotsiaalkaitse süsteem võimaldab linnaelanike vajadusi maksimaalselt rahuldada.
10. Kohaliku omavalitsuse tegevus linna arengu huvides on jätkusuutlik ning põhineb avaliku, era- ja mittetulundussektori partnerlusel.

Nende strateegiliste eesmärkide suunas liikumisel on edu saavutamiseks kõige otstarbekam ennast efektiivselt Ida-Virumaa teiste linnade ja asulate seas positsioneerida, tuginedes seejuures oma arengueeldustele – soodsale asendile, õppimisvõimelisele inimkapitalile, mitmekülgele kõrgtehnoloogilisele ja keskkonnasõbralikule ettevõtlusele, mainekale ja miljööväärtuslikule linna elukeskkonnale ning multikultuursele ühistegevusele.

3. SILLAMÄE LINNA EESMÄRGID, TEGEVUSED JA INVESTEERINGUD VALDKONDADE KAUPA

3.1. Tööhõive ja ettevõtlus

Eesmärgid

- Mitmekülgne ettevõtlus, keskendudes töötleva tööstuse ja turismisektori ettevõtetele.
- Reisi- ja jahisadama areng piirkonna turismipotentsiaali realiseerimiseks ja linna teenindussektori arendamiseks.
- Kõrge tööviljakusega, konkurentsivõimelised ja hästi tasustatud töökohti pakkuvad ettevõtted.
- Tööjõu väljaõppe vastavusse viimine kaasaegse tööturu vajadustega (sh kasutades paremini EL siseturu ja teiste poliitikate võimalusi) ning kutse- või kõrghariduse tasemel erialase haridusega inimeste osakaalu suurendamine.
- Tugev ettevõtluse tugistruktuur ja ettevõtjate hea informeeritus ning ettevõtlust toetav tehniline infrastruktuur.
- Paindlik tööturg ja tööturu osapoolte motiveeritud koostöö.

Indikaatorid: äriühingute arv 1000 elaniku kohta, töötuse määr, Sillamäe sadama kaubakäive, Sillamäe elanike keskmine palk, IT kulude osakaal põhitegevuse kuludest, kaasava eelarve maht, saadud toetuste maht

Peamised tegevusvajadused:

1. **Koolitada tööjõudu vastavalt linna ja regiooni majandusarengu vajadustele, rõhutades täiendõppimise tähtsust, aga samuti luua koostöös teiste omavalitsustega võimalused täiskasvanute elukestvaks õppeks läbi täiskasvanute täiend- ja ümberõppe ning vabahariduse õppe. Tootmise ja logistika areng ning ettevõtete väärtusahelate arendamine rahvusvahelistumise tingimustes toovad kaasa väga olulised muutused piirkondlikus tööhõive struktuuris. Seoses sellega on vajalik teha uuringud ja sellest lähtuvad ümberkorraldused haridussüsteemis, mis aitaksid valmistada ette kohaliku õpikeskkonda paindlikult reageerima tööturul toimuvale. Selleks on vaja teha koostööd ettevõtjatega, riiklike, regionaalsete ja kohalike õppeasutustega (sh Sillamäe Gümnaasium, Ida-Virumaa Kutsehariduskeskus), Haridus- ja Teadusministeeriumi,**

Töötukassa, äriühingute ja välispartneritega, et selgitada välja perspektiivsed erialad noorte ja täiskasvanute kutseettevalmistamisel, aga samuti viia läbi täiskasvanute täiend- ja ümberõpet ning üldhariduskoolides eelkurseõpet. Pidada oluliseks õppeasutustes turumajanduslike elementide õpetamist, koolides äri-ideede konkursside korraldamist ja linna ettevõtetele tutvumist, jätkata osalemist projektis “Ettevõtlik Kool”. Samuti algatada ja toetada tööhõive parandamisele ja majandustegevuse aktiveerimisele suunatud projekte. Teha koostööd õpilaste ja üliõpilastega praktika korraldamiseks, tutvustada õpilastele kohaliku ettevõtluse võimalusi.

2. **Luu eeldused haritud noorte spetsialistide linna toomiseks** läbi aktiivse koostöö kohaliku kutsehariduskeskusega ja piirkondlike haridusasutustega ning sihtstipendiumite abil, eeldades, et pärast hariduse saamist tulevad noored spetsialistid linna tagasi. Üheks tugevaks tõmbeteguriks võiksid olla ka renoveeritud üürikorterid. Aktiivne koostöö ning üleriigiline ja rahvusvaheline oskuste ja teadmiste jagamine aitab tõsta linna teaduspotsentsiaali.
3. **Arendada ettevõtluse tugistruktuure.** Ettevõtluse tugistruktuuride areng loob paremad eeldused uute ettevõtete ja investeeringute toomiseks Sillamäele. Tugiteenuste arendamine nii alustavatele kui ka juba tegutsevatele ettevõtjatele loob eeldused töökohtade jätkusuutlikuks toimimiseks. Toetada Sillamäe Vabatsooni Arendust projektipõhiselt, laiendada toetusteenuseid Sillamäe vabatsoonis ning kujundada seal välja tehnopark. Koostöös Ida-Viru Ettevõtluskeskuse ja Töötukassaga aidata kaasa ettevõtlusalase info levitamisele (seminarid, koolitused, infolistid, koostööprojektid). Otstarbekas on toetada Sillamäe ettevõtjate turu-uuringuid ja toote-alast arendustööd, seda nii kodumaisest kui rahvusvahelisest nõudlusest tulenevalt. Osaleda Sillamäe ettevõtluse arendamiseks vajalikes koostöövõrgustikes (näiteks Ida-Viru turismiklaster).
4. **Aidata kaasa tehnilise infrastruktuuri arengule tootmispiirkonnas.** Arendada Sillamäe kaubasadama ja ranna-ala tööstusinfrastruktuuri, reisisadama infrastruktuuri, sh sadama juurdepääsuteid. Optimeerida tööstusala infrastruktuuri lähtudes pakutavate teenuste maksumuse minimiseerimise ja konkurentsivõimelise ettevõtluskeskkonna loomise seisukohast. Toetada tööstusliku kinnisvara arendamist uute loodavate ettevõtete konkurentsivõime tagamiseks, üldplaneeringus analüüsida võimalusi maa-alade juhtfunktsioonide täpsustamiseks, leidmaks ettevõtluseks sobivaid maaüksusi. Lõpule tuleb viia linna tänavate rekonstrueerimine, tagamaks ettevõtjatele ohutu ja kvaliteetse ühenduse linna eri kvartalitega, riigi põhimaanteega ning võimaldamaks

transiitühendusi reisiterminalist ja kaubasadamast. Prioriteediks on Geoloogia ja Hariduse tänavate rekonstrueerimine, mis täidab paljudele ettevõtetele transiitliikluse funktsiooni ning samuti on vajalik teistele ettevõtetele paremateks ühendusteks, sh ristmike läbilaskevõime suurendamine ja ohutuse tagamine.

5. **Aktiivselt pakkuda potentsiaalsetele investoritele ettevõtluseks vaba maad** vastavalt linna üldplaneeringus ettenähtud maakasutusplaanile. On vajalik parandada juurdepääsu planeeringutele linna kodulehel, luua kasutajasõbralik kaardirakendus.
6. **Osaleda sadamaala ja vabatsooni arendamise projektides.**
7. **Realiseerida linna turismiarendustrateegia, mis mitmekesistaks linna ettevõtlust, arendaks eelkõige teenindussektorit ja looks ka linnaelanikele paremaid vaba aja veetmise teenuste ja tarbimise võimalusi.** Linna tuleviku seisukohalt on oluline saavutada Sillamäe linna lülitamine Eesti turismimarsruutidesse. Turismi ja ettevõtluse arendamise seisukohast on oluline avada linnas reisiterminal ja jahisadam. Kaubavoogude ja kaubalaevade liikluskoormuse drastilise vähenemise tõttu viimastel aastatel pole sadama kaide pikendamine vajalik ent tulevikus on oluline tagada kaide vastuvõtuvõime. Avada linnale parem väljapääs merele, mille tarvis toetada ranna-ala puhkemajanduslike funktsioonide arendamist, arvestades rohealade säilimist ja looduskasutuse säästvat majandamist. Sillamäe ranna-ala tuleb korrastada ning teenindus- ja puhkealad välja arendada. Leida ja märgistada alad autosuvilate - karavanide - parkimiseks kas ranna-alal ja/või sadama piirkonnas. Tuleb tõsta olemasolevate turismitoodete ja –teeninduse kvaliteeti ning luua uusi tooteid, mõelda läbi nende turundus. Arendada teenuseid elamusturismi (sh näiteks kartautodega sõitmine, kaljuronimine), vabaaja veetmise, turismi (sh linna ajaloo eksponeerimine, pakkudes ajastule iseloomulikku miljööd, tooteid ja tegevusi) ja spordi valdkonnades. Kaasata ettevõtjaid ja elanikkonda turismitoote arendamise protsessi. Tootearendust peab toetama linna tutvustavate materjalide, voldikute jm. väljaandmine. Turismiinfo kättesaadavuse seisukohast on oluline arendada linnas turismi infokeskuse teenust. Keskne koht kultuuri- ja linnaturismile keskendumisel on Sillamäe kesklinna hoonete ja tänavapildi säilitamine ning nende tegevuste toetamine. Paralleelselt tuleb tagada linnakeskuse ranna-ala kasutamine puhkealana, suurendades selle atraktiivsust ja miljööväärtust. Tuleb valgustada linnavalitsuse vastas skvääril asuv mälestusmärk, kultuurikeskus ja linnavalitsuse hoone ning paigaldada linna sisse- ja väljasõitudele arhitektuuri väikevormid. Renoveeritud Mere puiestee ja rannapromenaad aitavad siduda Sillamäe kesklinna turismimarsruutidega, luua ühendused kesklinna,

reisiterminali ja jahisadamaga ning tagada eeldused piirkonna ettevõtlustegevuse mitmekesistamiseks ja elavdamiseks. Renoveerimist vajab keskväljaku arhitektuuriansambel, sealhulgas keskväljak. Vastavalt tootearenduskavale “Sillamäe Süda” ja Sillamäe Muuseumi arengukavale tuleb arendada muuseumi tegevust, samuti on vaja jätkata Sillamäe Kultuurikeskuses temaatilise muuseumi arendamist. See võimaldaks muuseumi baasil välja arendada linna kultuuri- ja vabahariduskeskuse ning külastus- ja vabaajakeskuse, mis pühendub paikkonna kultuuri- ja ajalooainese kogumisele, säilitamisele, uurimisele, eksponeerimisele ning populariseerimisele, kasutades selleks uusi tehnoloogiaid ning võimaldab kaasaegse tugiinfrastruktuuri väljaarendamisel ligipääsu kõigile külastajaile, aidates seeläbi kaasa ka turismi arengule. Toetada Viru Geopargi moodustamist koostöös Ida-Viru omavalitsustega.

- 8. Toetada uute töökohtade loomist.** Algatada ja toetada uute töökohtade loomisele suunatud uuringute teostamist ja projektide elluviimist. Toetada erivajadustega inimestele töökohtade loomise projekte. Tunnustada ettevõtteid, kes loovad uusi töökohti ning keskenduvad töötaja heaolule (töötajale lisaks palgale loodavad hüved tervise, pereelu ja kultuurielu osas), osaleda sellekohastes ühisprojektides. Osaleda aktiivselt nn õiglase ülemineku programmis, mille arvelt on vaja toetada uute töökohtade loomist, uusi keskkonnasõbralikke tehnoloogilisi lahendusi ja tööjõu tagamist, sh avalike teenuste kättesaadavust regioonis ning avaliku ruumi korrasolek.
- 9. Tähtsustada ettevõtluskultuuri ja -haridust läbi õppetoetuste ja stipendiumide ettevõtjate poolt ning parimate Sillamäe ettevõtete tunnustamise.**
- 10. Toetada loovisikuid** nende loomepotentsiaali ja intellektuaalse omandi efektiivsemaks rakendamiseks, tugevdada loomeettevõtluse konkurentsivõimet ning viia kultuurikeskse mõtlemise aspekt ka muudesse poliitikatesse.
- 11. Soodustada ja kaasa aidata linnas ettevõtlusorganisatsioonide ja erialaliitude tekkele.**

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
Teised olulised investeeringuobjektid					
Viru Geopargi moodustamise toetamine					
Keskväljakul asuva mälestusmärgi, kultuurikeskuse ja linnavalitsuse hoone valgustuse rajamine					
Linna sisse- ja väljasõitudele arhitektuuri väikevormide paigaldamine					

3.2. Maakasutus ja linna planeerimine

Eesmärgid

- Korrastanud ja linna arengut toetavad maaomandi suhted.
- Elamu- ja tööstuskinnisvara ning teede ja tehniliste infrastruktuuride arendamine toimub vastavalt linna üldplaneeringule.
- Üldplaneeringule ja detailplaneeringutele tugineva ehitus- ja renoveerimistegevuse järelevalvega tagatakse miljööväärtslike piirkondade hoonete ja muude miljöoelementide säilimine ja kvaliteetne renoveerimine.

Indikaatorid: reformitud maa osakaal, munitsipaalomandis oleva kasutusega kinnisvara maht

Peamised tegevusvajadused:

1. **Lahendada maareformi küsimused ja munitsipaliseerida vabad maad.** Linn munitsipaliseerib maatükid, mida ta vajab avalikest huvidest ja linna arengukava elluviimisest lähtuvalt (sh ettevõtluse arendamiseks ja elamute nõudluse tagamiseks). Linna munitsipaalmaa müügi asemel tuleb eelistada maa andmist pikaajalisse kasutusse. Linna kinnisvara võõrandamine on lubatud vaid ehitusõiguse olemasolul. Lisaks maade munitsipaliseerimisele tuleb lahendada küsimus maareformi käigus eraomanike omandisse läinud avalikult kasutatavate teede kasutusõiguse reguleerimiseks.
2. **Koostada linna digitaalkaart ja liituda teiste moodulitega KOVGIS EVALD keskkonnas** (elektrooniline kohtteabesüsteem keskkonnakaitse ja sotsiaalmajandusliku infoga) linnaruumi analüüsimiseks ja planeerimiseks. Planeerimis- ja maakasutusinfo avalikustamine linna kodulehel.
3. **Uuendada Sillamäe linna üldplaneering**, luues eeldused ühiskonnaliikmete vajadusi ja huve arvestava, demokraatliku, pikaajalise, tasakaalustatud ruumilise arengu, maakasutuse, kvaliteetse elu- ning ehitatud keskkonna kujunemiseks, soodustades keskkonnahoidlikku ning majanduslikult, kultuuriliselt ja sotsiaalselt jätkusuutlikku arengut.
4. **Mereäärsed alad tuleb ette näha puhke- ja kultuuriliseks sihtotstarbeks ning muuta need linna ökoloogiliseks tsooniks.** Mereranna ja Sõtke jõe äärse ala planeerimisel on vaja silmas pidada pargi rajamist ja supelranna heakorramist, vetelpäästejaama juures oleva nõlva korrastamist, rannarajatiste ning rannakohviku ehitamist alal sobiliku kaubanduse ja teeninduse võimaldamiseks. Pikemas arenguperspektiivis tuleb planeerida jahisadamate ja

-kaide, jahtklubi, paadisadamate ja veespordiobjektide ehitamist, rahvapidustuste ja massiürituste läbiviimiseks sobiva paiga rajamist, alustades selleks maapealsete kommunikatsioonide rekonstrueerimist ja väheväärtuslike ehitiste lammutamist. Nende projektide puhul on oluline ka liikumisteede kavandamine erinevate tõmbepunktide vahel ning liikumisteede liitmine linna ja regiooni kergliiklusteede võrguga, samuti ühistranspordiliikumise ja sõidukite liikumise kavandamine. Mereäärsete alade planeerimine, heakorrastusprojektid ja hoonestuse projekteerimine tuleb reeglina teostada konkursside alusel, kaasates hindamisse selle eriala spetsialiste. Merepargi heakorrastamiseks ja arendamiseks tuleb koostada kompleksne projekt.

5. **Säilitada ajalooliselt väljakujunenud linna ilme.** Vajalik on parandada linna üldist heakorda, kindlustada kõigi linnaosade jätkusuutlik areng ja lahendada nn. vanalinna küsimused terviklikult. Soodustada vanalinna arengut ja välimuse paranemist, näiteks hoonete arhitektuursete nõuete seadmise kaudu. Selleks tuleb näha ette vajalikud piirangud ja nõuded linna üldplaneeringus. Linna rohevõrgustikus olulisi muutusi ei tohiks planeerida. Ka linna elamukvartalite hoonestusstruktuur säilitatakse kui miljööväärtuslik. Üldplaneeringu ja eriplaneeringute alusel koostada detailplaneeringud ja heakorrastusprojektid kesklinna ja selle kontaktsoonide arendamiseks. Lisaks eraomanike ehitus- ja remonditegevust suunavate planeeringute ja ehitusjärelvalve kvaliteedi tõstmisele on vaja vanalinna korrastamiseks ja kultuurikeskuse esise keskväljaku arendamiseks kaasata vahendeid linnaeelarvest ning taotleda ka linnaeelarvevälist raha.
6. **Tootmisalade planeerimisel tuleb silmas pidada ühise infrastruktuuri loomise vajadust, olemasolevate ettevõtete ümberstruktureerimise ja uute ettevõtete rajamise vajadusi.** Detailplaneeringud tootmisalade planeerimiseks, samuti muude ettevõtete arendamiseks tuleb koostada vastavalt üldplaneeringule.
7. **Lua detailplaneeringute näol tingimused elamualade väljaarendamiseks vastavalt üldplaneeringule.** Seoses liicluse intensiivistumise ja autode arvu kasvuga tuleb linna üldplaneeringus lahendada transpordiküsimused, s.j. tuleb tähelepanu pöörata kergliiklusvõimaluste loomisele (kergliiklusteed ja rajad, samuti rataste ja elektrirataste hoidmise kohad ning rattaabipunktid). Planeeringutega näha ette võimalused eramajade ehituseks. Linna idaosa hoonestada vastavalt planeeringutele madalakorruseliste hoonete ja eramutega. Uute üürielamute ehituse kavandamiseks tuleb lähtuda nii avaliku kui erasektori mobiilse tööjõu vajadustest, töandja üürikulude katmise valmisolekust ning linna investeerimisvõimalustest. Detailplaneeringute koostamisel tuleb reeglina lähtuda põhimõttest, et planeeringu koostaja või koostamise tellija on linnavalitsus, kes planeeringu

ise koostab või valib sobiva spetsialisti, kusjuures planeeringu koostamisest huvitatud isik kannab planeeringu koostamisega seotud kulud.

- 8. Tagada linnaruumis ehitiste vastavus nõuetele, sh nende visuaalne korrasolek, kasutuseta hoonete puhul tagada meetmed nende ohutuseks.**

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
1. Linnavalitsuse hoone remont (01)	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
2. Teede remont (04)	315 185	300 000	300 000	300 000	400 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	315 185	300 000	300 000	300 000	400 000
Teised olulised investeeringuobjektid					
Digitaalkaardi koostamine					
Sillamäe linna üldplaneeringu koostamine					
Supelranna heakorrastamine					
Merepargi heakorrastamine ja arendamine					

3.3. Transpordiühendused, tehnilised infrastruktuurid ja kommunaalmajandus

Eesmärgid

- Linna hea kättesaadavus ja mitmeliigiline transpordiühendus teiste regioonidega.
- Ohutu ja sujuv linnaliiklus ning mugav ja kogukonda rahuldav ühistranspordisüsteem.
- Majandustegevuse muutuste ja elamuarendusega kaasas käiv tehnilise infrastruktuuri areng.
- Linnaelanikele ja linnas tegutsevatele ettevõtjatele on tagatud kommunaalteenuste hea kättesaadavus, varustuskindlus, kvaliteet ja ökonoomsus.

Indikaatorid: reisijate arv aastas linnaliini bussis, munitsipaalhoonete küttekulu, linna välisvalgustuse energia- ja hoolduskulu, KOV toetus eluruumide parendamiseks, teede rahastus

Peamised tegevusvajadused:

1. **Linna soodsa asukoha ärakasutamiseks on tähtis ehitada välja kaubavoogude liikumisteed.** Töötada välja linna transpordi ja liikuvuse strateegia, tagades pikaajaline ja süsteemne lähenemisviis transporditaristu arendamiseks.
2. **Tihendada ja laiendada linna tänavatevõrku.** Sillamäe linna põhitänavad väljuvad kõik Tallinna maanteele. Maantee ja mikrorajooni vaheline ala tuleb vastavalt planeeringule kasutusele võtta, alal tuleb välja ehitada parklad lähedusse jäävate elumute teenindamiseks, sh 1940.-1950. aastate hoonestusalas. Avalikes parklates tuleb luua võimalused elektrisõidukite laadimiseks. Turismi ja muu teenindussfääri arendamiseks ühendada omavahel sadam ja elamurajoon. Ehitada piki L. Tolstoi tänavat rannapromenaadini kulgev kergliiklustee. Turismi arendamiseks ja kesklinna miljööväärtuse parandamiseks tuleb rekonstrueerida keskväljak. Tänavatevõrgu täiustamiseks ja liikluse paremaks korraldamiseks tuleb transpordiküsimused lahendada linna üldplaneeringus, mis võimaldab kokku leppida komplekses lähenemise parkimis- ja liikluse korraldamise küsimuste lahendamisel.
3. **Rekonstrueerida linna teid ja tänavaid.** Koostada linna teehoiukava, milles määrata rekonstrueerimist vajavad Sillamäe sadamasse viivad avalikud teed (sh Sõtke tn), linna

keskväljak, V. Majakovski tn (Kesk tänava ristmikult Ranna tänavani), linna trepistikud jmt. Muuta jalgteed turvaliseks ja valgustada Sõtke jõe jalakäijate sild. Lähiaastatel tuleb projekteerida ja rekonstrueerida keskväljakult mere poole laskuv trepp, järgides ka liikumispuudega inimeste vajadusi. Tänavate rekonstrueerimisel prioriteetide määramisel tuleb arvestada üldplaneeringus määratud teede kategooriaid, st prioriteet on kõrgema kategooriaga ja suurema kasutusintensiivsusega teel ning arvestada tuleb väljatöötatud ehitusprojektide olemasolu (praeguseks on koostatud Viru puiestee ehitusprojekt, Hariduse tn rekonstrueerimise projekt ja Ranna tn rekonstrueerimisprojekt). Ülekäiguradade ohutumaks muutmisel tuleb viia läbi tegevusi liikluskiiruse piiramiseks ülekäiguradade lähedal, samuti ülekäigukohtade paremaks märgistamiseks ja valgustamiseks. Toetada tuleb kvartalisiseste teede remonti. Võimalusel panustada linna läheduses olevate teede rekonstrueerimisse ja arendamisse koostöös naaberomavalitsustega. Linna asutuste juurde tuleb luua normatiivi tagavad parkimisvõimalused. Sildadest ja tammidest tuleb realiseerida Sõtke jõe alumise tammi rekonstrueerimine ning Sõtke jõe veehoidlale jääva jalakäijate silla rekonstrueerimine vastavalt ekspertiisi soovitudele. Välja ehitada trepp J. Gagarini tänavalt mereparki. Transpordi-, liikumis- ja energiavaldkonna korraldamisel lähtuda Nutika spetsialiseerumise valdkonna eesmärkidest, sh võtta aktiivselt osa Targa linna programmist.

4. **Luuu paremaid võimalusi kergliikluse arenguks, projekteerida ja ehitada uusi jalgrattateid.** Järk-järgult tuleb realiseerida Sillamäe-Sinimäe terviseraja idee, laiendada kergliiklusteede võrgustikku linnas: Viru pst, Kesk tn, Ranna tn, Sõtke tn, L. Tolstoi tn, Tallinna mnt. Linna asutuste juurde luua võimalusi jalgrataste parkimiseks.
5. **Arendada Sillamäe sadama infrastruktuuri.** Realiseerida paadi- ja jahisadama projekt, et Sillamäest kujundada täisvääruslik merelinn.
6. **Parandada teede märgistust ja viidamajandust.** Paigaldada täiendavalt turismiobjektide, ettevõtete, linnaasutuste juurde juhatavaid viitaseid. Liikluse ohutumaks muutmiseks tuleb jalakäijate ülekäigud muuta hästi nähtavaks.
7. **Jätkata ühistranspordi toetamist kohaliku eelarve vahenditest, et võimaldada linnaelanikele tasuta ühistransport.** Vajalik on ühistranspordisüsteemi täiustamine eesmärgiga vähendada autostumist ja autostumisega kaasnevaid kahjulikke mõjusid – selleks tuleb täiustada nii infrastruktuuri (bussipeatused, bussiootepaviljonid jmt) kui ka esitada kõrgendatud nõudeid vedajale, mis peavad tagama kõikide elanikegruppide teenindamise. Liikumisvõimaluste parandamiseks laiendada linna bussiliinide marsruute rannaäärsele alale ja vanalinnas, samuti tööstuspiirkonna vajadusi arvestades ning regiooni tööjõuressursi paremaks ära kasutamiseks.

- 8. Linna küttesüsteemid, puhastusseadmed ning ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitrassid vajavad rekonstrueerimist.** Realiseerida linna ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arengukava. Ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni renoveerimine peab tagama vee kvaliteedi, lekete likvideerimise ja kulude vähenemise, samuti mere saastatuse vähenemise. Vee- ja kanalisatsiooniteenuse kvaliteedi ja hinna kujundamiseks säilitab linn vähemalt kontrollosaluse vee-ettevõttes. Kavandada meetmed vihmaveekanaliseerimise ehitamiseks vanalinna osas, sealhulgas lokaalne sadevee kogumine. Keskkonna turvalisuse mõttes vajab Veski tänaval asuv Sõtke jõe tamm renoveerimist.
- 9. Luua tingimused linna avamiseks mere suunas.** Likvideerida vahetult kaldal olevad ehitised ja rajatised (kuurid), avada vaated sadamale. Rajada paadi- ja jahisadam, kalasadamasse slipp veesõidukite veeskamiseks ning ühendada linn merepromenaadiga. Ujumisalale juurdepääsu tagamiseks on vaja ehitada teid, korrastada merepark, ehitada vabaõhulava, rekonstrueerida mereparki viiv trepp. Parandada parkimistingimusi promenaadi läheduses.
- 10. Soodustada elamuehitust.** Sillamäel on elamuehituseks sobivaid maid vähe. Linn peab looma tingimusi elamute ehitamiseks (planeeringud ja infrastruktuur) ning võimalusel munitsipaliseerima elamuehituseks vajalikke maid, et tagada arenevatele ettevõtetele võimalus spetsialistide linna elama asumiseks. Üldplaneeringus täpsustada elamuehituseks sobivad maa-alad. Välja töötada toetusmeede elamuehituse hoogustamiseks linnas.
- 11. Säilitada ja parendada linna elamufondi.** Linna eelarve vahenditest tuleb jätkata elamute remonditööde toetamist, sh arhitektuuriväärtuslike hoonete renoveerimise toetamist (rõdud, fassaadid, arhitektuurilised elemendid, majade piirdeaiad), munitsipaalramufondi remonti ning remondiabi osutamist materiaalselt vähekindlustatuile, kulude osalist katmist avariilukordade likvideerimisel jm. Toetada korteriühistute tegevust, sh seminaride, loengute, infopäevade läbiviimist, võimaldada konsultatsioone linnamajanduse küsimustes. Toetada korteriühistuid (peamiselt linna vanas osas) majade välimuse parandamiseks. Taha koostööd Ettevõtluse ja Innovatsiooni SA'ga (KredExiga) korterelamute renoveerimise ja energiasäästule suunatud tööde kaasfinantseerimiseks. Leida riiklikke toetusvahendeid ja muid võimalusi arhitektuuriväärtuslike hoonete fassaadide ja nende elementide rekonstrueerimiseks. Toetada tuleb ka puuetega inimestele eluruumide kohandamist.
- 12. Parandada kesklinna ja selle kontaktsooni heakorda, et tuua paremini välja selle miljööväärus.** Vajalik on taastada vana linnaosa arhitektuurilised detailid (tänavavalgustuspostid, prügiurnid, pingid, skulptuurid), töötada välja lahendused piirdeaedade taastamiseks. Näha ette pinkide paigaldamine Kesk tänaval

(Kultuurikeskusest Kesk tänaval asuva tammini). Paigaldada teeviidad ja sildid. Linna keskpargi heakorrastamiseks on vajalik koostada kompleksne projekt. Haljastuse rajamine peab toimuma heakorraprojektide alusel. Toetada iga-aastast võistluse "KAUNIS KODU" läbiviimist. Tunnistada ilusamaid ja heakorrastatuid maju, korteriühistute territooriume, aiamaju ja maatükke, ettevõtete, kaupluste, munitsipaalasutuste territooriume jms linna territooriumil. Määratleda aadressil V. Majakovski 17d asuva staadioni territooriumi arendamise suunad linna üldplaneeringus.

- 13. Panustada korterelamurajoonide õuealade heakorda.** Toetada vanade mänguväljakute taastamist ja uute rajamist ning väikevormide paigaldamist elumajade lähedusse. Parendada linna laste mänguväljakutel olevate väikevormide sortimenti ning uuendada olemasolevad vormid. Demonteerida linna territooriumil asuvad omaniketa kuurid. Sobivatesse kohtadesse rajada spetsiaalsed koerte jalutamise- ja dresseerimisplatsid. Toetada linna õuealade heakorrastamistööid.
- 14. Arendada linna välisvalgustust.** Täiendav välisvalgustus näha ette territooriumidel, mida olemasolev võrk ei kata, kuid kus see on ala kasutusest lähtudes põhjendatud. Linna olulisemate arhitektuurielementide esiletoomiseks ja linna atraktiivsemaks muutmiseks pimedal ajal tuleb lisaks tänavavalgustusele kasutada hoonete ja muude objektide eraldi valgustamist.
- 15. Linna omandis olevate hoonete osas tagada kinnisvara korrashoiutegevused,** st hoone valdaja peab korraldama vara säilitamiseks ja parendamiseks süsteemsed tegevused, mis hõlmavad kõiki hoone osi ja tehnosüsteeme ning dokumenteerima tegevused vajalikul määral. Tuleb panustada koolide ja lasteaedade ventilatsioonisüsteemide rekonstrueerimisse, jälgida radooni sisaldust asutuste siseõhus ning rakendada radooni taseme vähendamise meetmeid.
- 16. Edendada linna sadevee- ja kanalisatsioonivõrgu arendamist ja laiendamist teede ja tänavate võrgu rekonstrueerimistöode korraldamisel, samuti veevärgi ja kanalisatsiooni äravoolu edasise rekonstrueerimise raames.** Lahendada operatiivselt kohalike üleujutuste probleemid linnapiirkondades, mis ei ole kaetud tsentraliseeritud sademevee äravoolusüsteemiga.
- 17. Innovatsioonikonkursi läbiviimine linnakeskkonnas "targa linna" lahenduse väljatöötamiseks.**
- 18. Vähekindlustatutele riiete, jalanõude, mänguasjade kogumiseks terminali loomine.**

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
Viru puiestee rekonstrueerimine II etapp. (04)	2 848 837				
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 479 265				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 369 572				
Hariduse tn rekonstrueerimine (I etapp) (04)		750 000	700 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		750 000	700 000		
Geoloogia tn rekonstrueerimine			1 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 000 000		
Ranna tn rekonstrueerimine II etapp				650 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				650 000	
Keskväljaku rekonstrueerimine koos mere poole laskuva trepiga (04)			100 000	1 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			100 000	1 000 000	
Veski tänaval asuva Sõtke jõe tammi renoveerimine (05)	880 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	880 000				
Sillamäe kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni rekonstrueerimine (08)	2 381 515				
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 667 061				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	714 454				
Sillamäe Muusikakooli ning Huvi- ja Noorteakeskuse Ulei hoone (Majakovski tn 7) rekonstrueerimine (09)	1 656 200	2 045 200			
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 407 770	603 330			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	248 430	1 441 870			
V. Majakovski 7 hoone territooriumi heakorrastamine (09)			500 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			500 000		
Teised olulised investeeringuobjektid					
Sillamäe sadamasse viivate avalike teede rekonstrueerimine					
Linna küttesüsteemide rekonstrueerimine					
Linna puhastusseadmete rekonstrueerimine					
Linna ühisveevärgi ja –kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimine					
Elamufondi seisukorra parendamine					
Vana linnaosa arhitektuuriliste detailide taastamine					
Spetsiaalse koerte jalutamise- ja dresseerimisplatsi projekteerimine ja rajamine					

3.4. Keskkonnakaitse ja jäätmekäitlus

Eesmärgid

- Säästva arengu ja ringmajanduse idee pidev järgimine kõigis linnaelu valdkondades.
- Looduse iseregulatsiooni tagatus, saastamise piiramine keskkonna talumisvõimest lähtuvalt, bioloogilise mitmekesisuse säilitamine.
- Kaasaja nõuetele vastav jäätmekäitlussüsteem.

Indikaatorid: munitsipaalhoonete soojakulu, linna välisvalgustuse energiatarve, olmejäätmete kogus elaniku kohta aastas, sorteeritud jäätmete osakaal, projektitoetus riiklikest meetmetest, olmejäätmete liigiti kogunemise maht

Peamised tegevusvajadused:

1. Propageerida säästva ühiskonnakorralduse ideed ning rakendada seda praktikas.

Säästva ühiskonnakorralduse vahenditeks on eri haldustasanditel selliste otsuste vastuvõtmine, mis tagavad ühiskonnas eesmärgistatud ja pikaajalised muutused investeeringutes, ressursikasutuses, inimeste tarbimisharjumustes, uute tehnoloogiate ja sotsiaalsete lahenduste pakkumises. Selleks tuleb kehtestada nii halduslikke, majanduslikke kui ka kommunikatiivseid meetmeid. Koguda regulaarselt keskkonnainfot, koostada linna energiabilanss ja rakendada energia kokkuhoiumeetmeid. Kaasata elanikkonda enam linna arengu kavandamise ja planeerimisse. Tarbimisharjumuste suunamiseks ja muutmiseks edastada elanikele perioodiliselt säästvat arengut ja ringmajandust käsitlevat informatsiooni. Luua ergutus- ja tunnustustavad säästvatele majapidamistele ja ettevõtetele. Arendada rahvusvahelist koostööd kõigis valdkondades, eriti keskkonnakaitse osas.

2. Vähendada infrastruktuuri ja hoonete energiakadusid.

Sillamäel elamufondi, avaliku infrastruktuuri ja tootmisettevõtete kaasajastamine eeldab vananenud tehniliste süsteemide uuendamist. Küttesüsteemide efektiivsus ja soojuse säilitamine vanades hoonetes on väga madal. Linn on sunnitud toetama nende objektide funktsioneerimist, tasudes optimaalsest oluliselt rohkem soojuskulude eest. Sealjuures ei saa linn keelduda nende objektide kasutamisest, aga süsteemide renoveerimine ja nende viimine vastavusse tänapäeva nõuetega nõuavad suuri investeeringuid, mida linn ei suuda teostada oma eelarveliste vahenditega. Energiakadude vähendamine võimaldab

paremini majandada, vähendada keskkonnasaastet ja hoida kokku taastumatute ressursside kasutamist. Lisaks energiakadude vähendamisele on oluline soojussüsteemide efektiivistamine ja stabiilsus.

3. **Tagada linna hõlmav terviklik rohevõrgustik.** Jätkata Langevoja jõe territooriumi heakorrastamist, valmistada ette matkamarsruudid nii kohalike elanike jaoks kui ka ökoturismi arendamiseks. Rajada Sõtke jõe paisjärvede kaskaadile rekreatsioonikompleks, selleks eelnevalt looduskaitse ja ehitustehnilisi abinõusid rakendades. Tehniliste võimaluste olemasolul luua Sõtke jõe tammidel võimalused kalade liikumiseks. Kavandada meetmed Sõtke jõe kalda kindlustamiseks Ranna tänaval, samuti Sõtke jõe kallaste puhastamiseks. Teha dendroloogilised uuringud linna parkides, misjärel koostada heakorraprojektid, haljastus linna haljasaladel teostada haljastusprojektide alusel. Töötada välja linna territooriumi haljastamise kompleksne lahendus selle edaspidiseks realiseerimiseks (sh haljasalade asendusistutusprogrammi elluviimine). Taastada haljastus territooriumitel, kus tormi ja järgneva sanitaarraie tõttu on hävitatud puud ja haljasalad.
4. **Suurendada linnaelanike looduskaitsealast haritust.** Viia läbi looduskaitsepäevi- ja kuusid ja kaasata elanikke loodushoiu alastele üritustele. Luua lastele ja noortele mõeldud ökoloogiakeskus (looduskool) ja loodusradasid, eesmärgiga arendada laste ja noorte ökoloogilist mõtlemist. Viia läbi keskkonnahariduse tunde koolides ja lasteaedades noortele, kaasates linnavalitsuse ja keskkonnaameti spetsialiste.
5. **Osutada kaasabi ja kontrollida ökoloogiliste küsimuste lahendamist tööstusrajooni territooriumil** vastavalt väljatöötatud programmidele ja õigusaktidele, sealhulgas teostades seiret saneeritud Sillamäe radioaktiivsete jäätmete ja tuhahoidlas. Jälgida säästva arengu ja keskkonnaohutuse nõudeid Sillamäe sadama objektide ehitusel ja töös. Välisõhu monitooringusüsteemi väljaarendamine vastavalt väljatöötatud kavale ning varajase hoiatuse süsteemi täiendamine. Taotlelda pideva dispetšeri kontrolli rakendamist terminalide ohutu töö tagamiseks arvestades ilmastikutingimusi ning välisõhu puhtuse kindlustamiseks elamupiirkonnas.
6. **Joogivee kvaliteedi nõuetele vastavuse regulaarne kontroll.**
7. **Kindlaks määrata abinõud rannaerosiooni tõkestamiseks,** rannariba ja kaitsetsoonides kalda kindlustamiseks ja saneerimiseks. Kavandada ja läbi viia uuringud, mis annavad asjakohaseid ettepanekuid erosiooni vältimiseks.
8. **Viia ellu linna jäätmekava.** Tegevuse peamised eesmärgid on vähendada jäätmeteket ning ladestamisele suunatavate jäätmete hulka, samuti tagada jäätmete sorteerimise

nõuded ja vähendada jäätmekäitluse kulusid. Realiseerida tuleb Sillamäe jäätmejaama ehitusprojekt. Jäätmejaama ehitus peab tagama jäätmete liigiti kogumise ja töötlemise võimaluse, ohtlike, probleemsete ja suuremõõtmeliste jäätmete kogumise, elektroonikaromude kogumise, ehitusjäätmete kogumise, linna territooriumilt kogutud reostunud lume kogumise ja biolagunevate jäätmete kogumise. Jätkata projekti “Elanikkonnalt ohtlike jäätmete kogumine, vastuvõtt ja utiliseerimine” teostamist.

9. Töötada välja keskkonnaseire meetmed. Seoses tööstusrajooni arenguga jätkata linnas välisõhu pidevseire punktide töö korraldamist, vajadusel osaleda välisõhu pidevseire projektis. Osaleda partnerina projektides, mis on suunatud Läänemere keskkonnaprobleemide ennetamisele ja lahendamisele. Teha seireküsimumustes koostööd riiklike struktuuridega, Keskkonnauuringute keskusega ja ettevõtjatega. Sõtke jõe hüdroloogilise ja bioloogilise kompleksseire teostamismetoodika väljatöötamine. Keskkonnatasude arvelt keskkonnaseisundi jälgimiseks ja parandamiseks vahendite kaasamiseks teha riigile ettepanekud keskkonnatasude suunamiseks regiooni, kus ressursitasu või saastetasu on makstud. Koostada Sillamäe linna kliima- ja energiakava. Viia linnas ellu keskkonnaprojekte (nt LIFE programmi raames), mis on suunatud säästvale arengule, strateegia "Euroopa 2020" eesmärkide ja sihtide saavutamisele ning EL asjakohastele keskkonna- ja kliimastrateegiatele ja -kavadele.

10. Tagada järelevalve jäätmehoolduseeskirja ja heakorraeeskirja täitmise üle.

11. Jõemaastiku säilitamise keskkonnaprobleemide lahendamiseks kaasata tööstustsooni ettevõtteid ja aiandusühistuid jõeveehoidlate kaskaadi säilitamise lahendamise, sh rakendades põhja, kallaste puhastamise, tammide taastamise ja hooldamise meetmeid. Sõtke jõe paremal kaldal viia regulaarselt läbi sanitaarkoristus ja uppunud puude eemaldamine tammilt mööda Tallinna maanteed Kesk tänavani.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
10. Jäätmejaama ehitamine (05)	1 249 920	1 249 920			
<i>sh toetuse arvelt</i>	999 936	999 936			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	249 984	249 984			
11. Veski tänaval asuva Sõtke jõe tammide renoveerimine (05)	880 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	880 000				

Teised olulised investeeringuobjektid
Linna hoonete energiatõhususe tõstmine (lasteaiad, koolid, Kajaka tn 17a)
Langevoja joa territooriumi heakorrastamine
Sõtke jõe kalda kindlustamine
Sõtke jõe ja kallaste puhastamine

3.5. Haridus3.5.1. Alusharidus

Eesmärgid

- Tagada kvaliteetne ja kättesaadav alusharidus, mis arvestab laste arenguvajadusi.
- Kujundada jätkusuutlik ja optimeeritud koolieelse hariduse süsteem.
- Kohandada alushariduse korraldust vastavalt demograafilistele muutustele.
- Luua turvaline, toetav ja kiusamisvaba kasvukeskkond.
- Tagada kvalifitseeritud ja motiveeritud pedagoogiline personal.
- Kujundada lastes tervislikke eluviise ja põhiteadmisi tervisest.
- Toetada varajast eesti keele omandamist ning valmistada lapsi ette eestikeelseks õppeks.

Indikaatorid: alushariduse teenuse kättesaadavus (% lastest kohaga kaetud); nõuetele vastavate õpetajate osakaal (%); õpetajate keskmine töötasu (eurot kuus); koolituskulude osakaal (% eelarvest); lasteaiakoha tegevuskulu (eurot lapse kohta); hoonete ülalpidamiskulud (eurot/m²); pinnakasutus lapse kohta (m²); hoonete energiatõhususe näitajad.

Peamised tegevusvajadused:

1. **Arendada ja optimeerida lasteaedade võrku.** Lähtuda laste arvu prognoosist ning kujundada paindlik ja kulutõhus lasteaedade võrk, sh rühmade ümberkorraldamine, hoonete ristkasutus ja alakasutatud pindadele uue funktsiooni leidmine.
2. **Arendada kaasaegset ja energiatõhusat taristut.** Rekonstrueerida olemasolevaid hooneid ning võimalusel rajada uusi liginullenergia põhimõtetele vastavaid lasteaedu, tagades ohutuse, hea sisekliima, ligipääsetavuse ja energiasäästu ning rakendades nutikaid tehnosüsteeme ja taastuenergia lahendusi.
3. **Kaasajastada õpikeskkonda ja õppevahendeid.** Uuendada õpperuumide sisustust ja õppevahendeid, arvestades kaasaegset õpikäsitust ja laste erivajadusi, ning arendada õuealasiid, sidudes need õppeprotsessiga.

4. **Arendada digilahendusi.** Tagada lasteaedade varustatus IT-vahenditega ning arendada digipädevusi toetavaid lahendusi, integreerides digitaristu ka uute hoonete kavandamisse.
5. **Tagada kvalifitseeritud personali olemasolu ja arendamine.** Kindlustada kvalifitseeritud õpetajate ja tugispetsialistide olemasolu, laiendada täiendõppe võimalusi ning rakendada meetmeid uute õpetajate ligimeelitamiseks ja motiveerimiseks.
6. **Tagada laste heaolu ja turvaline keskkond.** Rakendada tervisedenduse programme, suurendada liikumisaktiivsust ning tagada turvaline ja kiusamisvaba kasvukeskkond.
7. **Arendada keele- ja üldpädevusi.** Mitmekesistada eesti keele õpet varases eas ning toetada laste sotsiaalsete, õpi- ja ettevõtlikkuspädevuste kujunemist läbi vastavate programmide ja projektide.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
Lasteaia Pääkseke köögiploki remont (09)	115 372				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	115 372				
Lasteaia Pääkseke sooja vee magistraalitorude vahetus (09)	29 597				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	29 597				
Lasteaia Rukkilill uue hoone ehitamine (09)				8 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				5 600 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				2 400 000	
Teised olulised investeeringuobjektid					
Võimalusel suure energiakuluga hoonete mahu vähendamine, asendades need liginullenergiahoone(te)ga kasutades Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamise toetust (2027)					
Lasteaedade territooriumide heakorrastamine					

3.5.2. Põhiharidus

Eesmärgid

- Tagada õppijakeskne ja ühiskonna vajadustele vastav põhiharidus.
- Arendada tõhus ja tasakaalustatud koolivõrk.
- Tõsta õppe kvaliteeti ning tagada selle vastavus muutuvatele oludele.
- Luua kaasaegne õpikeskkond, mis toetab õppija arengut ja turvalisust.
- Kindlustada kvalifikatsiooninõuetele vastav pedagoogiline personal ja toimivad tugisüsteemid.
- Suurendada õpilaste terviseteadlikkust ja ennetada riskikäitumist.
- Kujundada ettevõtlikku hoiakut ja praktilisi oskusi õppeprotsessi kaudu.
- Viia ellu eestikeelsele haridusele üleminek kõigil haridusastmetel

Indikaatorid: põhikooli lõpueksamite tulemused, edasiõppimise osakaal, väljalangevuse määr, õpilaste ja lapsevanemate rahulolu, põhjuseta puudumiste osakaal, koolikiusamise juhtumite arv, hoonete seisukord ja energiatõhusus, kvalifitseeritud õpetajate osakaal, täiskoormusega õpetajate osakaal, õpetajate keskmine töötasu, koolituskulude osakaal, õpilaskoha tegevuskulu, õpetajate töötasu osakaal kogukuludest, halduskulude osakaal, kommunaalkulude osakaal, pinnakasutus õpilase kohta, haridusteenuse kättesaadavus linna eri piirkondade.

Peamised tegevusvajadused:

1. **Koolivõrgu korrastamine ja arendamine**, lähtudes õpilaste arvu prognoosist ning vajadusest tagada kvaliteetne õpe, optimaalne ruumikasutus ja kulutõhus toimimine. See hõlmab õppetöö koondamist, hoonete riskasutuse võimaldamist ning kasutusest väljalangenud pindadele uute funktsioonide leidmist või nende võõrandamist.
2. **Koolihoonete rekonstrueerimine ja kaasajastamine**, keskendudes turvalisusele, energiatõhususele, kaasaegse õpikeskkonna loomisele ning õppijate ja õpetajate vajadustele vastava taristu kujundamisele.
3. **Õppevahendite, digilahenduste ja IT-taristu arendamine**, sealhulgas kaasaegsete õppeprogrammide ja haridusteenuste haldamise süsteemide juurutamine. Eesmärk on toetada digipädevuste arengut ning parandada õppe kvaliteeti.

4. **Õpetajate ja tugispetsialistide kvalifikatsiooni tõstmine**, järelkasvu tagamine ning konkurentsivõimeliste töötingimuste loomine. See hõlmab koostööd teiste haridusasutustega ning rahvusvaheliste partneritega.
5. **Turvalise ja toetava koolikeskkonna kujundamine**, sh kiusamise ja vaimse vägivalla ennetamine ning vastavate programmide rakendamine.
6. **Õppe sisu ja korralduse kohandamine vastavalt tööturu vajadustele**, arendades koostööd kutseõppeasutuste, kõrgkoolide ja tööandjatega. Toetada täiskasvanute õppimisvõimalusi ning edendatakse elukestvat õpet koostöös Ida-Virumaa Kutsehariduskeskusega ja Eesti Töötukassaga.
7. **Noorte kutse- ja kõrghariduse omandamise toetamine** ning nende sidumine piirkonna tööturuga, et soodustada noorte tagasipöördumist ja töötamist linnas.
8. **Eesti keele õppe arendamine ja mitmekesistamine** koostöös vastavate organisatsioonidega, toetades lõimumist ja hariduslike võimaluste avardamist.
9. **Ettevõtlikkuse, ettevõtlusõppe, digipädevuste ja keskkonnateadlikkuse arendamine**, sidudes õppetöö praktiliste tegevustega ning ettevõtjatega koostööd tehes.
10. **Õppimiskohustuse täitmise tagamine, koolist väljalangemise ennetamine ning tugisüsteemide arendamine** koostöös partneritega, eeskätt koolide ja sotsiaalhooldkande osakonna ning noorte heaoluspetsialistiga.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Teised olulised investeeringuobjektid
Võimalusel suure energiakuluga hoonete mahu vähendamine, asendades need liginullenergiahoone(te)ga kasutades Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamise toetust (2027)
Haridusasutuste renoveerimine ja rekonstrueerimine

3.5.3. Huviharidus, huvitegevus ja noorsootöö

Eesmärgid

- Mitmekesised ja eestikeelse huvihariduse ja huvitegevuse võimalused ning huviharidust omandavate õpilaste ja huvitegevuses osalejate, sh ka täiskasvanute osakaalu kasv.
- Noorsootöö arendamine tagab noortele võimaluse positiivseks eneseteostuseks, viia ellu oma ideid ja tunnetada eneserealiseerimise perspektiive Sillamäe linnas.
- Sõltuvushäirete ja kuritegevuse ennetamine noorte hulgas.
- Arendada laste ja noorte tervistedendavaid tegevusi.
- Suurendada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi noortele.
- Luua lastele soodne elukeskkond ning noortele võimalused omandada eestikeelset huviharidust ja -tegevust ning veeta vaba aega sisukalt.

Indikaatorid: huvihariduses ja huvitegevuses osalevate laste, noorte osakaal, täiskasvanute ja erivajadustega inimeste osakaal, õpilaskoha tegevuskulu arvestuslik maksumus, alaealiste õigusrikkumiste osakaal, ruumide seisund, ruumide ligipääsetavus, huvitegevuse ja -hariduse erialade ja ringide arv, sh eestikeelsete ringide arv

Peamised tegevusvajadused:

- 1. Suurendada huvihariduse ja -tegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust.** Lähtuda laste, noorte ja täiskasvanute huvidest ning arendada nii eestikeelseid kui ka muid huvihariduse-ja tegevuse võimalusi, suunates investeeringuid haridus-, kultuuri-, noorsootöö- ja sporditaristusse.
- 2. Arendada ja kaasajastada huvihariduse taristut ja teenuseid.** Laiendada huviringide ja tegevusvormide valikut, arendada noortekeskuste tegevust ning korraldada ülelinnalisi sündmusi. Tagada huvi- ja kultuuriasutuste optimaalne ruumikasutus. Arendada kogukonnakeskust Hariduse tn 21 hoones ning rekonstrueerida Sillamäe Kultuuri-ja Huvikeskuse hoone V.Majakovski tn 7, uuendades õppekeskkonda, -vahendeid ja territooriumi. Toetada noortelaagrite korraldamist, merelise huvitegevuse arendamist ning tagada kvalifitseeritud õpetajate ja juhendajate olemasolu.
- 3. Laiendada noorsootöö ja vaba aja veetmise võimalusi.** Arendada avatud noorsootööd ning pakkuda noortele mitmekesiseid vaba aja ja kultuuritegevuse võimalusi.

Korraldada koolivaheaegadel juhendatud tegevusi, toetades noorte turvalist ja tervislikku arengut.

4. **Toetada noorte algatusvõimet ja osalust.** Soodustada noorte omaalgatusi ja projektitegevust, toetada noortenõukogu ja õpilasmavalitsuste tegevust ning noorkotkaste ja kodutütarde liikumist ning arendada õpilasmalevaid ja rahvusvahelist noorte koostööd.
5. **Toetada noorte lõimumist ja eesti keele omandamist.** Luua võimalusi noorte aktiivseks osalemiseks ühiskonnas, arendada koostööd teiste noorteorganisatsioonidega ning toetada eesti keele õppimist laagrite, õppekäikude ja ürituste kaudu. Arendada noortele suunatud tugiprogramme, sh mitteõppivatele ja mittetöötavatele noortele.
6. **Arendada ennetustegevusi ja tõsta teadlikkust.** Korraldada ennetustegevusi kuritegevuse, sõltuvushäirete ja terviseriskide vähendamiseks, tagada asjakohase info kättesaadavus ning teha koostööd partneritega teavitustöö ja ennetusprogrammide elluviimisel.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
Majakovski tn 7 hoone rekonstrueerimine (09)	2.599.474	1.091.820			
<i>sh toetuse arvelt</i>	1.407.770	593.224			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1.191.704	498.596			
Sillamäe Kultuuri- ja Huvikeskuse hoone (Hariduse tn 21) ligipääsu parandamine (09)	12 400	107 600			
<i>sh toetuse arvelt</i>	9 300	80 700			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 100	26 900			
Teised olulised investeeringuobjektid					
V. Majakovski 7 hoone territooriumi heakorrastamine					
Kaasaegse mööbli ja õpivahendite soetamine (V. Majakovski 7)					
Muusikakoolile uute kvaliteetsete instrumentide soetamine					
Kogukonnakeskuse arendamine (raamatukogu filiaali projekteerimine)					

3.5. Kultuur

Eesmärgid

- Sillamäe on mitmekultuuriline linn, kus on esindatud erinevad rahvused, kultuurid ja traditsioonid. Kultuuritegevus toetub tolerantsusele, üldinimlikele väärtustele ja üksteise austusele.
- Sillamäe üritused on huvitavad ja atraktiivsed, Sillamäe kollektiivid on tuntud ja hea kunstilise tasemega.
- Sillamäe on turistidele atraktiivne.
- Kohaliku omaalgatuse aktiivsus ja arenenud seltsiliikumine on aluseks tugevale kodanikuühiskonnale.

Indikaatorid: linna kultuuriasutuste (muuseum, raamatukogu, kultuurikeskus) külastatavus, linna kultuuriürituste vaatajate arv, tegevus- ja projektitoetused kultuuri valdkonnas, kultuurihoonete seisukord (energiaauditid, ametite ettekirjutused jms), erivajadustega elanike kultuurielus osalemise võimalus ja osalemine, elanike osakaal rahvakultuurikollektiivides

Peamised tegevusvajadused:

1. **Toetada taidluskollektiivide ja rahvuskultuuriühingute tegevust.**
2. **Tähtsustada kodukandi kultuuri ja ajaloo uurimist, Sillamäe Muuseumi muuseumi- ja kunstifondi ning raamatukogu kogude täiendamist.** Toetada raamatukogu e-kodulooandmebaasi ning muuseumipedagoogika arendust kodukoha tundmaõppimisel ja muuseumitundide korraldamist koolieelsetele lasteasutustele ja üldhariduskoolidele. Mitmekesistada Sillamäe Raamatukogu teenuseid, sealhulgas kaasaegsete tehnoloogiate abil ning arendada kontaktivabu teenuseid (nt laenutus- ja tagastuskapid) kaasates selleks võimalusel linnaeelarve väliseid vahendeid.
3. **Arendada olemasolevat kultuuritegevuse infrastruktuuri.** Toetada ja vajadusel optimeerida kultuuriasutuste ning huvikoolide ja -keskuste tegevust ja arengut. Renoveerida Sillamäe Muusikakooli ja Sillamäe Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone, korrastada territoorium ja kaasajastada õpikeskkond. Jäädvustada tuntud isikute seost linnaga (nt püstitada mälestusmärk või paigaldada linna akadeemik I. Pavlovi nimega pink). Varustada raamatukogu kaasaegse IT-tehnikaga, toetada raamatukogu töö

jätkamist kaasaegsetele nõuetele vastavas hoones, sh uuendada Viru raamatukogu klaasfassaad. Uuendada kultuurikeskuse heli- ja valgusseadmeid. Linna kultuuri säilitamiseks ja eksponeerimiseks on vaja edasi arendada Sillamäe Muuseumi ekspositsiooni ja teemaparki. Paigaldada Sillamäe Muuseumi hoonesse ekspositsioonide tarvis kaasaegsed seadmed ja mööbel. Täiendada muuseumi kogusid, laiendada Sillamäe ajaloolist arengut kajastavat ekspositsiooni, laiendada muuseumi tegevust, tagada ligipääsetavus erivajadustega inimestele. Arendada välja turistide liikumisteed (viidastamine, infotahvlid, parkimis- ja puhkekohad, vaatekohad ja – platvormid), linna kaunistamine (sh grafiti abil), ajalooliste objektide väljaarendamine turismitoodeteks – skulptuuride taastamine Mere pst ja linnapargis, teiste taise ja väikevormide loomine ning mere teema esiletõstmine. Keskenduda turismi korraldamisel linna eripäradele ning parandada elukeskkonda, võttes arvesse linna tugevaid ja nõrku külgi. Linna miljööväärtuse tõstmiseks tuleb rekonstrueerida linna keskväljak koos kultuurikeskuse ümbrusega, panustada Sõtke jõe kalda ja teega piirnevate alade heakorda, avaliku linnaruumi haljastus teostada haljastusprojektide alusel, hoida linna rannaala korras. Linna atraktiivsuse ja unikaalsuse esiletõstmine erinevate kujunduselementide paigalduse kaudu. Turismi arengu seisukohast on oluline pidevalt uuendada linnaga seotud infot, sh linna veebilehel ja voldikutes ning aktiivselt reklaamida linna.

4. **Lua uusi kultuuritegevuseks sobilikke paiku.** Renoveerida huvikoolide ja -keskuste hooned, heakorrastada territoorium ja kaasajastada õpikeskkond, pöörates erilist tähelepanu optimaalsele ruumikasutusele. Projekteerida vabaõhulava.
5. **Kujundada linna traditsiooniliste kõrgetasemeliste festivalide, kontsertide ja kultuurisündmuste kultuurikalender,** mille raames korraldatakse regulaarselt erinevaid linna- ja kogukonnaüritusi, sh hooajalisi tähtpäevi, noortele suunatud konkursse, rahvusvahelisi festivale, teatri- ja muusikasünnimusi ning peredele mõeldud üritusi. Samuti jätkatakse osalemist piirkondlikes koostööprojektides ja temaatilistes sündmustes ning võimalusel panustatakse ühisprojektidesse riiklike ja regionaalsete partneritega.
6. **Süvendada kultuurialast koostööd,** osaledes rahvusvahelistes liikumistes, ühingutes, assotsiatsioonides ja projektides ning viies sõpruslinnadega ellu ühiseid projekte. Tugevdada sidemeid kunstikollektiivide vahel nii Eestis kui ka väljaspool. Toetada tegevusi, mis aitavad kaasa erinevate ühiskonnagruppide lõimumisele.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
Sillamäe Muuseumi hoone ligipääsu parandamine (08)	114 686				
<i>sh toetuse arvelt</i>	84 686				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000				
Sillamäe Kultuuri- ja Huvikeskuse hoone (Hariduse tn 21) ligipääsu parandamine (09)	12 400	107 600			
<i>sh toetuse arvelt</i>	9 300	80 700			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 100	26 900			
Teised olulised investeeringuobjektid					
Raamatukogu töö arendamine kaasaegsetele nõuetele vastavas hoones					
Raamatukoogu varustamine kaasaegse IT-tehnikaga					
Mälestusmärgi püstitamine Pavlovile					
Kultuurikeskuse heli- ja valgusseadmete uuendamine					
Kultuurikeskuse esise keskväljaku rekonstrueerimine					
Muuseumi varustamine kaasaegsete seadmetega ja mööbliga					
Vabaõhulava projekteerimine					
Sõrke jõe kalda ja teega piirnevate alade heakorrastamine					
Avaliku linnaruumi haljastuse teostamine haljastusprojektide alusel					
Ajalooliste objektide väljaarendamine turismitoodeteks					

3.6. Sport ja terviseedendus

Eesmärgid

- Sporti ja tervist väärtustav elanikkond, laialdane kaasatus terviselikumisse.
- Linna spordibaasid ja tegutsevad spordiklubid pakuvad elanikele mitmekesiseid võimalusi spordiga tegelemiseks.
- Tervislikke eluviise järgivate inimeste arv on kasvanud.
- Sportimisvõimalused on kättesaadavad.
- Linna elanikud on teadlikud ja järgivad tervislikke eluviise.

Indikaatorid: spordiklubides tegutsevate inimeste (sh laste ja noorte) arv (osakaal elanikkonnast), spordiüritustest osavõtjate arv, spordiürituste arv, tegevus- ja projektitoetused spordi valdkonnas, laste ja noorte spordi mitmekesisus

Peamised tegevusvajadused:

- 1. Toetada sportlike eluviiside harrastamist linnas, tervise- ja harrastusspordi arendamist ja vaba aja veetmise võimaluste laiendamist.** Tervise- ja harrastusspordi arendamine linnas aitab kaasa linnaelanike vaba aja veetmise võimaluste laienemisele, aitab hoida linnaelanike tervist ja füüsilist vormi. Linna haridusametustes tervisespordi arendamisel on esmatähtis äratada huvi sportliku tegevuse vastu ning edendada tervislikke eluviise. Nende eesmärkide saavutamiseks on vaja heal tasemel läbi viia ühiseid spordi- ja tervisepäevi, kaasates tuntud sportlasi. Spordikompleksi Kalev baasil luua tervisespordi rühmi. Luua puuetega inimestele võimalused sportimiseks. Näha ette kasesalu ja nõmmemetsa (terviserajalt ida suunas) sportimisvõimaluste arendamist (sh terviserada, kai ning veespordi- ja seikluskeskuse rajamine Sõtke jõe kaldal) ja vaba aja veetmise võimalused (nt seikluspargi rajamine linna kirdeosas). Staadioni renoveerimine, minijäähalli rajamine.
- 2. Toetada aktiivse spordi- ja terviselikumise edasiseks arendamiseks olemasolevate spordiklubide tegevust.** Võttes arvesse Sillamäel olemasolevaid spordirajatisi, vastava kvalifikatsiooniga treenerite olemasolu, harrastajate arvu ja sportlikke saavutusi, toetada järgmisi spordialasid: ujumine, kergejõustik, jalgpall, suusatamine, korvpall, poks, male, iluvõimlemine, tennis, lauatenis, võitluskunstid. Täiendavalt toetada silmapaistvaid tulemusi saavutanud Sillamäe sportlasi ja meeskondi. Spordi arendamise seisukohast on oluline ka arendada uusi spordialasid (nt sulgpall, võrkpall, käsipall jt).
- 3. Kaasajastada spordirajatisi.** Jätkata spordikompleksi renoveerimist, korrastada haridusametuste spordiväljakuid, arendada avalikke spordi- ja mänguväljakuid, rajada linna jalgratta- ja terviseradasid ning multifunktsionaalseid spordiväljakuid. Rajada talveajaks hokiväljak hokit harrastavatele täiskasvanutele ja mängijate treenimiseks. Paigaldada kaamerad spordi- ja lasteväljakutel turvalisuse tagamiseks. Prioriteetseks tegevuseks on Sillamäe Spordikompleksi Kalev jätkuv renoveerimine sh staadioni rekonstrueerimine, koostöös Eesti Jalgpalli Liiduga soodustada kaasaegse ja nõuetele vastava esindusstaadioni rajamist, kergejõustiku maneeži renoveerimist ning välirajatiste ehitust – rannavõrkpalli ja rannajalgpalli väljakute rajamine (universaalse mänguväljaku rajamine spordikompleksi läheduses). Renoveerimist vajab ka aadressil Hariduse 25 asuv jalgpalliväljak. Multifunktsionaalsed miniväljakud planeerida haridusametuste juurde, Spordikompleksi Kalev kõrval on vajalik rekonstrueerida välikorvpalliväljak. Mitmekesisendada Sillamäe Spordikompleksi Kalev poolt pakutavaid teenuseid. Koos sihtasutusega Eesti Terviserajad ja Narva-Jõesuu linnaga rajada Sillamäe-Sinimäe terviseraja lõik endise Vaivara valla territooriumil. Spordi

infrastruktuuri arendamine ja kasutamismugavuse suurendamine uuendades riietus- ja duširuumid ning pakkudes spordivarustuse laenutusteenust.

4. **Teha igakülgset spordi- ja tervisedenduslikku koostööd maakondlikul, üleriigilisel ja rahvusvahelisel tasemel.** Spordi arengu seisukohalt on tähtis koostöö teiste omavalitsustega ühiste ürituste läbiviimisel. Toetada regionaalsete, üleriigiliste ja rahvusvaheliste ürituste läbiviimist Sillamäe spordikompleksis ja linna haldusterritooriumil, elavdades sellega kohalikku spordielu ja kasvatades seeläbi Sillamäe linna tuntust. Koostöös spordialaliitudega tuua Sillamäele Eesti meistriliigade karika- ja/või meistrivõistluste finaalseeriad ja -mängud.
5. **Jagada linnaelanikele informatsiooni tervislikust eluviisist.** Kasutada erinevaid veebilehti (linna koduleht, noorteportaalid jms) ja meediat jagamaks inimestele infot tervislikest eluviisidest. Rahvaspordi edendamine ning linnaelanike aktiivsuse tõstmine, pakkudes võimalust elanikele, MTÜ-dele ja seltsidele ürituste korraldamisel.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
13. Sillamäe kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni rekonstrueerimine (08)	2 381 515				
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 667 061				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	714 454				
Sillamäe Spordikompleks Kalev jõusaali rajamine (08)	128 800				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt</i>	128 800				
Teised olulised investeeringuobjektid					
Spordikompleksi renoveerimine					
Maneeži rekonstrueerimine					
Multifunktsionaalsete spordiväljakute rajamine					
Rannavõrkpalli ja rannajalgpalli väljakute rajamine (universaalse mänguväljaku rajamine spordikompleksi läheduses)					
Spordi infrastruktuuri arendamine					
Discgolfi raja arendamine					

3.7. Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid

Eesmärgid

- Tagada kättesaadavad ja kvaliteetsed sotsiaalteenused
- Inimeste (sh laste) sotsiaalne toimetulek ja areng on tagatud sotsiaalteenuste ja –toetuse osutamise kaudu.
- Lapse õiguste ja heaolu tagavad põhimõtted on järgitud.
- Elu-, õpi- ja töökeskkonnast tulenevad terviseriskid on vähenenud.
- Elanikkonna kehaline aktiivsus on suurenenud, toitumine on muutunud tasakaalustatumaks ja riskikäitumine on vähenenud.
- Kõikidele abivajajatele on kindlustatud kvaliteetsete tervishoiuteenuste kättesaadavus.
- On tagatud asjakohane ja kõrge kvaliteediga sotsiaalteenuste kättesaadavus erinevatele sihtrühmadele.

Indikaatorid: teenuseid saanud klientide arv, toimetulekutoetuse saajate arv, toimetulekutoetuse väljamaksete suurus aastas, Sillamäe linnaeelarve sotsiaalvaldkonna kulude osakaal %, töötuse määr ja pikaajaliste töötute arv, sotsiaaltoetuste ja –teenuste arv, klientide tagasiside, kvalifitseeritud töötajate arv (vastav kutse tase), osalemine riiklikes meetmetes

Peamised tegevusvajadused:

- 1. Arendada ennetusele ja rehabilitatsioonile suunatud sotsiaalhoolekandesüsteemi.**
Eelistada ennetavaid tegevusi (toimetuleku toetamise ennetamiseks ettevõtluse alustamise või töötamise toetamine, koostöös Töötukassaga võimaluste loomine osalemiseks täiend- ja ümberõppes, osalemiseks tööhõiveprojektides). Arendada riskigruppidega tehtavat ennetavat tööd. Osaleda töötute hõiveprogrammides ja teha aktiivset koostööd töötukassa, koolitajate ja tööandjatega pikaajalise töötuse minimeerimiseks ning pöörata tähelepanu tervise propageerimisele ja tervislike eluviiside soodustamisele. Toetada noorte rehabilitatsiooni- ja sotsialiseerumiskeskuse loomist. Arendada täiskasvanute toimetulekut toetavaid sotsiaalteenuseid (sealhulgas 18-26 vanusele).
- 2. Parendada / arendada olemasolevaid ja vajadusel arendada uusi teenuseid,** mis vastavad ühiskonna muutustele ja tagavad elanikele lisaks seaduses nõutud

kohustuslikele teenustele täiendavad ja paremad võimalused. Arendada kohaliku tasandi sotsiaalset infrastruktuuri, sh teenuste arendamine pensionäridele. Kasutada võimalusi struktuurifondidest toetuste saamiseks. Tagada erakorralise meditsiini ja vältimatu arstiabi kättesaadavus linnas. Hoolekandeesutuse „Sügis“ hoone baasil Geoloogia tn. 18 multifunktsionaalse sotsiaalhoolekande keskuse väljaarendamine ning vajadusel uute sotsiaal-, tervishoiu- ja hoolekandeteenuste arendamine. Euroopa Liidu Sotsiaalfondi toetuse eest korraldatud dementsete päevakeskuse tegevuse ja integreeritud hoolekandeteenuse osutamise edasine toetamine ja arendamine. Tagada kvaliteetne sotsiaaltranspordi teenuse osutamine. Rajada kompaktselt paiknevad (näiteks mitmekorruselises hoones ühel korrusel) eakatele kohandatud sotsiaaleluruumid. Korraldada nendes pansionaat koduelu tingimustega. Rajada uus hooldekodu, kus osutatakse nii ööpäevaringset hooldusteenust kui ka intervallhooldust. Varjupaiga loomine püsiva elukohata multiprobleemidega täiskasvanutele. Soodustada ja korraldada elanikele nõustamisteenuste pakkumist linnas, sh perenõustamine, pereteraapia, perejurist, lapsevanemate koolitused jm. Soodustada sotsiaal- ja meditsiinitöötajate täienduskoolitusel osalemist, mis toob linna uued teenused ilma täiendava tööjõu sissetoomiseta. Hoolduskoordinaatori ameti loomine.

3. **Parandada sotsiaalteenuste kättesaadavust linnas. Töötada välja teenuste tagasiside ja kvaliteedi hindamisinstrumente.**
4. **Laiendada sotsiaalteenuste osutajate võrku.** Toetada koostöö- ja toetusvõrgustike ja huvialaühenduste tegevust ning luua inimeste omaalgatust ja sotsiaalset aktiivsust soosiv keskkond. Jätkata sotsiaalteenuste osutamist ja arendamist linna sotsiaalhoolekandeesutuste poolt. Rekonstrueerida olemasolevaid hooneid (Laste Hoolekande Asutus Lootus, Hoolekandeesutus Sügis) ning võimalusel rajada uusi liginullenergia põhimõtetele vastavaid, tagades ohutuse, hea sisekliima, ligipääsetavuse ja energiasäästu ning rakendades nutikaid tehnosüsteeme ja taastuenergia lahendusi. Toetada eakate ja erivajadustega inimeste päevakeskuse tegevust, erivajadustega isiku õiguste kaitsmise arendamist, kaasamist. Sotsiaalteenuste paremaks osutamiseks ja osutajate sotsiaalvõrgu laiendamiseks teha koostööd nii inimeste, teiste teenuseosutajate kui ka seotud huvigruppidega. Ühiskondlike ehitiste ehitamisel ja renoveerimisel tagada spetsiaalsed juurdepääsud erivajadustega inimestele ning lastevankritega inimestele. Teha koostööd antud valdkonnas tegutsevate organisatsioonidega. Kaasata ja delegeerida rohkem teenuseid teenusepakkujatele, professionaalsetele teenuseosutajatele ja koostööpartneritele (MTÜ, OÜ, vabatahtlikud). Arendada

koostööd naaberomavalitsustega. KOV sotsiaalvaldkonna strateegia töögrupi moodustamine ja kohtumiste korraldamine. Elanike kaasamine sotsiaalteenuste arendamisse ettepanekute esitamise kaudu

5. **Panustada pere ja laste sotsiaalkaitsele.** Toetada peresid seoses lapse sünniga ja kooli minekuga. Toetada vähekindlustatud lastega peresid. Toetada asendushooldusteenuse arendamisega seonduvaid projekte. Laste ja perede heaoluprofiili uuendamine. Laste ja perede heaolu tagamiseks rakendada laste riskikäitumise vältimisele ja tervise hoidmisele suunatud ennetustegevusi; toetada positiivset vanemlust; tagada hariduse omandamist toetavate teenuste kättesaadavus; luua abivajavatele lastele tingimused probleemidega toimetulekuks; tagada laste ja perede heaoluga tegelevate spetsialistide kvalifitseeritus ja juhtumipõhise koostöö toimimine. Soodustada koostööd linna kõigi institutsioonidega (õppe-, meditsiini-, huviasutused jne) tagamaks operatiivne teavitustöö koolides ning abivajavast lapsest teavitamine. Uuendada perioodiliselt terviseprofiili.
6. **Toetada erivajadustega inimesi, pensionäre ja vähekindlustatud linnaelanikke.** Kaasata erivajadustega inimesi ja eakaid igapäevaellu, toetada nende iseseisvust ja huvitegevust. Aidata kaasa ja toetada liikumise Vabatahtlik seltsiline tegevust linnas. Luua erivajadustega inimestele võimalusi igapäevaelus toimetulekuks, õppimiseks ja enesearendamiseks. Jätkuvalt toetada linna ühistranspordi- ja samuti saunateenust. Tagada sotsiaaltoetuste ja -teenuste osutamine erakorralisse olukorda sattunud linlastele. Luua erivajadustega õpilastele võimalused õppeks (sh liftid, kaldteed jmt). Kohaldada linna infrastruktuuri erivajadustega inimestele, tagades ligipääsud linna asutustesse ning turvaline ja ohutu liikumine linna tänavatel. Uute objektide rajamisel järgida universaalse disaini põhimõtteid. Pensionäride päevakeskuse töö korraldamine kaasaegsetele nõuetele vastavas hoones, tagades pensionäridele võimaluse osaleda nt Raamatukogu üritustes ning korraldada ühistegevusi. Rakendada munitsipaalset ja sotsiaalset eluasemepoliitika meetmeid: sotsiaalpindade kaasajastamine, kahanev planeering sh sotsiaalsete probleemidega majade elanike hajutamine. Vähekindlustatutele riiete, jalanõude, mänguasjade kogumiseks terminali loomine.
7. **Soodustada sõltuvushäirete probleemi ennetuse ja tagajärgedega tegelevate organisatsioonide tegevust.** Sõltuvushäiretega inimeste rehabilitatsiooniteenuste ja nõustamise toetamine.

- 8. Soodustada tervishoiuteenuste, kiirabi ja hooldusravi osutamist linnas.** Peame oluliseks ambulatoorse meditsiiniabi ning -taastusravi kättesaadavust ja õdede koduhoolduse arengut.
- 9. Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele** nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme. Parendada teavitustööd ja infovahetust elanikega. Laiendada kasutatavaid infoallikaid (koduleht, perearstikeskused, hoolekandeesutused, ajaleht, kohalik TV, käsiraamat, äpp, infovoldikud). Korraldada koostööd vabäühenduste ja vabatahtlikega.
- 10. Arendada sotsiaalse valdkonna tehnilist baasi, sh panustada sotsiaalvaldkonna töötajate, taristu ja tehnoloogia arendusse.** Toetada IT-süsteemide arendust ja kasutuselevõttu, sealhulgas asjaajamise veebipõhiseks muutmist läbi dokumendihaldussüsteemi ning sotsiaalasutuste taristu uuendamist. Võtta sotsiaalteenuste osutamisel kasutusele IT- ja innovaatilised lahendused. Kaasata investeeringuid ning aktiivselt osaleda sotsiaalprojektides. Sotsiaalvaldkonna arenguspetsialisti töökoha loomine. Tagada sotsiaalvaldkonna eelarve osakaalu kasv linna eelarves. Panustada sotsiaaltöötajate professionaalse taseme arendamisse, sh korraldada ja toetada täiendõppekoolitusi ja ümberõppeprogramme. Soodustada sotsiaal- ja meditsiinitöötajate täienduskoolitusel osalemist, mis toob linna uued teenused täiendava tööjõu sissetoomiseta. Töötada välja töötajate motivatsioonipaketid, tagada regulaarne supervisioon ja kovisioon. Muuta tööprotsesse töötajasõbralikumaks ja efektiivsemaks. Teha koostööd koolituse ja ümberõppe osas koostööpartneritega.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
Laste Hoolekande Asutus Lootus hoone rekonstrueerimine (10)			4 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			2 800 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 200 000		
Hoolekandeesutus Sügis hoone rekonstrueerimine (10)					4 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					2 800 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					1 200 000
Teised olulised investeeringuobjektid					
Avalike asutuste ligipääsetavuse tagamine – liftid, kaldteed, käsipuud, invatuaetid, jmt kohandus					
Pensionäride keskuse arendamine kaasaegsetele nõuetele vastavas hoones					
Hoolekandeesutus Sügis territooriumi heakorrastamine ja piirdeaia remont					

Võimalusel suure energiakuluga hoonete mahu vähendamine, asendades need liginullenergiahoone(te)ga kasutades Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamise toetust (2027)
--

Nõuetele (sealhulgas erivajadusega inimestele) vastava sotsiaaltranspordivahendi soetamine (Sügis)
--

Tööülesannete digitaalse juhtimise programmi rakendamine (Sügis)
--

Suure hooldus- ja abivajadusega inimeste päevakeskuse teenuse arendamine
--

3.8. Turvalisus

Eesmärgid

- Vähenenud kuritegevus ja avaliku korra rikkumised.
- Keskkonnariskide maandatus ja valmisolek ohuolukordadeks.
- Teadvustada liikluskultuuri turvalisuse tagamiseks.

Indikaatorid: süütegude arv, sh kuriteod, sh isikuvastased süüteod, liiklusõnnetuste arv, õnnetussurmad, tulekahjude (sh hooned, maastik, prügi, sõidukid jne) arv, avaliku korra rikkumise tase

Peamised tegevusvajadused:

- 1. Tõhustada üldsuse kaasamist kuritegude ennetamise ning omandi kaitsmise.** Arendada ja korraldada naabrivalve süsteemi.
- 2. Tugevdada koostööd korrakaitseorganitega.** Vahetada õiguskorraalast informatsiooni Ida Politseiprefektuuriga ning tagada linnaruumi heakord ja avalike kohtade hea jälgitavus.
- 3. Juurutada kriminaalpreventsiooni üldiseid põhimõtteid omavalitsuse tegevusse.** Analüüsida kuritegevusega seotud probleeme ja arvestada analüüsi tulemustega planeeringute tegemisel. Analüüsida suuremate massiürituste läbiviimisel turvalisuse ja parkimise jälgimisega seotud küsimusi ning arvestada nendega järgnevate ürituste läbiviimisel. Sõlmida turvafirmadega lepingud linnavara kaitseks.
- 4. Suurendada turvalisust avalikes kohtades ja tänavatel.** Paigaldada linna tänavatele ning hallatavate asutuste õuedes turvakaamerad ja ühendada need ühtsesse videovalve süsteemi. Teha koostööd Politsei- ja Piirivalveametiga turvakaamerate paigaldamise osas. Fikseerida kasutuseta hooned ning tagada nende järelevalvega omanike kohustuste täitmine.

5. **Parandada valmisolekut ohuolukordadega toimetulekuks.** Sadam, nafta-, keemia- ja gaasiterminalid ja ohtlike ainete käitlemine suurendavad oluliselt ohuriske. Turistide arvu märkimisväärne suurenemine ja reisisadama laienemine võivad põhjustada ka kuritegevuse kasvu. Nimetatud riskide maandamiseks on vaja arendada asjaomaseid struktuure, varustada need vajaliku tehnikaga ning täiendada varajase hoiatuse süsteemi.
6. **Suurendada liiklusohutust linna tänavatel ja maanteel.** Paigaldada täiendavalt liiklusmärke, rekonstrueerida teid ja ristmikke.
7. **Vähendada õnnetusjuhtumite riske.** Tagada tuleohutusnõuete täitmine laste-, tervishoiu- ja ühiskondlikes asutustes. Elanikkonda pidevalt päästealaselt teavitada. Korraldada vastavasisulisi üritusi (helkurite kasutamine, liikluseeskirjade täitmine jne).
8. **Tõsta hädaolukordadeks valmisolekut.** Arvestada riskianalüüsi linna planeerimisel. Vastavalt linna hädaolukorra lahendamise plaanile, tagada hädaolukorraks vajalikud ressursid. Tagada kerksuskeskuste ja elutähtsate teenuste toimepidevus. Kerksuskeskustes, evakuatsioonikeskustes ja varjumiskohtades tagada tegevuseks vajalikud vahendid. Tagada linna asutuste kriisiplaanid, vajalikud varud, tingimused varjumiseks ning hoonete toimepidevus. Korraldada hädaolukordade vältimise ja kriisireguleerimisalaseid õppusi, koolitust ning selgitustööd. Korraldada koolides ja ühiskondlikes asutustes regulaarselt evakuatsiooniõppusi. Tellida suvehooajaks turva- ja päästeteenus veekogude randa. Tagada küberturvalisus, rakendades EITS nõudeid linnavalitsuse teenuste korraldamisel ning analüüsida vajalikke meetmeid ka linnavalitsuse hallatavates asutustes ja linna äriühingutes.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2026	2027	2028	2029	2030
Kriisivalmiduse suurendamine					
Hariduse tn 21 hoones	30 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>	10 000				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000				
Teised olulised investeeringuobjektid					
Turvakaamerate paigaldamine ja ühtsesse videovalve süsteemi ühendamine					
Veeslipi rajamine Sillamäe supelranda päästekomando kiiremaks reageerimiseks veeõnnetustele					
Varajase hoiatuse süsteemi täiendamine					
Vajadusel täiendavate liiklusmärkide paigaldamine					
Linna kriisireguleerimisplaani koostamine					
Veekogude randa suvehooajaks turva- ja päästeteenuse tellimine					

3.9. Juhtimine, kommunikatsioon, koostöö ja välissidemed

Eesmärgid

- Tulemuslik koostöö rahvusvaheliste organisatsioonidega ja sõpruslinnadega.
- Regionaalne areng koostöös teiste omavalitsusüksustega, era- ja kolmanda sektoriga.
- Olemasolevate kommunikatsioonikanalite arendamine.

Indikaatorid: rahvusvahelistes/kohalikes projektides ja rahvusvahelistel/kohalikel üritustel osalemine (arv/aastas), sotsiaalmeediakanalite jälgijate arvu muutus

Peamised tegevusvajadused:

1. **Jätkata koostööd Ida-Virumaa Omavalitsuste Liidu, Eesti Linnade ja Valdade Liidu, Ida-Viru Ettevõtluskeskuse ja naaberomavalitsusüksustega** oma ühiste huvide väljendamiseks, esindamiseks ja kaitsmiseks riigi ja Euroopa tasemel. Koostöös Narva, Narva-Jõesuu ja Jõhvi/Toila omavalitsustega vajavad lahendamist samuti mitmed linnastu sotsiaalmajandusliku arenguga seonduvad küsimused: ühistransport, arstiabi ja korrakaitse, samuti jäätmekäitluse korraldamine, ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamine, mereäärse ranna-ala korrastamine ja turismi-alaste marsruutide koostamine ning teenuste osutamine, kalmistu haldamine.
2. **Jätkata organisatoorset tegevust vabatsiooni idee realiseerimisel.**
3. **Teha avalike teenuste parimaks osutamiseks koostööd eraettevõtete ja mittetulundusühingutega.** Tellida ka edaspidi mitmeid teenuseid - eriti sotsiaalteenuseid - mittetulundusühingutelt, ühendades nii linnakodanike initsiatiivi linna vajaduste rahuldamisega. Soodustada Sillamäe linnas tegutsevate MTÜ-de osalemist täiendkoolitustel liikmete kvalifikatsiooni tõstmiseks.
4. **Osaleda rahvusvahelises koostöös.** Üheks prioriteediks rahvusvahelises koostöös on transpordiühenduste areng Läänemere regioonis, samuti Via Hanseatica ja Soome ning Läti suunal. Oluline on Sillamäe-Kotka laevaühenduse taastamine. Linna tutvustamiseks ja turundamiseks on kavas korraldada linna tutvustavaid sihtkampaaniaid, mis on suunatud konkreetsetele sihtregioonidele ja sihtrühmadele. Sillamäe teadvustamiseks nii Eestis kui rahvusvaheliselt on tähtis välja töötada ja arendada tegevusvaldkond (näiteks keskkonnakaitse) ja linna omapära väljatoov tunnus

(arhitektuur, sõjatööstus, salapärase suletud linna aja pärand). Tööstusalade ning sadama ja turismi, samuti nende valdkondadega seonduvas (näiteks keskkonnakaitse) arendada Sillamäe koostööd Kotka linna ja Hamina regiooniga. Turismivaldkonnas jätkata aktiivset osalemist Ida-Viru turismiklastri tegevustes ja projektides.

5. **Korraldada ettevõtlus- ja elukeskkonda tutvustava teabe levikut.** Luua linna ettevõtlusressursside kohta linna investeerimispass. Viia läbi ettevõtlus- ja arenguseminare. Teha koostööd ettevõtlusorganisatsioonide ja erialaliitudega. Vajalik on Sillamäe tutvustamine ja teabe edastamine erinevate kultuuri-, spordi- ja teiste ürituste kohta, anda välja ja levitada linna tutvustavaid trükiseid, viia läbi kokkusaamisi teiste linnade ettevõtjatega ning ettevõtluse arendamisega tegelevate organisatsioonidega.
6. **Muuta avalike teenuste informatsioon linnaelanike tarvis kättesaadavamaks ja vähendada bürokraatiat.** Täiustada linna ja linna asutuste interneti kodulehekülgi, parandada infolevi ja linnaametnike klienditeeninduse kvaliteeti.
7. **Arendada olemasolevaid kommunikatsioonikanaleid.** Elavdada linnatelevisiooni ja luua linna Instagrami konto. Pidevalt tegeleda kommunikatsiooni strateegilise planeerimisega.
8. **ISO 9001:2015 nõuetele toetuva kvaliteedisüsteemi juurutamine Sillamäe Linnavalitsuses,** võimalusel taotleda sellekohast sertifikaati (edaspidi ISO 9004:2009). Edukaks olemiseks peab iga organisatsioon olema suunatud ja ohjatud süstemaatilisel ning läbipaistval moel. Kvaliteedisüsteem peaks hõlmama kõiki tegevusi ja protsesse, mis võivad mõjutada omavalitsuse võimet rahuldada kodanike ja teiste osapoolte vajadusi.
9. **Tagada linna ametiasutuste ja hallatavate asutuste töötajatele konkurentsivõimelised töötingimused.** Avaliku teenuse kvaliteedi tagamiseks on oluline jälgida omavalitsuse teenistujate ja töötajate palgataset, et tagada kvalifitseeritud tööjõud.
10. **Rakendada Sillamäe linna avatud valitsemise tegevuskava põhimõtteid.**
11. **Jätkata koostööd sõpruslinnadega.** Sillamäe linn jätkab koostööd sõpruslinnadega nii Eestis kui ka väljaspool:
  - Nokia (Soome) – koostöö hariduse, tervishoiu, kultuuri, spordi, ökoloogia, sotsiaalsfääri vallas vastavate valdkondade, kunstikollektiivide osavõtt pidustustest, juhtivate spetsialistide delegatsioonide vahetamine.

- Havre de Grace (USA Marylandi osariik) – kontaktid toimuvad linnavalitsuste kirjavahetuse ja mõlema linna metodisti kirikute tasemel, planeeritakse sõlmida noortevahelisi kontakte, linnade kunstikollektiivide, ametnike vahetust, ärikontaktide arendamist.
- Bützow (Saksamaa) – kutsehariduse, kultuuri, turismi, sotsiaalsfääri ja noorsooliikumise vallas.
- Kärkla (Eesti) – ühiste kultuuriürituste ja näituste korraldamine.
- Brovarõ linn (Ukraina Vabariik, Kiievi oblast) – majanduse, kultuuri ja ühiskondliku tegevuse valdkonnad.

12. Lisaks sõpruslinnadele jätkata koostööd partneromavalitsustega:

- Kümenlaakso regioon (Soome) – teostatud projekt ettevõtlusega alustajate nõustamiseks ja Sillamäe ümbritseva keskkonna arendamiseks, edasine koostöö sadama ehitamisel ja teenindamisel ja Sillamäe ettevõtluses, uuringute läbiviimine ja sidemete ning koostöö tihendamise Sillamäe-Kotka laevaliini taaskäivitamiseks.
- Kotka (Soome) – kutsealane koostöö, võimalikud ka teised koostöövormid: logistika, sadamad, turism, teenindus, metalli- ja puidutöötlemine, laevaliini Sillamäe-Kotka taasavamine, ettevõtete ja ettevõtlusorganisatsioonide vahelise koostöö arendamine, samuti kunsti- ja kultuurialase koostöö arendamine.

Valdkonna suurimad investeeringud:

Investeeringuobjektid	2025	2026	2027	2028	2029
Teised olulised investeeringuobjektid					
Sillamäe-Kotka laevaliini taaskäivitamisele suunatud tegevused vastavalt TTA ja SMA analüüsi tulemustele, arendusprojekt MATA 2024-2027 meetmes					
Transpordiühenduste arendamine Läänemere regioonis					
Reisi- ja kaubaveo taastamine Sillamäe-Kotka vahel					

4. SILLAMÄE LINNA EELARVESTRATEEGIA

Eelarvestrateegia on koostatud arengukava osana arengukavas sätestatud eesmärkide saavutamiseks, et planeerida kavandatavate tegevuste finantseerimist. Eelarvestrateegia on aluseks kohaliku omavalitsuse üksuse eelarve koostamisel, kohustuste võtmisel ja investeringuprojektide kavandamisel.

Linna strateegilistest eesmärkidest lähtudes on koostatud linna eelarve tulude prognoos ja määratletud kavandatavate kulude ja investeringute mahud ning linna laenustrateegia. Arvestades linna majandustegevuse suurt sõltuvust väliskeskkonna mõjudest, uuendatakse strateegiat iga-aastaselt, et viia prognoosid kooskõlla üldiste muutustega Eesti majanduskeskkonnas.

Linna eelarvestrateegia koostamise peamiseks eesmärgiks on tagada keskpikas perspektiivis eelarvepoliitika jätkusuutlikkus, mis tagaks linna tervikliku ja tasakaaluka arengu. Eelarvestrateegia hõlmab nelja eelseisvat eelarveaastat. Keskpika planeerimishorisondi juurutamise üldiseks eesmärgiks on suurendada eelarveprotsessi stabiilsust, tagada vahendite sihipärasem arenguprojektidesse suunamine, vahendite parem likviidsus ja rahastatavate tegevuste jätkusuutlikkus ning eelarveprotsessi läbipaistvus.

Linna eelarvepoliitika põhieesmärgid on tasakaalustatud eelarve ja eelarve ülejäägis hoidmine. Prioriteetideks on linnale seadustega pandud kohustuste täitmine ja sõlmitud lepingute järgi linnale võetud kohustuste täitmine, Euroopa Liidu struktuurifondide toetuse ning teiste toetuste kaasamine investeringuteks ja muudeks projektideks.

Sillamäe eelarvestrateegia koostamise lähtealuseks on Sillamäe arengukavas toodud prioriteedid, valdkondlikud ja linna asutuste arengukavad ning majandusarengu prognoosid aastani 2030.

Sillamäe linna konkreetsete arendustegevuste kavandamisel ja elluviimisel valdkondade kaupa on arvestatud kohaliku omavalitsuse kulude klassifikaatorist tegevusalade järgi¹ (01 Üldised

---

¹ Rahandusministri 11.12.2003 määruse nr 105 "Avaliku sektori finantsarvestuse ja -aruandluse juhend" järgi

valitsussektori teenused, 04 Majandus, 05 Keskkonnakaitse, 08 Vaba aeg, Kultuur ja religioon, 09 Haridus, 10 Sotsiaalne kaitse), et tegevused oleksid seostatavad eelarvestrateegia, eelarve ning finantsarvestuse ja –aruandlusega.

4.1. Majandusliku olukorra analüüs ja prognoos eelarvestrateegia perioodiks

Rahandusministeeriumi kevadine majandusprognoos 2026²

Järjekordne prognoos, mis on koostatud kestva kriisi ja sellest tuleneva määramatuse tingimustes, näitab, et valitsussektori rahandus peab olema kriisikindlam. Järgmise nelja aasta eelarvepuudujääk liigub seadusega lubatud piiril. Turvavaru erakordse määramatusega toimetulekuks või ruumi kulusid suurendavateks või tulusid vähendavateks eelarveotsusteks ei ole. Julgeolekuolukord on pingeline ning nõuab püsivamalt suuremat riigikaitselist kulutaset. Kasvanud on ka kulusid sotsiaalvaldkonnale ja tervishoiule. Oleme majanduslangusest väljumas, kuid kasvuväljavaade on varasemast väiksem. Kui enne finantskriisi oli Eesti majanduse reaalne kasvuvõimekus kuue protsendi lähedal, millele maksutulude seisukohalt võis lisada ka ca 3-4 protsenti hinnatõusust, siis tänased hinnangud näitavad, et majandusele võiks jõukohaseks olla 4-5-protsendiline nominaalne kasv. Sellel on mitu põhjust. Eesti elatustase ja eriti hinnatase on märgatavalt lähenenud jõukamatele riikidele. Lisaks on ärev geopoliitiline olukord ja püsivalt suurenenud tootmissisendite hinnatase jätnud jälje meie ettevõtete konkurentsivõimele.

Võlakoormuse kasvu stabiliseerimiseks saame lubada väga väikest puudujääki, umbes 0,75 protsenti SKPst. Võlakoormuse vähendamine eeldab aga juba tasakaalus või ülejäägis eelarveid. Prognoosi põhistsenaariumis Rahandusministeerium on eeldanud mõõdukat energiahindade kallinemist ning riskistsenaariumis hinnanud majandusmõju, kui nafta hind jääb järgmiseks pooleks aastaks 120 USD/barrelist tasemele. Ka see on potentsiaalselt täiendav surve eelarvele, sest nafta hinnašokk tähendab maailmamajanduse jahenemist, väiksemat välisnõudlust ning alanevat ostujõudu, mis kokkuvõttes toob kaasa madalama maksutulu ning arutelud riigipoolsete leevendusmeetmete osas.

---

² Kättesaadav: <https://fin.ee/sites/default/files/documents/2026-04/Rahandusministeeriumi%202026.%20aasta%20kevadine%20majandusprognoos.pdf>

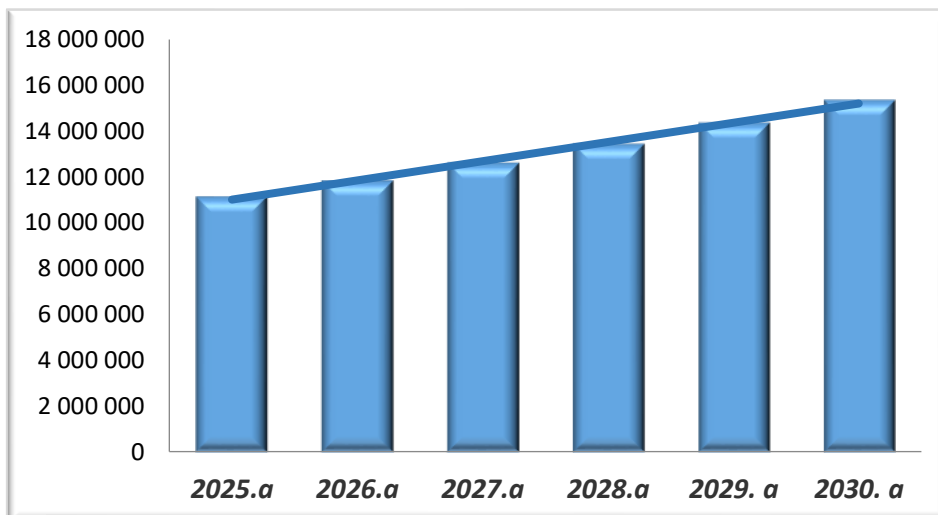
Viimaste aastate puudujääk on kujunenud väiksemaks kui seda on prognoositud kinnitatud riigieelarvetes. Majanduskeskkonna volatiilsus mõjutab otseselt maksude laekumist – prognoositust kiirem hinnatõus suurendas käibemaksu laekumist 2021. ja 2022. aastal, oodatust kiirem hõive ja palgakasv on suurendanud tööjõumaksude laekumist ning Euribori kõikumised on mõjutanud juriidilise isiku tulumaksu laekumisi.

Kokkuvõttes on paratamatu, et ebakindlal ajal on prognoosi usalduspiirid laiemad, mistõttu tuleks riskide maandamiseks koostada eelarve teatud puhvriga maksimaalse lubatud defitsiidi suhtes. Käesoleva prognoosi koostamist ümbritseb suur ebakindlus nii globaalses mastaabis kui ka siseriiklikult. Globaalset majandusarengut mõjutab USA tollimaksude poliitika, mis on tekitanud ebakindlust ning võib ümber kujundada seniseid väliskaubanduse põhimõtteid ja piirata kasvuväljavaateid. Teisalt on Euroopa Liit just vastu võtnud olulisi otsuseid kontinendi kaitsevõime suurendamiseks, millega kaasnevad ka eelarvepoliitilised väljakutsed. Märtsis toimunud valitsuse vahetusega kaasnevalt on sündimas suuremahulised eelarveotsused, mis mõjutavad oluliselt lähiaastate majandusarengut. Valitsuse otsustest saame rohkem aimu eeldatavasti mai lõpus sõlmitavast koalitsioonileppest. Samas selgub meetmete täpne maht ning detailsus septembri lõpuks, kui valitsus on kokku saanud 2026. aasta riigieelarve eelnõu ning riigi eelarvestrateegia aastateks 2026 – 2029.

4.2. Tegelikud, kavandatud ja prognoositavad põhitegevuse tulud

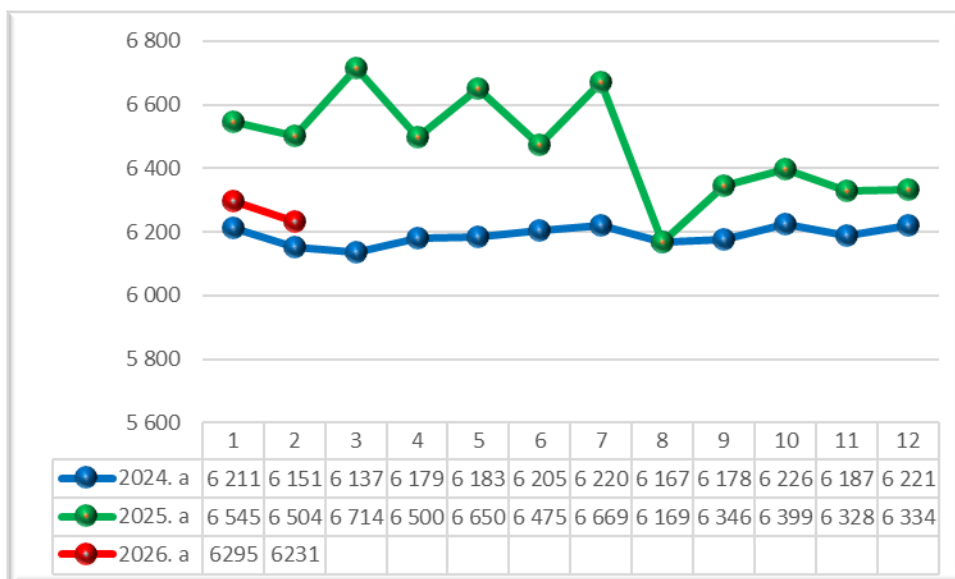
Alates 01.01.2026 kujunevad tulumaksu eraldised kohalikku eelarvesse järgmiselt:

- 8,5% füüsilise isiku - residendi riiklikust pensionist,
- 10,64% füüsilise isiku muust maksustatavast tulust.

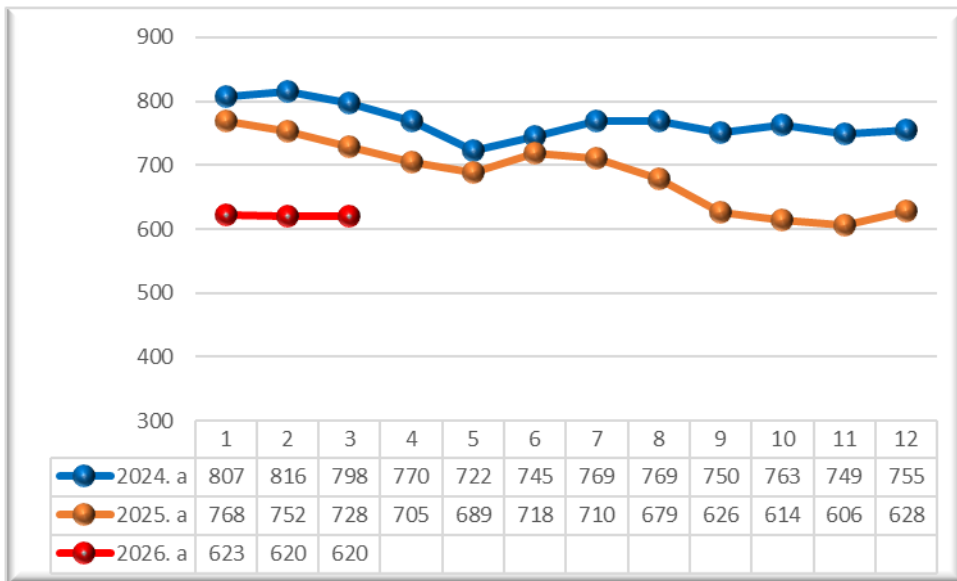

Joonis 4.2.1. Tulumaksu laekumine. Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse rahandusosakond

Linnaeelarvesse tulumaksu laekumist mõjutab töökohtade arv, millelt laekub maks ja töötute arv linnas.

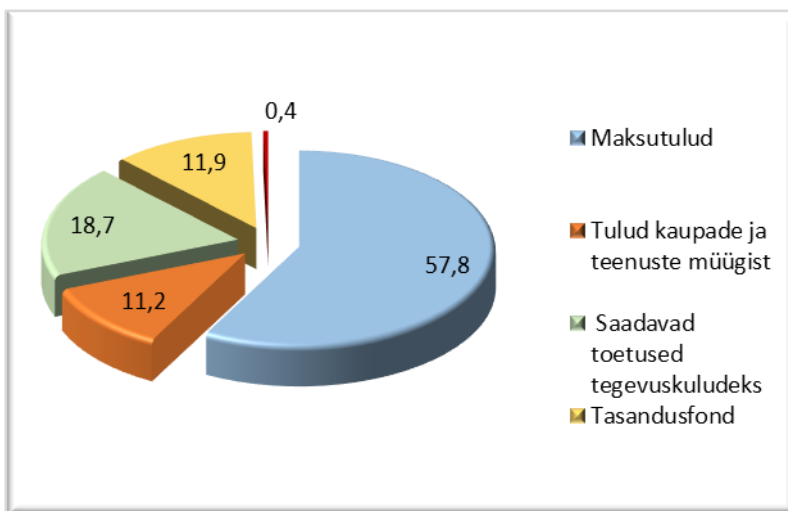

Joonis 4.2.2. Tulumaksukohustuslaste arv. Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 4.2.3. Registreeritud töötud Sillamäel. Allikas: Töötukassa

Sillamäe linna tulubaasi olemasolev olukord ja kasvu prognoos

Joonis 4.2.4. Põhitegevuse tulude struktuur 2026. aastal. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 4.2.1 Põhitegevuse tulude prognoos

Sillamäe linn	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Maksutulud	11 244 684	11 961 294	12 728 483	13 546 604	14 463 194	15 465 677
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 160 478	2 309 520	2 445 080	2 550 100	2 650 100	2 700 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	4 074 260	3 859 901	3 980 000	4 050 000	4 100 000	4 150 000
Tasandusfond	2 727 890	2 463 495	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
Muud tegevustulud	71 157	85 231	70 000	70 000	70 000	70 000
Põhitegevuse tulud	20 278 469	20 679 441	21 723 563	22 716 704	23 783 294	24 885 677

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Füüsilise isiku tulumaks on linnaeelarve tulude peamiseks allikaks. Viimastel aastatel on laekumised füüsilise isiku tulumaksust ligikaudu 55-58% linnaeelarve tuludest.

Tabel 4.2.2 Tulumaksu laekumise prognoos

Maksutulud	euro	%
2025. a	11 244 684	108,3
2026. a	11 961 294	106,4
2027. a	12 728 483	106,4
2028. a	13 546 604	106,4
2029. a	14 463 194	106,8
2030. a	15 465 677	106,9

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

- maamaksu kavandatakse järgnevatel aastatel samas mahus – 103 842 eurot;
- reklaamimaks moodustab põhitegevuse tuludest 0,03%;
- teede ja tänavate sulgemise maks kehtestati 1. jaanuarist 2019.

Tulud, mis saadakse linna asutuste majandustegevusest, on järgmised:

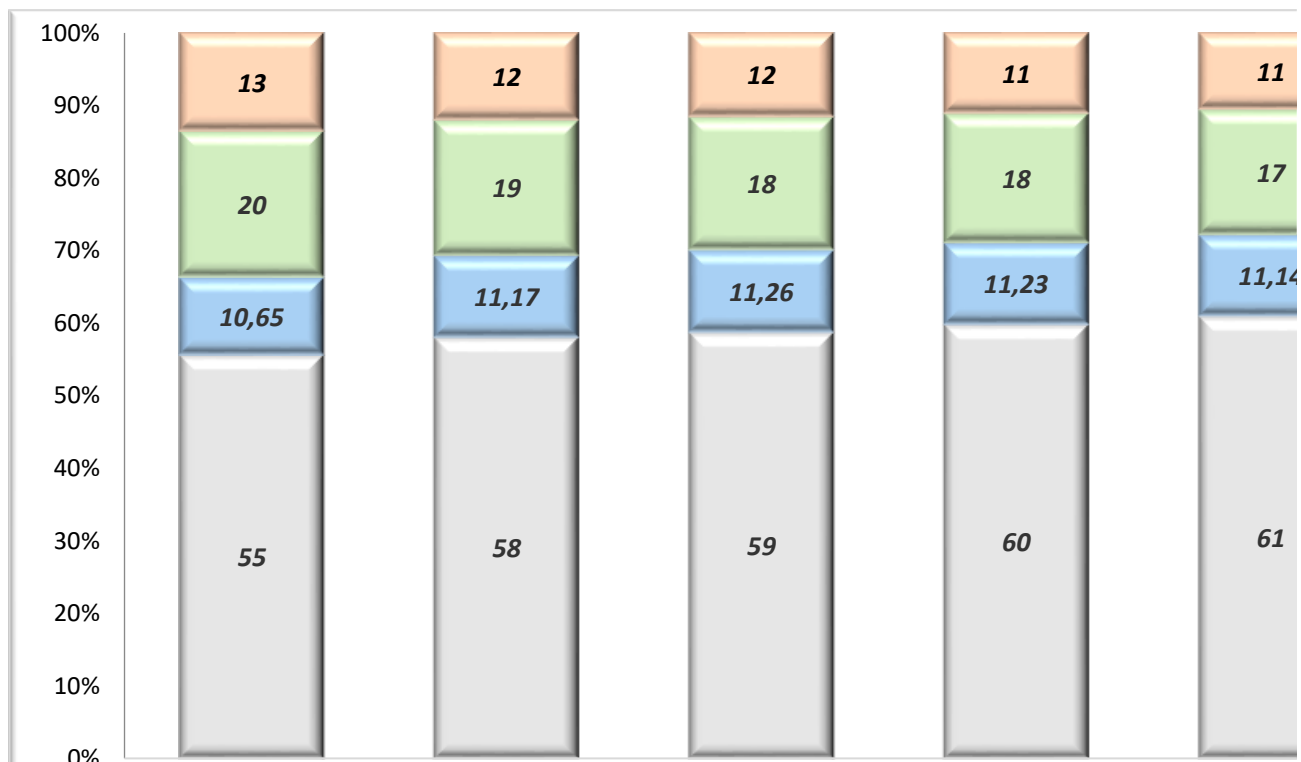
- lapsevanemate poolt makstav laste toidukulu ja kohatasu koolieelses lasteasutuses;
- lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Vanalinna Kooli inglise keele süvaõppeklassides;
- lapsevanemate poolt makstav tasu laste õppimise eest Sillamäe Kultuuri-ja Huvikekskus;
- üüri- ja renditasu linnavara, sh linna asutuse ruumide kasutusse andmisest;
- tasu Spordikompleksi Kalev teenuste eest;

- lapsevanemate osalus laste ja noorte suvelaagrite organiseerimisel;
- toimetuse “Sillamäeski Vestnik” majandustegevuse tulu;
- teistelt omavalitsustelt laekuv tasu õppeasutuse tegevuskulude eest, kui teiste omavalitsuste lapsed õpivad Sillamäel.

Saadavad toetused tegevuskuludeks

Riigi poolt eraldatavad rahalised vahendid on sihtotstarbelised ja suunatakse konkreetseteks kuludeks linnaeelarves, nagu näiteks teede remondiks, jäätmehoolduse arendamiseks, sotsiaaltoetuste ja vajaduspõhise peretoetuse andmiseks, sotsiaalteenuste osutamiseks, linna keskraamatukogus teavikute fondi suurendamiseks. Järgnevalt on toodud mõned vahendite jaotamise põhimõtted:

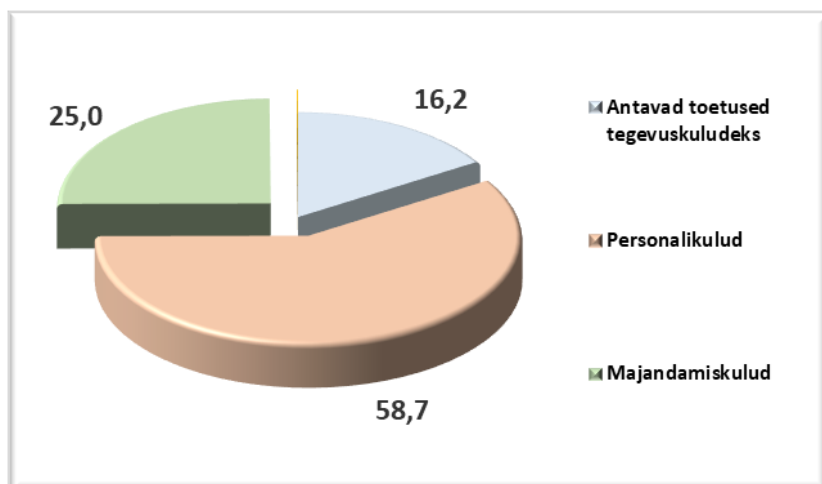
- tasandusfond 2026. aastal on summas 2 463 495 eurot. Liigikaudselt sama tase on kavandatud säilitada ka järgmistel aastatel. Tasandusfond moodustab ca 12% linnaeelarve tuludest;
- riigi poolt hariduskuludeks eraldatavad vahendid on sihtotstarbelised ja need vahendid suunatakse kooliõpetajate palga, õpetajate täiendõppe, õpikute ostu ning 1.-9. klassi õpilaste toidukulude katteks. Hariduskulud võivad muutuda, arvestades õpilaste arvu vähenemist;
- toimetulekutoetuse maksmiseks eraldatavad vahendid jäävad järgnevatel aastatel samale tasemele;
- põllumajandusministeeriumi toetus on kavandatud koolides piima ning puu- ja juurviljade ostuks.

Joonis 4.2.5. Põhitegevuse tulude prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Sillamäe linna kulubaasi olemasolev olukord ja kasvu prognoos

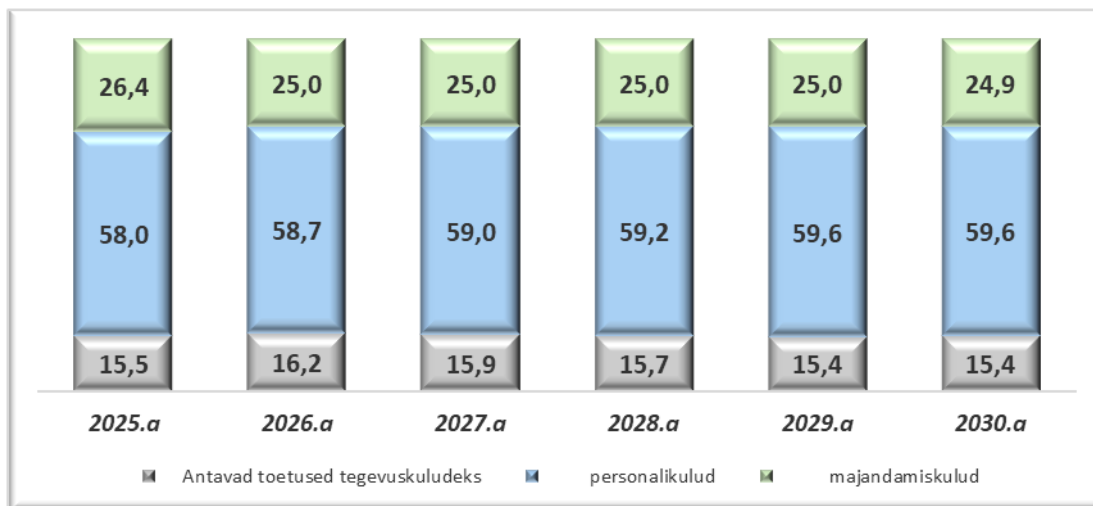
Põhitegevuse kulud jaotuvad KOFS-i reeglite kohaselt tegevuskulude katteks linna poolt antavateks toetusteks ja muudeks linna tegevuskuludeks. Eelarvestrateegia perioodi jooksul planeeritakse mõõdukat tegevuskulude kasvu.

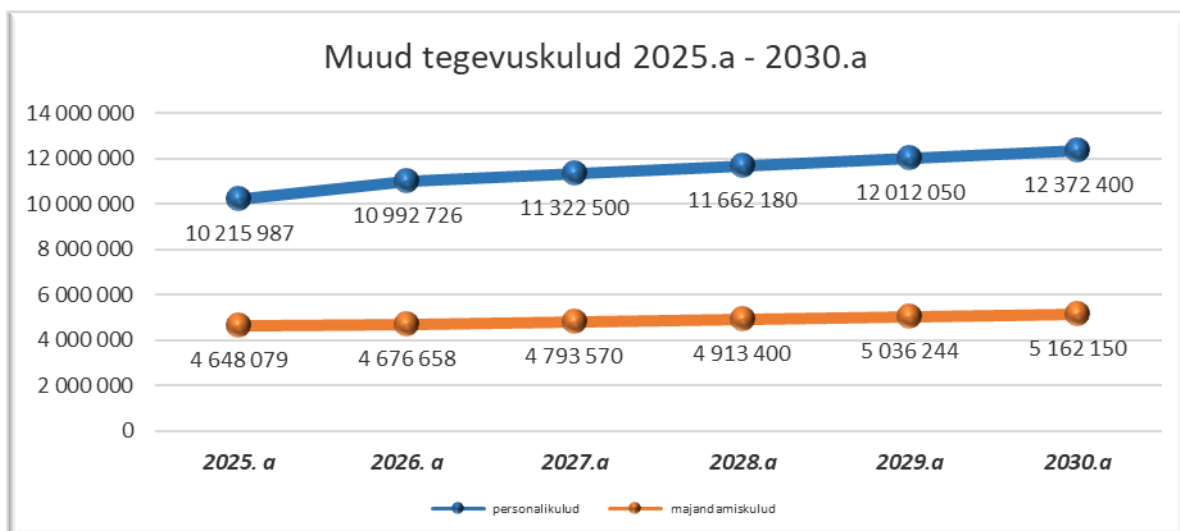
Joonis 4.2.6. Põhitegevuse kulude struktuur 2026. aastal, %. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond.

Sillamäe linn	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 737 775	3 038 682	3 050 000	3 100 000	3 100 000	3 200 000
Muud tegevuskulud sh	14 887 439	15 686 384	16 128 070	16 590 580	17 063 294	17 549 550
Personalikulud	10 215 987	10 992 726	11 322 500	11 662 180	12 012 050	12 372 400
Majandamiskulud	4 648 079	4 676 658	4 793 570	4 913 400	5 036 244	5 162 150
Muud kulud (reservfond)	23 373	17 000	12 000	15 000	15 000	15 000
Põhitegevuse kulud kokku	17 625 214	18 725 066	19 178 070	19 690 580	20 163 294	20 749 550

Tabel 4.2.3 Põhitegevuse kulude jaotus. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 4.2.7. Põhitegevuse kulude muutuse prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 4.2.8. Muude tegevuskulude, sh personali-, ja majandamise kulude muutus.

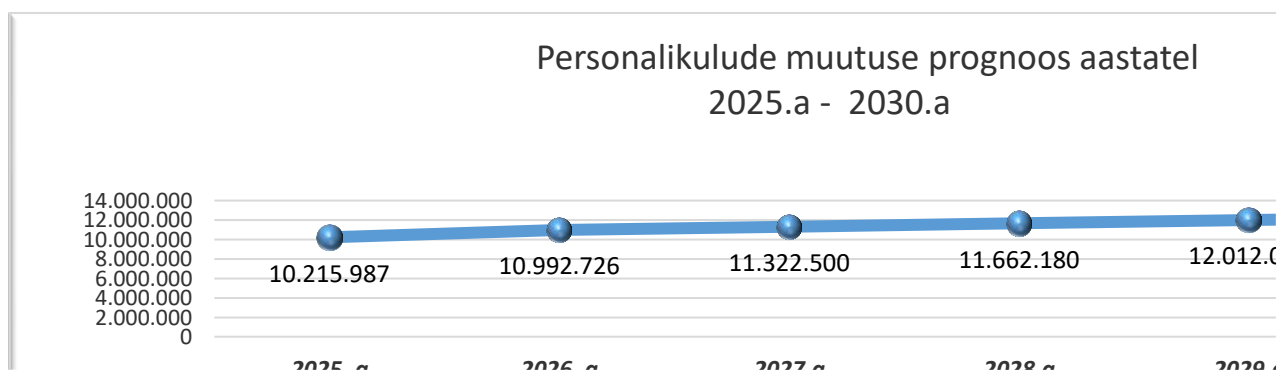
Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond.f

Linnaelarve kavandamiseks tegevusalade järgi on vajalik määrata peamised sisendid kõikide asutuste kohta, nendeks on iga asutuse personalikulu ja majanduskulu.

Tabel 4.2.4. Personalikulude prognoos

Personalikulud	euro	%
2025.a	10 215 987	99,8
2026.a	10 992 726	107,6
2027.a	11 322 500	103,0
2028.a	11 662 180	103,0
2029.a	12 012 050	103,0
2030.a	12 372 400	103,0

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

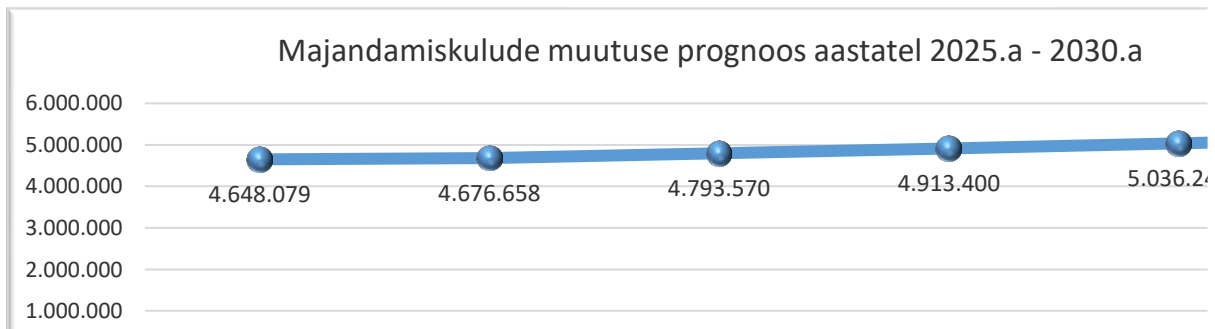

Joonis 4.2.9. Personalikulude prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 4.2.5 Majandamiskulude prognoos

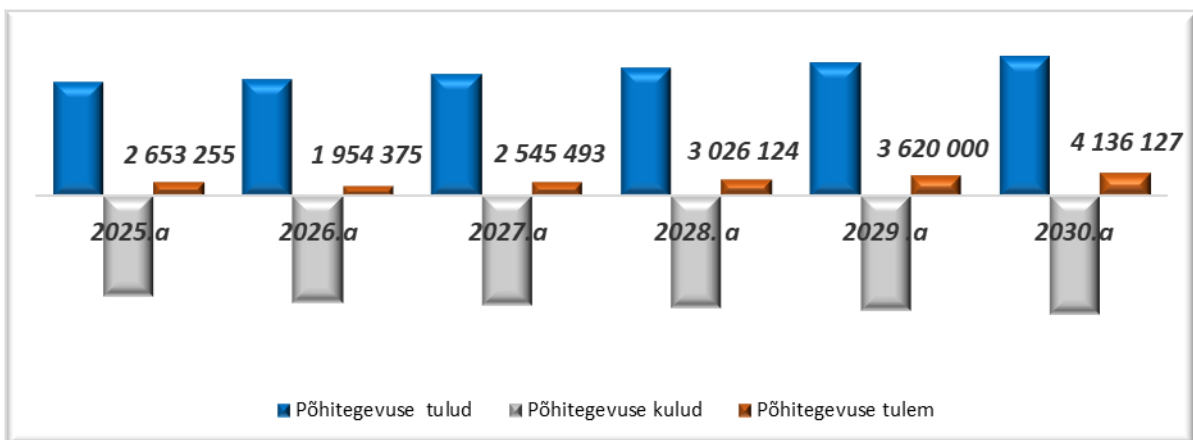
Majandamiskulud	euro	%
2025.a	4 648 079	94,10
2026.a	4 676 658	100,61
2027.a	4 793 570	102,5
2028.a	4 913 400	102,5
2029.a	5 036 244	102,5
2030.a	5 162 150	102,5

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 4.2.10. Majandamiskulude muutuse prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond.

Põhitegevuse tulemi leitakse põhitegevuse tulude kogusumma ja põhitegevuse kulude kogusumma vahena. Sellest on näha, et põhitegevuse tulemi väärtus on prognoosi perioodiks positiivne, mis võimaldab linnal panustada investeerimistegevusse omafinantseerimise võimekuse arvelt.

Joonis 4.2.11. Põhitegevuse tulemi prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

4.3. Olulisemad tegevused ja investeeringud

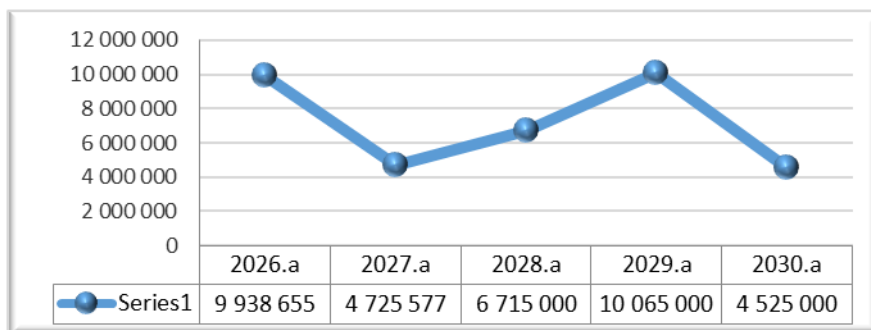
Allpool toodud investeeringud konkretiseerivad arengukavas püstitatud strateegilisi eesmärke ja arengukavas esitatud lahendamist vajavaid väljakutseid. Konkreetsete investeeringute nimekiri ja maht kinnitatakse igal aastal koos aastaeelarvega ja vastavalt käesoleva eelarvestrateegiaga. Toodud meetmete üldmaksumused on valdavalt hinnangulised ning nende elluviimise kulud vajavad täpsustamist.

Tabel 4.3.1 Planeeritavad linna suurimad ja tähtsamad investeeringuprojektid

Sillamäe linn	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Linnavalitsuse hoone remont (01)	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
Teede remont (04)	315 185	300 000	300 000	300 000	400 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	315 185	300 000	300 000	300 000	400 000
Viru puistee rekonstrueerimine II etapp. (04)	2 848 837				
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 479 265				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 369 572				
Kohalikele omavalitsustele ühistranspordi ligipääsetavuse parandamine (04)	50 000	59 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>	50 000	59 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
Hariduse tn rekonstrueerimine (I etapp) (04)		750 000	700 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		750 000	700 000		
Lastemänguväljaku rajamine (04)	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Geoloogia tn rekonstrueerimine			1 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 000 000		
Ranna tn rekonstrueerimine II etapp				650 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				650 000	

Keskväljaku rekonstrueerimine koos mere poole laskuva trepiga (04)			100 000	1 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			100 000	1 000 000	
Jäätmejaama ehitamine (05)	1 249 920	1 249 920			
<i>sh toetuse arvelt</i>	999 936	999 936			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	249 984	249 984			
Veski tänaval asuva Sõtke jõe tammi renoveerimine (05)	880 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	880 000				
Munitsipaalkorterite remont (06)	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Sillamäe kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni rekonstrueerimine (08)	2 381 515				
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 667 061				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	714 454				
Sillamäe Spordikompleks Kalev jõusaali rajamine (08)	128 800				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	128 800				
Sillamäe Spordikompleksi Kalev hoone ligipääsu parandamine (08)	21 143	98 857			
<i>sh toetuse arvelt</i>	15 857	74 143			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 286	24 714			
Sillamäe Muuseumi hoone ligipääsu parandamine (08)	114 686				
<i>sh toetuse arvelt</i>	84 686				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000				
Sillamäe Muusikakooli ning Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone (Majakovski tn 7) rekonstrueerimine (09)	1 656 200	2 045 200			
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 407 770	603 330			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	248 430	1 441 870			
V. Majakovski 7 hoone territooriumi heakorrastamine (09)			500 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			500 000		
Sillamäe Kultuuri- ja Huvikeskuse hoone (Hariduse tn 21) ligipääsu parandamine (09)	12 400	107 600			
<i>sh toetuse arvelt</i>	9 300	80 700			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 100	26 900			
Lasteaia Päikseke köögiploki remont (09)	115 372				

<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	115 372				
Lasteaia Päikseke köögiploki remont (09)	29 597				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	29 597				
Lasteaia Rukkilill (hoone Gagarini tn 7a). Sooja vee magistraalitorude vahetuseks	30 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000				
Lasteaia Rukkilill uue hoone ehitamine (09)				8 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				5 600 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				2 400 000	
Laste Hoolekande Asutus Lootus hoone rekonstrueerimine (10)			4 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			2 800 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 200 000		
Hoolekandeaustus Sügis hoone rekonstrueerimine (10)					4 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					2 800 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					1 200 000
KÕIK KOKKU	9 938 655	4 725 577	6 715 000	10 065 000	4 525 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	5 713 875	1 817 109	2 800 000	5 600 000	2 800 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	4 224 780	2 908 468	3 915 000	4 465 000	1 725 000

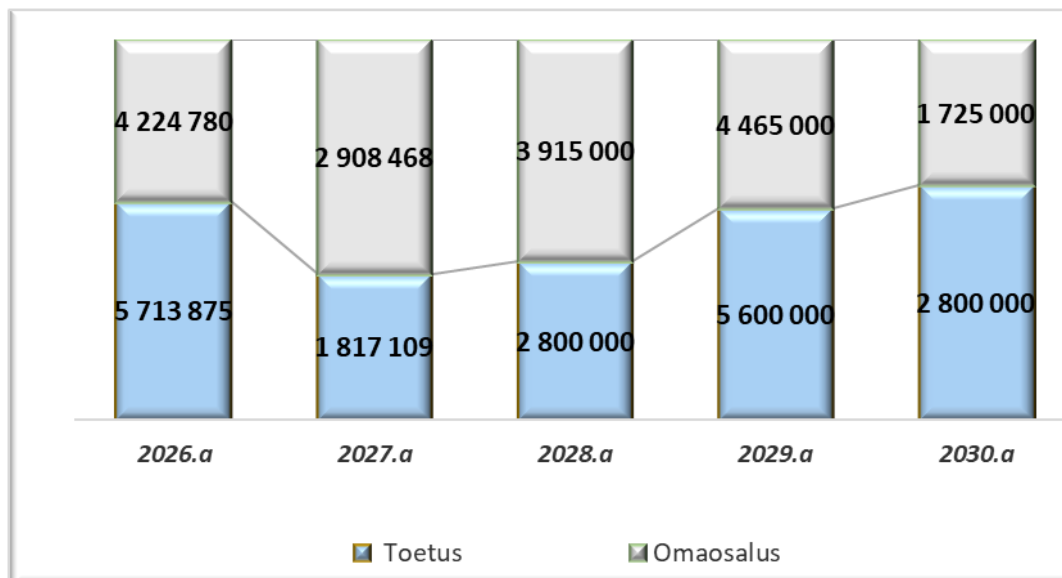
Joonis 4.3.1. Põhivara soetus, €. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 4.3.2 Investeeringud tegevusalade lõikes

Sillamäe linn	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
04 Majandus	3 294 022	1 159 000	2 150 000	2 000 000	450 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 529 265	59 000			

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 764 757	1 100 000	2 150 000	2 000 000	450 000
05 Keskkonnakaitse	2 129 920	1 249 920			
<i>sh toetuse arvelt</i>	999 936	999 936			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 129 984	249 984			
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
08 Vabaaeg, kultuur ja religioon	2 646 144	98 857			
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 767 604	74 143			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	878 540	24 714			
09 Haridus	1 813 569	2 152 800	500 000	8 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 417 070	684 030		5 600 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	396 499	1 468 770	500 000	2 400 000	
10 Sotsiaalne kaitse			4 000 000		4 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>			2 800 000		2800000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 200 000		1200000
KÕIK KOKKU	9 938 655	4 725 577	6 715 000	10 065 000	4 525 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	5 713 875	1 817 109	2 800 000	5 600 000	2 800 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	4 224 780	2 908 468	3 915 000	4 465 000	1 725 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Joonis 4.3.2. Investeeringud omaosaluse ja toetuse arvelt 2026-2030 Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Finantstulud investeerimistegevuseks kaetakse vahenditest, mis on kavandatud vabade vahendite deposiiti paigutamiseks. Finantskulud investeerimistegevusest koosnevad summadest, mis linn tagastab laenulepingu alusel.

Tabel 4.3.3. Investeermistegevus

Sillamäe linn	2026 eelarve	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	20230 eelarve
Finantstulud (+)	92 000	120 000	120 000	12 000	120 000
Finantskulud (-)	-1 582 995	-1 650 000	-1 850 000	-1 900 000	-2 161 127

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Ülejäänud investeeringutest tuleb eelistada linna arengukavas toodud investeeringuid, teisi investeeringuid, mis võimaldavad kulude kokkuhoidu, avaliku teenuse paremat kättesaadavust ja kvaliteeti ning ohutust, sh järelevalveorganite ettekirjutuste täitmist.

4.4. Eeldatav finantseerimistegevuse maht ja likviidsete varade muutus

31.12.2025.a. seisuga moodustas Sillamäe linnavalitsuse laenukohustise üldsumma 9 873 877 eurot.

Tabel 4.4.1 Linna laenukohustused 31.12.2025

Partner	Kohustise liik	Intressimäär	Tähtaeg	Kohustise jääk, eurot
SA KIK	investeeringulaen	6 kuu Euribor +1,00%	27.08.2030	1 343 670,00
Swedbank	investeeringulaen	6 kuu Euribor + 0,96%	13.11.2027	449 140,00
Swedbank	investeeringulaen	6 kuu Euribor + 0,645%	28.11.2031	1 789 915,68
SEB Pank	investeeringulaen	6 kuu Euribor + 0,99%	28.09.2027	159 999,80
SEB Pank	investeeringulaen	6 kuu Euribor + 1,09%	17.11.2029	394 958,08
SEB Pank	investeeringulaen	6 kuu Euribor + 1,167%	28.10.2032	3 270 786,44
SEB Pank	investeeringulaen	6 kuu Euribor + 1,099%	21.09.2033	817 225,12
SEB Pank	investeeringulaen	6 kuu Euribor + 1,057%	28.02.2034	1 648 181,84
Kokku				9 873 876,96

Aruandeperioodil pole linn võtnud laenu. Eelmisel aastal võttis linn laenu AS-lt SEB Pank summas 1 850 000 eurot 2024. aasta investeeringukava elluviimise kulude osaliseks katmiseks.

2025. aasta jooksul tagastas linn:

- SA Keskkonnainvesteeringute Keskusele (KIK) 268 734 eurot põhiosa maksest, intressikulud – 50 766 eurot;
- Swedbank AS-le 573 432 eurot põhiosa maksest, intressikulud – 79 916 eurot;
- AS-le SEB Ühispank 775 940 eurot põhiosa maksest, intressikulud – 239 660 eurot.

Tabel 4.4.2. 2025.a Sillamäe Linnavalitsuse laenukohustiste muutus (konsolideerimata)

	Jääk aasta alguses	Võetud	Makstud	Jääk aasta lõpus
KIK SA	1 612 404	0	-268 734	1 343 670
Swedbank	2 812 488	0	-573 432	2 239 056
SEB Ühispank	7 067 091	0	-775 940	6 291 151
KOKKU	11 491 983	0	-1 618 106	9 873 877

Linna tütarettevõtte AS Sillamäe-Veevärk sõlmis 2014. aastal (muudetud 2015 aastal seoses laenulepingu summa täpsusega) SA Keskkonnainvesteeringute Keskus (KIK) laenulepingu summas 275 160 eurot, et kindlustada projekti „Sillamäe linna veevarustus- ja kanalisatsioonisüsteemide rekonstrueerimine“ III etappi omafinantseerimise osa. Põhiosa maksmise algas 2016. aastast, intressimäär - (6 kuu EURIBOR + 1,25%). 2025. aasta jooksul tagastas AS Sillamäe-Veevärk SA-le Keskkonnainvesteeringute Keskus 27 516 eurot põhiosa maksest. 27.08.2025. a laenuleping on lõpetatud.

Aruandeaastal konsolideerimisgrupp (MEKE Sillamäe AS) soetas veoauto ratastraktor HTTAT, haagis LESKO ja lingendsahk AS-ga Swedbank kapitalirenditingimustel soetusmaksumustega kokku 92 347 eurot. Võrreldaval perioodil pole põhivara kapitalirenditingimustel soetamist. Seisuga 31.12.2025. a on kapitalirendilepingute kohaselt tagastamisele kuuluv jääksumma kokku on 97 634 eurot (seisuga 31.12.2024.a - 75 966 eurot).

Tabel 4.4.3. Likviidsete varade muutus

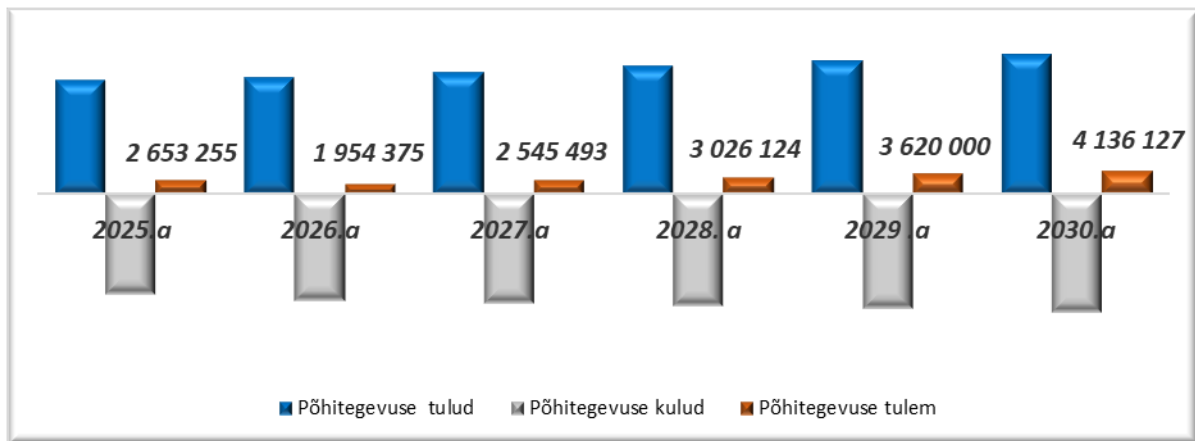
	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
<i>Finantseerimistegevus</i>	<i>1 257 546</i>	<i>538 772</i>	<i>1 138 876</i>	<i>1 095 000</i>	<i>-2 161 127</i>
Kohustiste võtmine (+)	2 840 541	2 188 772	2 988 876	2 995 000	
Kohustiste tasumine (-)	-1 582 995	-1 650 000	-1 850 000	-1 900 000	-2 161 127
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-1 120 851	-29 203	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	29 203	0	0	0	0
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	11 366 504	11 899 282	13 034 162	14 129 162	11 968 035

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Kohaliku omavalitsuse üksuse finantsjuhtimise seadus (KOFS) sätestab, et omavalitsuse netovõlakoormus, mis koosneb võetud laenudest, kapitalirendi- ja faktooringukohustustest, emiteeritud võlakirjadest, tasumise tähtjaks täitmata jäänud kohustustest, tagastamisele kuuluvatest sihtfinantseerimisena ja kaasfinantseerimisena saadud ettemaksetest, pikaajalistest

võlgadest tarnijatele, teenuste kontsessioonikokkulepetest tekkivatest kohustustest ja muudest pikaajalistest kohustustest, mis nõuavad tulevikus raha väljamaksmist, ei tohi olla suurem, kui kuuekordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe ning ühtlasi ei tohi ta ületada sama aruandeaasta põhitegevuse tulude kogusummat. Samas, kui kuuekordne põhitegevuse tulude ja kulude vahe jääb väiksemaks 70 %-st aruandeaasta põhitegevuse tuludest, on netovõlakoormuse maksimumpiiriks 70 % põhitegevuse tuludest. Seega on Sillamäe linna netovõlakoormus kindlalt lubatud piires.

Teine KOFSis sätestatud finantsdistsipliini tagamise meede on põhitegevuse tulemi väärtus, mis võib aruandeaasta lõpu seisuga olla null või positiivne. Sillamäe linna põhitegevuse tulemi oli 2025.a lõpuks positiivne summas 2 653 255 eurot. Põhitegevuse tulemi lubatud väärtusest kinnipidamisega tagatakse jätkusuutlik majandamine ning investeerimisvõimalused.

Joonis 4.4.1. Finantseerimistegevuse muutuse prognoos. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

4.5. KOV ja KOV arvestusüksuse põhitegevuse tegelik, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav põhitegevuse tulem

Tabel 4.5.1 Sillamäe linna põhitegevuse tulemi prognoos

Sillamäe linn	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	20 278 469	20 679 441	21 723 563	22 716 704	23 783 294	24 885 677
Maksutulud	11 244 684	11 961 294	12 728 483	13 546 604	14 463 194	15 465 677
sh tulumaks	11 116 424	11 818 290	12 586 479	13 404 600	14 321 190	15 323 673
sh maamaks	121 148	132 004	132 004	132 004	132 004	132 004
sh muud maksutulud	7 112	11 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 160 478	2 309 520	2 445 080	2 550 100	2 650 100	2 700 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	6 802 150	6 323 396	6 480 000	6 550 000	6 600 000	6 650 000
sh tasandusfond	2 727 890	2 463 495	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
sh toetusfond	3 138 799	3 151 037	3 230 000	3 300 000	3 350 000	3 350 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	935 461	708 864	750 000	750 000	750 000	800 000
Muud tegevustulud	71 157	85 231	70 000	70 000	70 000	70 000
Põhitegevuse kulud kokku	17 625 214	18 725 066	19 178 070	19 690 580	20 163 294	20 749 550
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 737 775	3 038 682	3 050 000	3 100 000	3 100 000	3 200 000
Muud tegevuskulud	14 887 439	15 686 384	16 128 070	16 590 580	17 063 294	17 549 550
sh personalikulud	10 215 987	10 992 726	11 322 500	11 662 180	12 012 050	12 372 400
sh majandamiskulud	4 648 079	4 676 658	4 793 570	4 913 400	5 036 244	5 162 150
sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud	5 994	5 994	5 994	3 996		
sh muud kulud	23 373	17 000	12 000	15 000	15 000	15 000
Põhitegevuse tulem	2 653 255	1 954 375	2 545 493	3 026 124	3 620 000	4 136 127

4.6. KOV ja KOV arvestusüksuse tegelik, jooksvaks aastaks prognoositud ja eelarvestrateegia perioodiks prognoositav netovõlakoormus

Tabel 4.6.1 Sillamäe linna arvestusüksuse eelarvestrateegia koondtabel

Arvestusüksus (nimi)	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	20 278 469	20 679 441	21 723 563	22 716 704	23 783 294	24 885 677
Põhitegevuse kulud kokku	17 625 214	18 725 066	19 178 070	19 690 580	20 163 294	20 749 550
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksud</i>	5 994	5 994	5 994	3 996	0	0
Põhitegevustulem	2 653 254	1 954 375	2 545 493	3 026 124	3 620 000	4 136 127
Investeeringustegevus kokku	-1 741 061	-4 332 772	-3 113 468	-4 165 000	-4 715 000	-1 975 000
Eelarve tulem	912 194	-2 378 397	-567 975	-1 138 876	-1 095 000	2 161 127
Finantseerimistegevus	-1 618 106	1 257 546	538 772	1 138 876	1 095 000	-2 161 127
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-1 488 507	-1 120 851	-29 203	0	0	0
Nõuete ja kohustuste saldode muutus (+/-)	-782 595	0	0	0	0	0
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 150 054	29 203	0	0	0	0
Võlakohustused kokku aasta lõpu seisuga	10 114 952	11 366 504	11 899 282	13 034 162	14 129 162	11 968 035
<i>sh kohustused, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära (arvestusüksuse väline)</i>	0	0	0	0	0	0
Netovõlakoormus (eurodes)	8 964 898	11 337 301	11 899 282	13 034 162	14 129 162	11 968 035
Netovõlakoormus (%)	44,2%	54,8%	54,8%	57,4%	59,4%	48,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	20 278 469	15 682 952	20 411 896	22 716 704	23 783 294	24 885 677
Netovõlakoormuse ülemmäär (%)	100,0%	75,8%	94,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Vaba netovõlakoormus (eurodes)	11 313 570	4 345 651	8 512 614	9 682 542	9 654 132	12 917 642

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

4.7. Muu KOV finantsjuhtimise korraldamiseks oluline informatsioon

Tabel 4.7.1. Sillamäe linna eelarvestrateegia perioodiks prognoositavad majandusnäitajad

Sillamäe linn	2025 täitmine	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Põhitegevuse tulud kokku	20 278 469	20 679 441	21 723 563	22 716 704	23 783 294	24 885 677
Maksutulud	11 244 684	11 961 294	12 728 483	13 546 604	14 463 194	15 465 677
sh tulumaks	11 116 424	11 818 290	12 586 479	13 404 600	14 321 190	15 323 673
sh maamaks	121 148	132 004	132 004	132 004	132 004	132 004
sh muud maksutulud	7 112	11 000	10 000	10 000	10 000	10 000
Tulud kaupade ja teenuste müügist	2 160 478	2 309 520	2 445 080	2 550 100	2 650 100	2 700 000
Saadavad toetused tegevuskuludeks	6 802 150	6 323 396	6 480 000	6 550 000	6 600 000	6 650 000
sh tasandusfond	2 727 890	2 463 495	2 500 000	2 500 000	2 500 000	2 500 000
sh toetusfond	3 138 799	3 151 037	3 230 000	3 300 000	3 350 000	3 350 000
sh muud saadud toetused tegevuskuludeks	935 461	708 864	750 000	750 000	750 000	800 000
Muud tegevustulud	71 157	85 231	70 000	70 000	70 000	70 000
Põhitegevuse kulud kokku	17 625 214	18 725 066	19 178 070	19 690 580	20 163 294	20 749 550
Antavad toetused tegevuskuludeks	2 737 775	3 038 682	3 050 000	3 100 000	3 100 000	3 200 000
Muud tegevuskulud	14 887 439	15 686 384	16 128 070	16 590 580	17 063 294	17 549 550
sh personalikulud	10 215 987	10 992 726	11 322 500	11 662 180	12 012 050	12 372 400
sh majandamiskulud	4 648 079	4 676 658	4 793 570	4 913 400	5 036 244	5 162 150
<i>sh alates 2012 sõlmitud katkestamatud kasutusrendimaksed</i>	5 994	5 994	5 994	3 996		
sh muud kulud	23 373	17 000	12 000	15 000	15 000	15 000
Põhitegevuse tulem	2 653 254	1 954 375	2 545 493	3 026 124	3 620 000	4 136 127
Investeeringustegevus kokku	-1 741 061	-4 332 772	-3 113 468	-4 165 000	-4 715 000	-1 975 000
Põhivara müük (+)	185 697	120 571	25 000	30 000	30 000	30 000
Põhivara soetus (-)	-3 633 649	-9 938 655	-4 725 577	-6 715 000	-10 065 000	-4 525 000

<i>sh projektide omaosalus</i>	-1 539 658	-4 224 780	-2 908 468	-3 915 000	-4 465 000	-1 725 000
Põhivara soetuseks saadav sihtfinantseerimine (+)	2 093 991	5 713 875	1 817 109	2 800 000	5 600 000	2 800 000
Põhivara soetuseks antav sihtfinantseerimine (-)	-84 474					
Osaluste ning muude aktsiate ja osade müük (+)	0	0				
Osaluste ning muude aktsiate ja osade soetus (-)	0	0				
Tagasilaekuvad laenud (+)	0	0				
Antavad laenud (-)	0	0				
Finantstulud (+)	67 718	92 000	120 000	120 000	120 000	120 000
Finantskulud (-)	-370 343	-320 563	-350 000	-400 000	-400 000	-400 000
Eelarve tulem	912 194	-2 378 397	-567 975	-1 138 876	-1 095 000	2 161 127
Finantseerimistegevus	-1 618 106	1 257 546	538 772	1 138 876	1 095 000	-2 161 127
Kohustiste võtmine (+)	0	2 840 541	2 188 772	2 988 876	2 995 000	
Kohustiste tasumine (-)	-1 618 106	-1 582 995	-1 650 000	-1 850 000	-1 900 000	-2 161 127
Likviidsete varade muutus (+ suurenemine, - vähenemine)	-1 488 507	-1 120 851	-29 203	0	0	0
Nõuete ja kohustiste saldode muutus kokku (+/-)	-782 595		0	0	0	0
sh nõuete muutus (- suurenemine/ + vähenemine)						
sh kohustiste muutus (+ suurenemine/ - vähenemine)						
Likviidsete varade suunamata jääk aasta lõpuks	1 150 054	29 203	0	0	0	0
Võlakohustised kokku aasta lõpu seisuga	10 114 952	11 366 504	11 899 282	13 034 162	14 129 162	11 968 035
sh üle 1 a perioodiga mittekatkestatav kasutusrent (konto 913100), sihtfinantseerimise kohustised (konto 253550), saadud ettemaksed (kontogrupp 2038)	15 984	9 990	3 996			
sh kohustised, mille võrra võib ületada netovõlakoormuse piirmäära	0	0				
Netovõlakoormus (eurodes)	8 964 898	11 337 301	11 899 282	13 034 163	14 129 163	11 968 036
Netovõlakoormus (%)	44,2%	54,8%	54,8%	57,4%	59,4%	48,1%
Netovõlakoormuse ülemmäär (eurodes)	20 278 469	15 682 952	20 411 896	22 716 704	23 783 294	24 885 677

Netovõlakoomuse individuaalne ülemmäär (%)	100,0%	75,8%	94,0%	100,0%	100,0%	100,0%
Vaba netovõlakoomus (eurodes)	11 313 570	4 345 651	8 512 614	9 682 541	9 654 131	12 917 641

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 4.7.2. Sillamäe linna investeringuobjektid valdkonniti (alati "+" märgiga)

Sillamäe linn	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
01 Üldised valitsussektori teenused	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
04 Majandus	3 294 022	1 159 000	2 150 000	2 000 000	450 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 529 265	59 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 764 757	1 100 000	2 150 000	2 000 000	450 000
05 Keskkonnakaitse	2 129 920	1 249 920			
<i>sh toetuse arvelt</i>	999 936	999 936			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 129 984	249 984			
06 Elamu- ja kommunaalmajandus	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
08 Vaba-aeg, kultuur ja religioon	2 646 144	98 857			
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 767 604	74 143			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	878 540	24 714			
09 Haridus	1 813 569	2 152 800	500 000	8 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 417 070	684 030		5 600 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	396 499	1 468 770	500 000	2 400 000	
10 Sotsiaalne kaitse			4 000 000		4 000 000

<i>sh toetuse arvelt</i>			2 800 000		2800000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 200 000		1200000
KÕIK KOKKU	9 938 655	4 725 577	6 715 000	10 065 000	4 525 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	5 713 875	1 817 109	2 800 000	5 600 000	2 800 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	4 224 780	2 908 468	3 915 000	4 465 000	1 725 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

Tabel 4.7.3. Suuremad investeeringud nimeliselt

Sillamäe linn	2026 eeldatav täitmine	2027 eelarve	2028 eelarve	2029 eelarve	2030 eelarve
Linnavalitsuse hoone remont (01)	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	35 000	40 000	40 000	40 000	50 000
Teede remont (04)	315 185	300 000	300 000	300 000	400 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	315 185	300 000	300 000	300 000	400 000
Viru puistee rekonstrueerimine II etapp. (04)	2 848 837				
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 479 265				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	1 369 572				
Kohalikele omavalitsustele ühistranspordi ligipääsetavuse parandamine (04)	50 000	59 000			
<i>sh toetuse arvelt</i>	50 000	59 000			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					
Hariduse tn rekonstrueerimine (I etapp) (04)		750 000	700 000		

<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>		750 000	700 000		
Lastemänguväljaku rajamine (04)	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
Geoloogia tn rekonstrueerimine			1 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 000 000		
Ranna tn rekonstrueerimine II etapp				650 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				650 000	
Keskväljaku rekonstrueerimine koos mere poole laskuva trepiga (04)			100 000	1 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			100 000	1 000 000	
Jäätmejaama ehitamine (05)	1 249 920	1 249 920			
<i>sh toetuse arvelt</i>	999 936	999 936			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	249 984	249 984			
Veski tänaval asuva Sõtke jõe tammi renoveerimine (05)	880 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	880 000				
Munitsipaalkorterite remont (06)	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	20 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Sillamäe kergejõustiku- ja jalgpallistaadioni rekonstrueerimine (08)	2 381 515				
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 667 061				

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	714 454				
Sillamäe Spordikompleks Kalev jõusaali rajamine (08)	128 800				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	128 800				
Sillamäe Spordikompleksi Kalev hoone ligipääsu parandamine (08)	21 143	98 857			
<i>sh toetuse arvelt</i>	15 857	74 143			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	5 286	24 714			
Sillamäe Muuseumi hoone ligipääsu parandamine (08)	114 686				
<i>sh toetuse arvelt</i>	84 686				
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000				
Sillamäe Muusikakooli ning Huvi- ja Noortekeskuse Ulei hoone (Majakovski tn 7) rekonstrueerimine (09)	1 656 200	2 045 200			
<i>sh toetuse arvelt</i>	1 407 770	603 330			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	248 430	1 441 870			
V. Majakovski 7 hoone territooriumi heakorrastamine (09)			500 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			500 000		
Sillamäe Kultuuri- ja Huvikeskuse hoone (Hariduse tn 21) ligipääsu parandamine (09)	12 400	107 600			
<i>sh toetuse arvelt</i>	9 300	80 700			
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	3 100	26 900			
Lasteaia Päikseke köögiploki remont (09)	115 372				
<i>sh toetuse arvelt</i>					

<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	115 372				
Lasteaia Päikseke köögiploki remont (09)	29 597				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	29 597				
Lasteaia Rukkilill (hoone Gagarini tn 7a). Sooja vee magistraalitorude vahetuseks	30 000				
<i>sh toetuse arvelt</i>					
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	30 000				
Lasteaia Rukkilill uue hoone ehitamine (09)				8 000 000	
<i>sh toetuse arvelt</i>				5 600 000	
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>				2 400 000	
Laste Hoolekande Asutus Lootus hoone rekonstrueerimine (10)			4 000 000		
<i>sh toetuse arvelt</i>			2 800 000		
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>			1 200 000		
Hoolekandeaustus Sügis hoone rekonstrueerimine (10)					4 000 000
<i>sh toetuse arvelt</i>					2 800 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>					1 200 000
KÕIK KOKKU	9 938 655	4 725 577	6 715 000	10 065 000	4 525 000
<i>sh toetuse arvelt</i>	5 713 875	1 817 109	2 800 000	5 600 000	2 800 000
<i>sh muude vahendite arvelt (omaosalus)</i>	4 224 780	2 908 468	3 915 000	4 465 000	1 725 000

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse rahandusosakond

LISAD

Lisa 1. Seos teiste strateegiliste dokumentidega

RAHVASTIKU TERVISE ARENGUKAVA 2020–2030

Kohalik omavalitsus korraldab tegevuste rakendamist oma pädevuse piires (sh luues vajalikud õiguslikud alused). Tagab inimestele piisava teabe, mis võimaldab teha teadlikke valikuid terviseriskide vähendamiseks. Soovituslikud tegevused kohaliku omavalitsuse tasandil rakendamiseks:

- Käivitada omavalitsuste juures partnerlusel põhinevate tervisenõukogude ja tervise tööühmade töö, kaasata sotsiaalselt tundlikke gruppe.
- Integreerida rahvastiku tervise arengukava eesmärgid kohalike omavalitsuste arengukavadesse või koostada omavalitsuse tervise arengukava.
- Arendada kohaliku tasandi sotsiaalset infrastruktuuri, toetada koostöö- ja toetusvõrgustike ja huvialaühenduste tegevust ning luua inimeste omaalgatust ja sotsiaalset aktiivsust soosiv keskkond.
- Arendada elukvaliteeti ja toimetulekut suurendavaid teenuseid ja meetmeid.
- Tagada tervisega seonduva teabe kättesaadavus sotsiaalselt tundlikele gruppidele nende õiguste, neile suunatud hüvitiste ja teenuste kohta, kasutades selleks neile arusaadavaid suhtlusvorme.

KULTUURI ARENGUKAVA 2021-2030

Eestil tuleb kohaneda märkimisväärsete rahvastikum muutustega. Ülalpeetavate arv tööealise elanikkonna kohta lähikümneanditel suureneb ning see seab praeguse tervise- ja sotsiaalkindlustussüsteemi ning teenuste ja toetuste jätkusuutlikkuse suure surve alla. Rahvaarvu vähenemine ja elanikkonna vananemine mõjutavad otseselt Eesti majanduse konkurentsivõimet ning riigi haldussuutlikkust, kusjuures väheneva tööjõuga seisavad silmitsi nii era- kui ka avalik sektor. Kultuurivaldkonnas on üha aktuaalsemaks teemaks järelkasvu tagamine, ennekõike väljaspool suuremaid keskusi.

Eesti kultuurielu on mitmekülgne, kõrgetasemeline ja rahvusvaheline, tagatud on professionaalide ja kultuuri hindava publiku järelkasv ning loodud on soodsad tingimused nii loometegevuseks kui ka kultuuris osalemiseks kõikidele inimestele üle Eesti ning välismaal elavatele rahvusaaslastele.

NOORTE HUVITEGEVUSE TOETUSSÜSTEEMI KONTSEPTSIOON

1. Huvitegevuse taust

(...) Kuna kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse järgi on omavalitsusüksuse ülesandeks korraldada vallas või linnas ka noorsootööd ja enamus huvitegevustest toimuvad kohalikul tasandil, siis paneb see KOV-ile vastutuse omada erinevatest huvitegevustest ja nende pakkujatest ülevaadet ning korraldada noorte vajadustest lähtuvalt erinevate huvialade ja huvitegevuste pakkumist või vahendamist koostöös erinevate organisatsioonidega.

3.1. KOV huvitegevuse toetusfond

Fondi kaudu toetatakse KOV-e, et parandada nende elanikest lastele ja noortele huvitegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust, vähendamaks mitteosalejate osakaalu. *Kättesaadavuse tagamiseks* on vajalik vähendada erisusi, mis on tingitud näiteks perede toimetulekust, laste ja noorte erivajadustest, KOV-ide erinevast finantsvõimekusest, regionaalsest paiknevusest ja asustuse jaotusest ja transpordikorraldusest. *Mitmekesisuse tagamiseks* tuleb huvitegevust pakkuda vähemalt järgmistes huvialavaldkondades: kultuur (kaunid kunstid, kultuuriväärtused), sport ning loodus-täppisteatudused ja tehnoloogia lõikes (LTT).

(...) Olulise punktina kontseptsiooni rakendamisel nähakse, et KOVid säilitavad oma senise huvitegevuse toetamise taseme ja riigipoolt täiendava toetuse raames viiakse ellu eesmärgi saavutamiseks vajalikke asjakohaseid tegevusi ja uusi algatusi. Primaarne on edendada huvitegevuse kättesaadavust ja mitmekesisust lähtudes lapse ja noorte huvidest, rakendades rahalisi vahendeid KOVide üleselt, tagades ressursside kasutamise tõhususe.

3.2. Huvialavaldkondade arendamise fond

Fondi vahenditest saab mh:

- arendada metoodikaid, vahendada või pakkuda koolitusi;
- omada ülevaadet valdkonna huvitegevuste pakkujate olukorrast;
- analüüsida valdkonna näitajaid ja edasisi vajadusi;
- esindada valdkondlikke seisukohti;
- arendada võrgustikutööd Eestis ja rahvusvahelisel tasandil;
- tagada infovahetus osapoolte vahel.

Huvitegevuse planeerimine KOVides

KOVid peavad eelnevalt kaardistama huvitegevuse olukorra ning kirjeldama oma planeeritavad tegevused laste ja noorte huvitegevuses (KOV-i arengukavas või tegevuskavas) ning lähtuvalt kontseptsiooni raames püstitatud eesmärkidest – 7-19 aastaste laste ja noorte osaluse suurendamine huvitegevuses, selle mitmekesisuse ja kvaliteedi tagamine, planeerima asjakohased lisategevused riigi poolse täiendava toetuse rakendamiseks. Kuna noorte igapäevased liikumistrajektorid on tulenevalt erisustest noorte elukoha, õppimiskoha ja huvitegevuste osutamise kohtade vahel sageli omavalitsuste ülesed, siis ei ole ka huvitegevuste mitmekesisuse ja kättesaadavusega seotud probleemid ja väljakutsed vaid ühe KOV-i sees

lahendatavad. Rakendamise toe eesmärk on nõustada KOVe noorte huvitegevuse planeerimisel ja elluviimisel ning edendada KOVide omavahelist koostööd.

Huvitegevuse seire

Huvitegevusest ülevaate saamiseks kogutakse iga-aastaselt infot KOVlt huvitegevuses osalemise ja pakkumise kohta. Põhjalikuma ülevaate saamiseks viiakse läbi mahukam seire iga kolme aasta tagant. Planeeritud tegevuste elluviimist ja nende mõju huvitegevuses osalemisele jälgitakse ning vajadusel pakutakse tekkinud kitsaskohtadele uusi lahendusi. Noorte huvitegevuse koostööpiirkondade ja tegevuskavade rakendamise toe ja seirega tegeleb Haridus- ja Teadusministeerium (HTM). Samuti koostab HTM enne rakendamist KOVide jaoks vastava juhendi, milles on selgitatud raha kasutamise eesmärgid, tingimused ja võimalikud suunised huvitegevuse korraldamiseks.

TAIE ARENGUKAVA 2021–2035

Eesti teadus, arendustegevus, innovatsioon ja ettevõtlus suurendavad koostöös Eesti ühiskonna heaolu ja majanduse tootlikkust, pakkudes konkurentsivõimelisi ja kestlikke lahendusi Eesti ja maailma arenguvajadustele.

Alaeesmärk 1.

Eesti areng tugineb teadmuspõhistele ja innovaatilistele lahendustele. Suurendatakse ettevõtete TAI-mahukust ja teadmussiirde võimekust. Suurendatakse teadusasutuste ja kõrgkoolide teadmussiirde võimekust. Tugevdatakse teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni ühiskondlikku ja majanduslikku mõju. Arendatakse teadus- ja tehnoloogiamahukat iduettevõtluse ökosüsteemi.

Alaeesmärk 2.

Eesti teadus on kõrgetasemeline, mõjus ja mitmekesine. Hoitakse teaduse kõrget taset, võimaldatakse teadusasutustel ja teadlaskonnal oma võimekust suurendada. Kindlustatakse teadustaristu kättesaadavus ja kvaliteet ning toetatakse taristu avamist ühiskasutuseks. Tagatakse võimalused rahvusvaheliseks teaduskoostööks.

Alaeesmärk 3.

Eesti ettevõtluskeskkond soodustab ettevõtlikkust ning teadusmahuka ettevõtluse teket ja kasvu, kõrgema lisandväärtusega toodete ja teenuste loomist ja eksporti ning investeringuid kõigis Eesti piirkondades.

Arendatakse konkurentsivõimelist ja tarka ettevõtlus- ja tarbimiskeskonda. Suurendatakse kõrgema lisandväärtuse loomise ja ekspordi võimekust. Stimuleeritakse tehnoloogia- ja arendusmahukate investeringute tegemist.

HARIDUSVALDKONNA ARENGUKAVA 2021-2035

Üldeesmärk

Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut.

Strateegilised eesmärgid

1. Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemetel ja -liikide vahel.

Järgmise 15 aasta olulised märksõnad on elukestev õpe ja paindlikud individualiseerimist võimaldavad õpiteed õmblusteta õpikeskkonnas. Vähenevad eraldusjooned, mis takistavad liikumist formaal-, mitteformaal- ja informaalõppe ning ka üld- ja kutsehariduse vahel. Õpivõimaluste paindlikumaks muutmisel on oluline käsitada huviharidust terviklikult, kavandades seda elukestvana. Õppija saab oma õpitee kujundada vastavalt vajadusele ja võimetele, mh õppides väiksemate moodulite või õpiampsudena, mida saab arvestada formaalhariduse õppekava osana. Tulevikus õpitakse väga mitmekesistes keskkondades ja vormides – lisaks õppeasutustele töökohal, kultuuriasutustes, noorte keskustes, digikeskkonnas, looduses jne. Haridussüsteemi mõjutab ka muutuv demograafiline olukord. Rahvastiku vähenedes on vaja kohandada koolivõrku, tagades kvaliteetse kohustusliku hariduse kättesaadavuse kõigis Eesti piirkondades. Suurenev ränne toob kaasa riske ja lisab koormust tugiteenustele, õpirände suurenemine aga loob võimalusi hariduse kvaliteedi tõstmiseks.

2. Eestis on pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, mitmekesine õpikeskkond ning õppijast lähtuv õpe.

Eestis on aastaks 2035 välja kujunenud individualiseeritud õppimist võimaldav avatud haridusruum. Õppija vajadustest ja võimetest lähtuv õpe toetab iga õppija eneseteostust ja toimetulekut eri rollides ning kujunemist demokraatliku ühiskonna vastutustundlikuks ja algatusvõimeliseks liikmeks. Õppijast lähtuv õpe on edukas, kui õppijad on ennatjuhtivad ning saavad valida oma huvide ja võimetest lähtuva õpitee, mida ei takista barjäärid haridusmaastikul. Õppija isiksuse kujunemisel on oluline pere ja kooli koostöö. Kui õpitee alguses eeldab arenguprotsess täiskasvanu suunamist ja pere roll kasvatuses on esmatähtis, siis aja jooksul tähtsustub õpetaja roll ja kasvab õppija vastutus. Ühiskonna, tööturu ja hariduse muutused mitmekesistavad ootusi õpetajaametile. Õpetaja on tulevikus üha enam õppija toetaja ja mentor ning ka väärtuskasvataja, kes kujundab teadlikult õppija hoiakuid ja toetab ennatjuhtiva õppija kujunemist. Nii õpetajate ja õppejõudude järelkasvu tagamisel kui ka hariduse edenemiseks vajaliku teaduse, arendustöö ja innovatsiooni arendamisel on oluline roll ülikoolidel. Aastaks 2035 osalevad senisest aktiivsemalt hariduses lapsevanemad, kohalik kogukond, tööandjad ja kodanikuühiskond. Toetava ja tulemuslikku õppimist soodustava keskkonna loomiseks on oluline, et õppeasutustes oleks väärtuspõhine, demokraatlik ja kõiki osapooli kaasav organisatsioonikultuur, mis toetab kõigi osaliste enesejuhtimis- ja koostööoskuste ning õppimist väärtustavate hoiakute kujunemist. Senisest enam on väärtustatud koolirõõm – nii õppijate kui ka õpetajate subjektiivne heaolu. Haridussüsteemi roll väärtuskasvatuses, teadusliku mõtteviisi omaksvõtul ja (allika)kriitilise mõtlemise kujundamisel kasvab.

3. Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele.

Kiiresti muutuv ühiskond ja uuenev tööturg, sh uued valdkonnad ja erialad ning uued töövormid nõuavad seniste oskuste ümberkujundamist. Inimeselt eeldab see valmisolekut karjääripöõreteks ja pidevat õppimist – ümberõpet ja enesetäiendamist – kogu elukaare jooksul, haridussüsteemilt

suutlikkust kiiresti reageerida muutuvale oskuste vajadusele. Haridussüsteem loob oskuste pakkumise kaudu eeldused ettevõtlikkuseks ja innovatsiooniks, Eesti eripärasid arvestavaks majanduskasvuks ning tasakaalus ja sidusa ühiskonna kujunemiseks. Elanikkonna vananemine toob kaasa uued väljakutsed tööturul ja sotsiaalvaldkonnas, muutuvad töö tegemise viisid ja ootused tulevasele töötajale. Aastaks 2035 kasvab veelgi nõudlus tehnoloogiaga seotud oskuste järele. Uutel tehnoloogiatel põhinevas ühiskonnas suureneb hariduse roll ühiskonna kultuurilises ja ökoloogilises kestma jäämises. Inimestel aitavad tööturul kohaneda üld- ja tulevikupädevused ning vähemalt paaris valdkonnas süvitsi minevad erialapädevused (nn T-kujuline oskuste mudel). Hariduses omandavad üha suurema kaalu paindlikud ja praktilised täiendusõppevõimalused ja töökohapõhised õppevormid.

ÜLERIIGILINE PLANEERING EESTI 2030+

3.2.3. Elukeskkonna kvaliteet

(21) Kohalikud omavalitsused peavad senisest rohkem võtma vastutuse kohaliku ruumilise arengu kujundamise eest üldplaneeringute kaudu ja tunnistama vajaduse korral kehtetuks detailplaneeringud, mille elluviimine ei taga kestlikku arengut ega elukeskkonna kvaliteeti. Eesmärgiks tuleb seada ühtsem asustuse kujundamine, mida on võimalik ellu viia ajakohaste üldplaneeringute abil.

Planeeringu elluviimine

(3) Ruumi planeerimisel tuleb kõikjal lähtuda sarnastest põhimõtetest. Seetõttu töötatakse välja riigi suunised, mille eesmärk on väljendada avalikku huvi ja parandada ruumi kvaliteeti, pidades silmas energiatõhususe ja kestliku arengu põhimõtteid, mida maavalitsused ja kohalikud omavalitsused peavad planeeringute koostamisel arvestama.

IDA-VIRU MAAKONNA ARENGUSTRATEEGIA 2023-2035

Haridusvaldkonna eesmärgid ja arengusuunad

Haridusvaldkonnas tuleb läbi viia rohepööre, mis eeldab ühelt poolt muutusi haridusvaldkonna füüsilise ressursi haldamises ning selle kliimasõbralikkuses, kuid teiselt poolt veel olulisemana on vajalik kliimasõbralike hoiakute juurutamine noorte ja täiskasvanute hulgas. Maakonna haridusvaldkond toetab maakonna institutsionaalse rohevõrgustiku kujunemist ja toimimist. Haridusvaldkonna kaudu kasvab teadlikkus rohepöördest ja ka õiglasest üleminekust.

Eesmärgid:

1. Aastaks 2035 pakutakse Ida-Virumaal individuaalsetel õpiradadel põhinevat teadmistele tuginevat säästva arengu põhimõtteid järgivat elukaareülest kvaliteetset haridust. Haridus Ida-Virumaal annab lisaks valdkondlikele teadmistele võimekuse hakkamasaamiseks erinevates keelekeskkondades, IT pädevused ja ettevõtliku ellusuhtumise.

2. Aastaks 2035 on Ida-Virumaa rahvusvaheliselt tuntud ja atraktiivne koht kõrghariduse omandamiseks.

Sotsiaalvaldkonna ja tervishoiu eesmärgid ja arengusuunad

Sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonnas haakub rohepöördega eelkõige energiatõhususe kasvatamine valdkonna infrastruktuuris ning kliimasõbralikud kogukonnapõhised lahendused.

Eesmärgid:

1. Aastaks 2035 toimib maakonnas ühtne hästi kättesaadav teenuste võrgustik, kus kasutatakse teenuste pakkumisel kogukonna, kohalike omavalitsuste, era- ja vabasektori ning kõrgema tasandi tervishoiuteenuste sünergia võimalusi.

Võimestatud (sh koolitatud, tunnustatud, kokkusaamispunktidega) inimesed ja organisatsioonid soodustavad kogukondade arengut, leevendades sotsiaalvaldkonna probleeme ja edendades kaasaegse elukeskkonna teket.

2. Aastaks 2035 on Ida-Virumaal mitmekesised, kvaliteetsed ja mõistliku aja jooksul kättesaadavad terviseteenused.

Kultuurivaldkonna eesmärgid ja arengusuunad

Kultuurivaldkonnal on oluline osa ühiskondliku teadvuse kujundamisel ning rohepöörde ja kliimatemaatika kajastamine ning tutvustamine võiksid olla valdkonnas olulisteks sõnumiteks. Kultuurivaldkonna tegijad on maakonnas arvamusiidriteks ning nende seisukohad rohepöörde ja õiglase ülemineku osas on kindlasti olulised. Samuti on valdkonna jaoks oluline füüsilise ressursi energiasäästlikkus. Loomemajandussektoris, nagu ka teistes majandussektorites, tuleb orienteeruda kliimasõbralikele rohelistele lahendustele.

Eesmärgid:

Aastaks 2035 toimib Ida-Virumaal keskkonnateadlik rahvusvaheline ja mitmekesine kultuurielu, maakonnas toimivad maakondliku kokkuleppe alusel ühiselt olulised kultuuriobjektid.

Spordivaldkonna eesmärgid ja arengusuunad

Spordivaldkonna kokkupuude rohepöördega toimub ennekõike valdkondliku infrastruktuuri energiatõhususe kontekstis. Samas on edukad sportlased ka arvamusiidrid, kes saavad olla kliimasõbralikkuse saadikuteks.

Eesmärgid:

Aastaks 2035 pakub Ida-Virumaa mitmekesiseid liikumis- ja sportimisvõimalusi nii oma maakonna liikumishuvilistele kui ka maakonnavälistele sportlastele ja liikumishuvilistele. Maakonnas toimuvad atraktiivsed üle-eestilised ja rahvusvahelised spordiüritused, mis toovad maakonda inimesi väljastpoolt.

Noorsootöö valdkonna eesmärgid ja arengusuunad

Noorsootöö valdkond suhestub olulisel määral rohepöördega. Noored on enim teadlikud kliimaprobleemidest ning nende teadlikkust ja motivatsiooni saab kasutada laiema ühiskondliku teadlikkuse kujundamise eesmärgil. Noorte ja noorsootöö võrgustiku abil on võimalik kujundada maakondlikku rohevõrgustikku, mis toetaks rohepöövet.

Eesmärgid:

Noorsootoo osapoolte koordineeritud joupingutused loovad olukorra, kus noored osalevad aktiivselt ning tulemuslikult kogukonna ja kohaliku omavalitsuse elus.

Majandusvaldkonna eesmärgid ja arengusuunad

Majandusvaldkond on rohepöörde esimene siht. Valdkonna toimimine tuleb ümber kujundada kasvuhooonegaaside emiteerimisel kliimanetraalseks ning valdkonna kasv tuleb lahti siduda loodusressursside kasutamisest. Valdkonnasisest (eelkõige energeetika ja energiatõhusus) ümberkujundamist käsitleb põhjalikumalt maakonna roheplaan (plaan G).

Eesmärgid:

Aastaks 2035 toimib Ida-Virumaal mitmekesine, tugevatel ettevõtlikkushoiakutel tuginev ning suure lisandväärtuse loomist soodustav ettevõtluskeskkond.

Ettevõtlusvaldkonna eesmärgid ja arengusuunad

Ettevõtlusvaldkonda mõjutab rohepöörde otseselt. Valdkonna arendamisel on oluline maakonna ettevõtlust mitmekesistada eelkõige selliste ettevõtetega, mis tegutsevad kliimasõbralikult ning on seetõttu pikemas perspektiivis konkurentsivõimelised. Maakonnas tuleb tekitada rohetehnoloogiasektor.

Eesmärgid:

1. Ida-Virumaa ettevõtlus on mitmekesine, innovatiivne ja konkurentsivõimeline.
2. Ida-Virumaal toimib 2035. aastal mitmekesine ja äriiselt edukas loomemajanduse klaster.

Turismivaldkonna eesmärgid ja arengusuunad

Rohepöörde mõjud turismisektoris alles hakkavad tunda andma. Seetõttu on vaja turismisektori arendamisel teadlikult kujundada teenuste kliimasõbralikkust ning valmis olla rohepöördest tuleneva turistide liikumise muutuseks, samuti ka turismiteenuste nõudluse muutuseks.

Eesmärgid:

Aastaks 2035 on Ida-Virumaa Tallinna järel esimene turismisihtkoht Eestis.

Elukeskkond ja taristu

Elukeskkonna ja taristu kujundamisel tuleb muuta senist lähenemist kliimasõbralikumaks, mis tähendab kergliiklusvõimaluste avardamist, elektriautode kasutamise hõlbustamist, energiatõhusust hoonete renoveerimisel, kliimasõbraliku ühistranspordi ja üldise taristu kujundamist.

Eesmärgid:

Aastaks 2030+ on Ida-Virumaal keskkonnasõbralik, kaasaegne ning kvaliteetne elu- ja ettevõtluskeskkond, mis tugineb puhtale looduskeskkonnale, moodsale ja mitmekesisele taristule ning kaasaegsetele energialahendustele.

Lisa 2. Teised olulised investeeringuobjektid 2026-2030

Tööhõive ja ettevõtlus
Viru Geopargi moodustamise toetamine
Keskväljakul asuva mälestusmärgi, kultuurikeskuse ja linnavalitsuse hoone valgustuse rajamine
Linna sisse- ja väljasõitudele arhitektuuri väikevormide paigaldamine
Maakasutus ja linna planeerimine
Digitaalkaardi koostamine
Sillamäe linna üldplaneeringu koostamine
Supelranna heakorrastamine
Merepargi heakorrastamine ja arendamine
Transpordiühendused, tehnilised infrastruktuurid ja kommunaalmajandus
Sillamäe sadamasse viivate avalike teede rekonstrueerimine
Linna küttesüsteemide rekonstrueerimine
Linna puhastusseadmete rekonstrueerimine
Linna ühisveevärgi ja –kanalisatsioonitrasside rekonstrueerimine
Elamufondi seisukorra parendamine
Vana linnaosa arhitektuuriliste detailide taastamine
Valgustatud jalgteede ehitamine terviselinnakust ja Tallinna maantee sillast Sputniku aiandusühistuni
Spetsiaalse koerte jalutamise- ja dresseerimisplatsi projekteerimine ja rajamine
Keskkonnakaitse ja jäätmekäitlus
Linna hoonete energiatõhususe tõstmine (lasteaiad, koolid, Kajakat tn 17a)
Langevoja jõe territooriumi heakorrastamine
Sõtke jõe kalda kindlustamine
Sõtke jõe põhja ja kallaste puhastamine
Haridus
Haridusasutuste renoveerimine ja rekonstrueerimine
Eesti keele maja infopunkti avamine
Koolide ja lasteadeade territooriumide heakorrastamine
Huvialaharidus, huvitegevus ja noorsootöö
V. Majakovski 7 hoone territooriumi heakorrastamine
Kaasaegse mööbli ja õpivahendite soetamine (V. Majakovski 7)
Muusikakoolile uute kvaliteetsete instrumentide soetamine
Kogukonnakeskuse arendamine (raamatukogu filiaali projekteerimine)
Kultuur
Raamatukogu töö arendamine kaasaegsetele nõuetele vastavas hoones
Raamatukogu varustamine kaasaegse IT-tehnikaga
Mälestusmärgi püstitamine Pavlovile
Kultuurikeskuse heli- ja valgusseadmete uuendamine
Kultuurikeskuse esise keskväljaku rekonstrueerimine
Muuseumi varustamine kaasaegsete seadmetega ja mööbliga
Vabaõhulava projekteerimine
Sõtke jõe kalda ja teega piirnevate alade heakorrastamine
Avaliku linnaruumi haljastuse teostamine haljastusprojektide alusel
Ajalooliste objektide väljaarendamine turismitoodeteks
Sport ja tervisedendus
Spordikompleksi renoveerimine

Multifunktsionaalsete spordiväljakute rajamine
Rannavõrkpalli ja rannajalgpalli väljakute rajamine (universaalse mänguväljaku rajamine spordikompleksi läheduses)
Spordi infrastruktuuri arendamine
Discgolfi raja arendamine
Sotsiaalhoolekanne ja tervishoid
Avalike asutuste ligipääsetavuse tagamine – liftid, kaldteed, käsipuud, invatualetid, jmt kohandus
Pensionäride keskuse arendamine kaasagsetele nõuetele vastavas hoones
Hoolekandeadustus Sügis territooriumi heakorrastamine ja piirdeaia remont
Võimalusel suure energiakuluga hoonete mahu vähendamine, asendades need liginullenergiahoone(te)ga kasutades Kohaliku omavalitsuse üksustele liginullenergiahoonete ehitamise toetust (2027)
Nõuetele (sealhulgas erivajadusega inimestele) vastava sotsiaaltranspordivahendi soetamine (Sügis)
Tööülesannete digitaalse juhtimise programmi rakendamine (Sügis)
Suure hooldus- ja abivajadusega inimeste päevakeskuse teenuse arendamine
Turvalisus
Turvakaamerate paigaldamine ja ühtsesse videovalve süsteemi ühendamine
Veeslipi rajamine Sillamäe supelranda päästekomando kiiremaks reageerimiseks veeõnnetustele
Varajase hoiatuse süsteemi täiendamine
Vajadusel täiendavate liiklusmärkide paigaldamine
Linna kriisireguleerimisplaani koostamine
Veekogude randa suvehooajaks turva- ja päästeteenuse tellimine
Juhtimine, kommunikatsioon, koostöö ja välissidemed
Sillamäe-Kotka laevaliini taaskäivitamisele suunatud tegevused vastavalt TTA ja SMA analüüsi tulemustele, arendusprojekt MATA 2024-2027 meetmes
Transpordiühenduste arendamine Läänemere regioonis
Reisi- ja kaubaveo taastamine Sillamäe-Kotka vahel

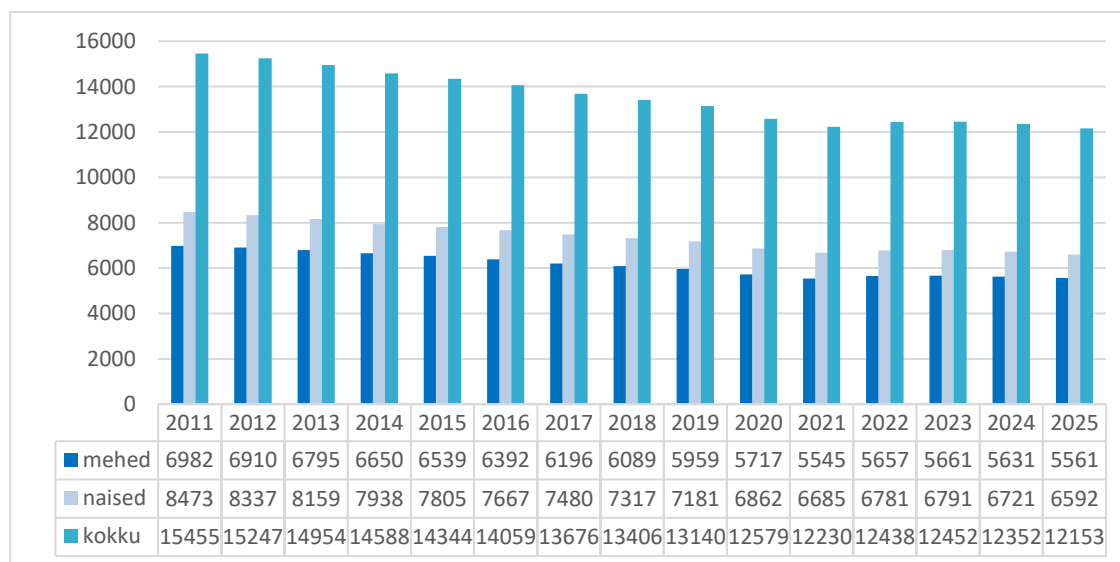
Lisa 3. Hetkeolukorra analüüs ja statistilised näitajad

Käesolevas Sillamäe linna arengukava 2026-2030 lisa 4 on toodud hetkeolukorra analüüs. Linnaelu analüüs koostati olemasolevate statistiliste andmete, registriteabe, uuringute, rahandusministeeriumi prognooside jms põhjal. Hetkeolukorra analüüsi alusel on koostatud arengukava peatükk 1 „Lähtepositsioon“ ja punkt „Sillamäe SWOT parameetrid“, kus selgitatakse välja linna arenguvõimalused ja –riskid.

Tulevikku suunatud arendustegevuse kujundamisel on tähtis teada seda, kus ollakse ja kuidas on sinna jõutud – teiste sõnadega, millised on olnud valitsevad arengutrendid ja millises punktis oma arengutes ollakse ning millised võivad olla tulevikuarengud. Järgnev käsitus haarab olulisemaid arenguid, mis iseloomustavad Sillamäel toimunud muutusi 21. sajandi algul.

Ülevaade Sillamäe olukorrast ja trendidest

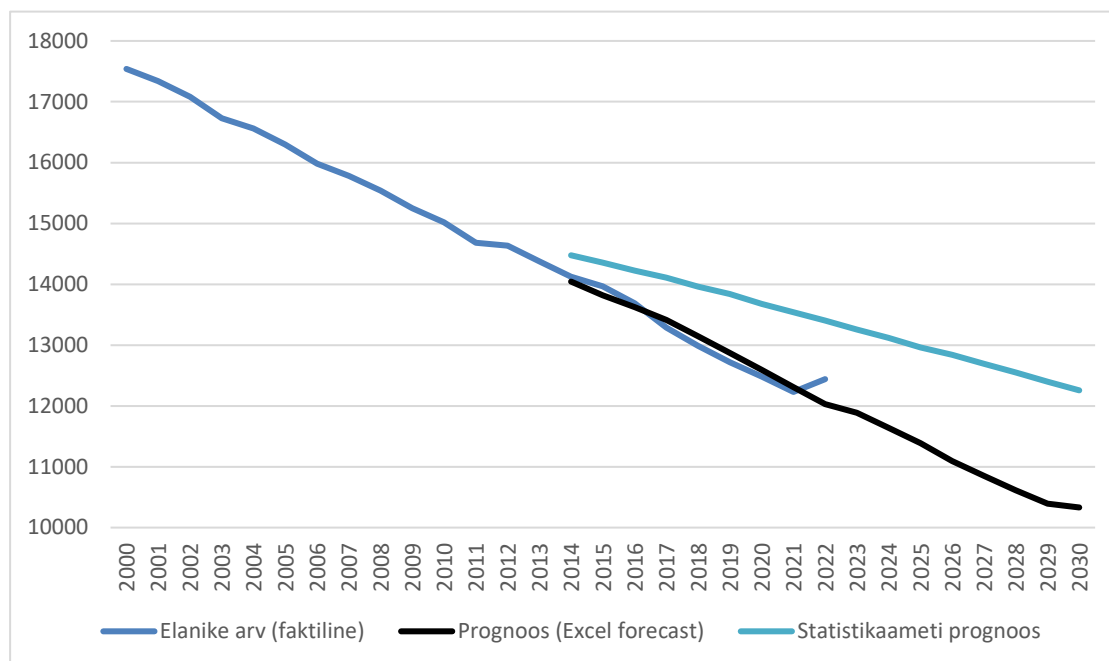
Statistikaameti andmetel elas 2025. aasta 1. jaanuari seisuga linnas 12 153 inimest. 2024. a. oli linnas 12 153 elanikku, nendest 5 561 meest ja 6 592 naist. Kui 2022. ja 2023. elanike arv natukene kasvas, siis viimase kümne aasta statistika näitab siiski mõõdukat langust (Joonis 1.1.1). Näiteks, 2011. aastal elas linnas 15 455 inimest, mis on 3 302 inimest rohkem kui 2024. aastal (seisuga 1. jaanuar 2025).

Joonis 1.1.1. Sillamäe elanike arv. Allikas: Statistikaamet (avaldatud 14.05.2025)

Statistikaameti 2014. aastal tehtud prognoosi järgi elanike arvu suurenemist lähiaastatel pole ette näha. Lisaks sellele, prognoositav elanike arv on olnud suurem, kui tegelik. Kuigi 2022-2023 elanike arv kasvas, siis üldise tendentsina on elanike arv linnas vähenenud peaaegu 30 aastat ning elanike arvu vähenemist tulevikus tuleb arvestada teenuste korraldamisel.

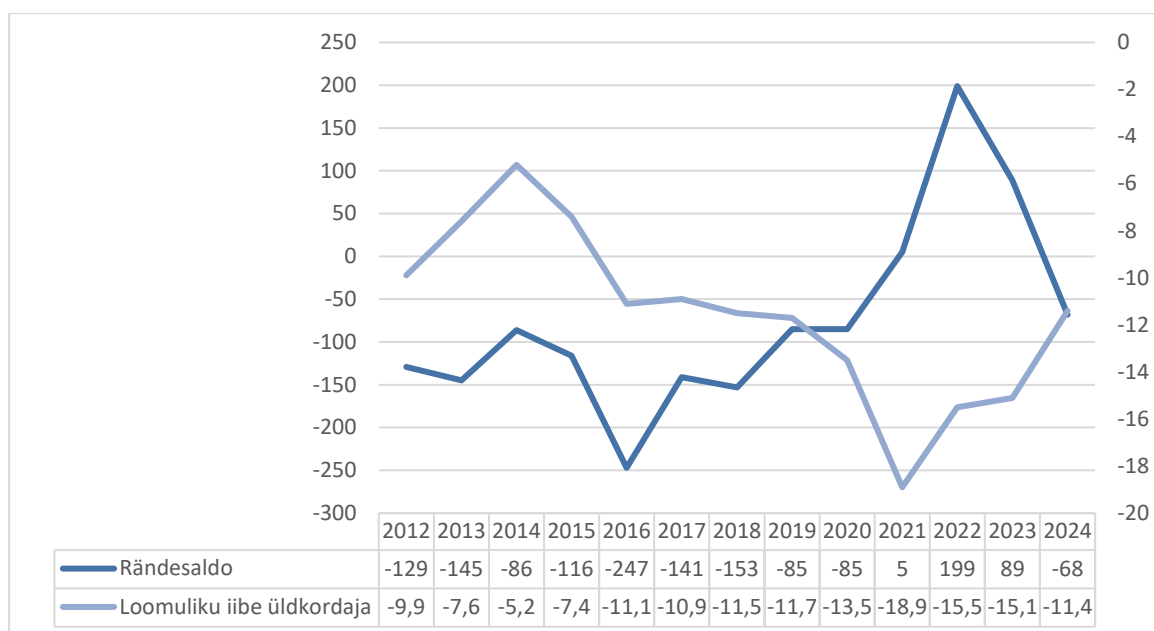
Prognooside kohaselt jätkub langustrend ka edaspidi ning 2030. aastaks on eeldatav elanike arv Sillamäe linnas ca 10 331.

Joonis 1.1.2. Elanike arv ja prognoos Sillamäe linnas 2000-2030. Allikas: Statistikaamet

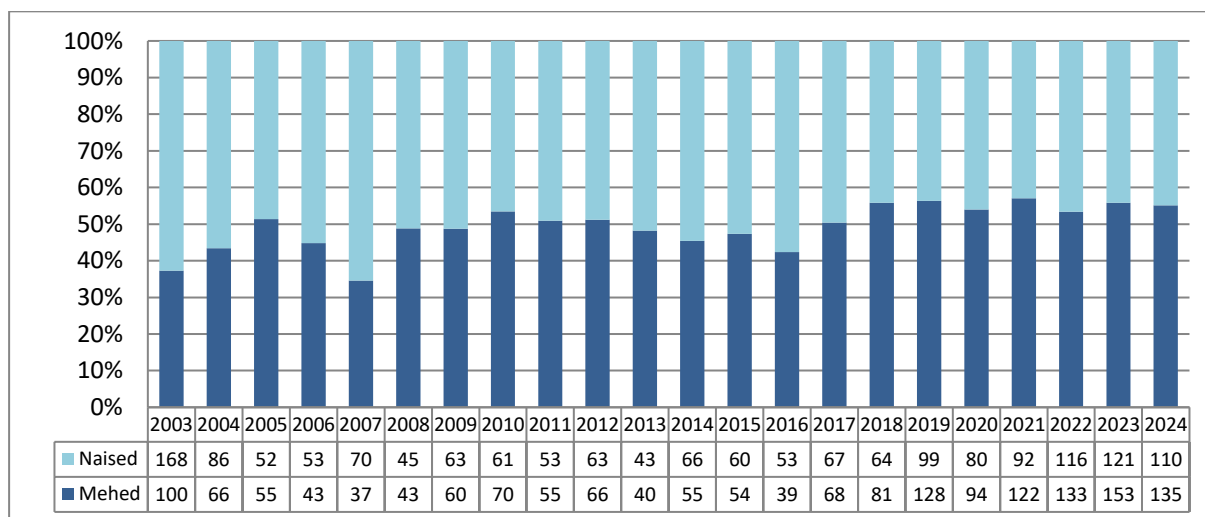
2024. aastal on rändesaldo oluliselt muutunud. Kui 2021 oli saldo üle aastate positiivne ja 2022. aastal tendents süvenes, mis oli ilmselt tingitud sõjapõgenikest ning ka 2023 oli saldo endiselt positiivne, siis 2024 muutus saldo taas negatiivseks. Väljaränne ületab sisserrännet. Eeldatavalt jääb Sillamäe iive lähiaastatel negatiivseks, kuid elanike arvu kahanemine pidurdub. Peamiselt lahkuvad elanikud Tallinnasse ja välismaale, mõned lahkuvad ka teistesse Eesti piirkondadesse. Allolevalt jooniselt näeme, et Sillamäe linna iseloomustab 2012.-2024. aastatel ka negatiivne loomuliku iibe üldkordaja.³ Viimasel aastal on see näitaja küll oluliselt paranenud, jõudes 2018. aasta tasemele.

³ Loomuliku iibe üldkordaja – sündid-surmad/rahvaarv * 1000 (ühik promill)

Joonis 1.1.3. Loomuliku iibe üldkordaja ja rändesaldo. Allikas: Statistikaamet (avaldatud 14. mail 2025, tabel RV032)

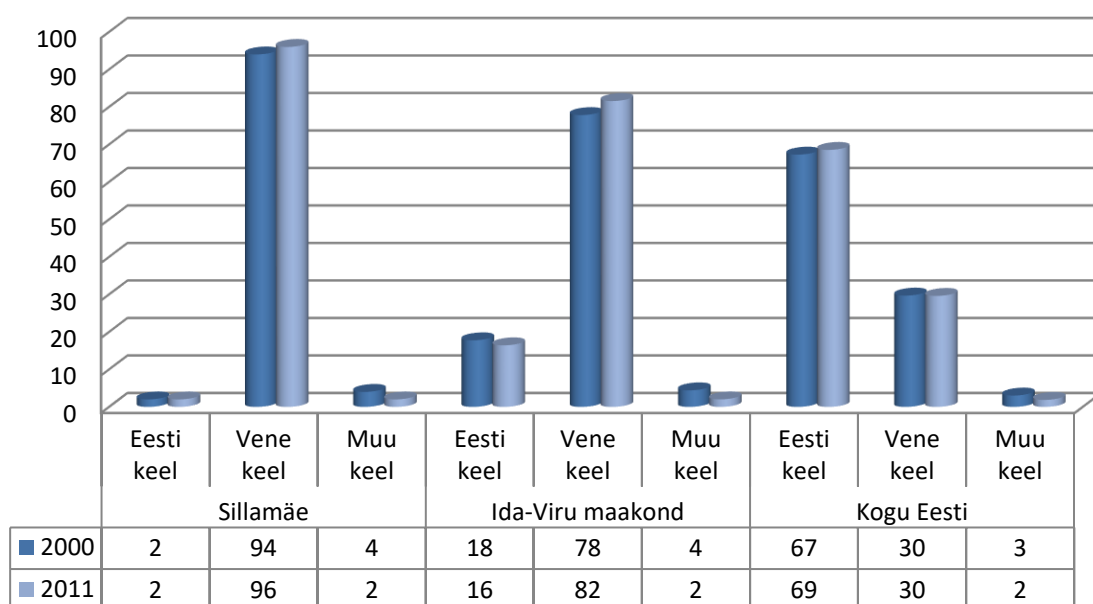
Vaatamata elanike arvu vähenemisele, suurenes aastatel 2017-2023 pidevalt sisserännanute huvi linna vastu. 2024. aastal võrreldes 2023. aastaga sisseränne vähenes. Viie aasta keskmine iga-aastane sisserännanute arv on ca 231 inimest. Viimase 20 aasta kõige suurem sisserännanute arv oligi 2023. a – 274 inimest. Sisserännanute sooline jaotus on viimastel aastatel (2018-2024) stabiilne – meeste ja naiste osakaal on ca 55/45.

Joonis 1.1.4. Sisserännanute arv 2003-2024. Allikas: Statistikaamet (avaldatud 14.05.2025)

Viimaste aastate statistika iseloomustab Sillamäed kui keskealiste inimeste linna. Keskealiste inimeste grupp (45-64 aastat⁴) on viimase kuue aasta jooksul stabiilselt suurem kui teised vanusegrupid ja moodustab keskmiselt 33,7% linnaelanikest. Kogu Eestis on see arv aga 26,4% (Statistikaamet 2012-2017). Iga aastaga suureneb elanike arv vanuses 65+, väheneb tööealiste inimeste arv ning laste arv jääb peamiselt stabiilseks. Samad tendentsid kehtivad ka Ida-Virumaa puhul. Tuleb arvestada üldise rahvastiku vananemise trendiga nii Sillamäe kui ka kogu Eesti kontekstis, et luua kõikidele vanusegruppidele soodsad elutingimused.

Jooniselt 1.1.5. nähtub, et erinevate emakeeltega inimeste osakaal ei ole 11 aasta jooksul oluliselt muutunud nii Sillamäel kui ka Ida-Virumaal ja kogu Eestis. 2011. aastal rahvaloendusest tulenevad andmed näitavad, et vene emakeelega inimeste arv on pisut tõusnud Sillamäel ja Ida-Virumaal. Kogu Eesti kontekstis on see arv stabiilne - 1/3 kogu elanikkonnast. Väärrib märkimist, et vaatamata suurele vene emakeelega inimeste osakaalule Sillamäe linnas, eesti keelt üldse mitte oskavate inimeste osakaal märgatavalt väheneb iga aastaga. Uuendatud andmed emakeele kohta on saadaval 2022. aastal⁵.

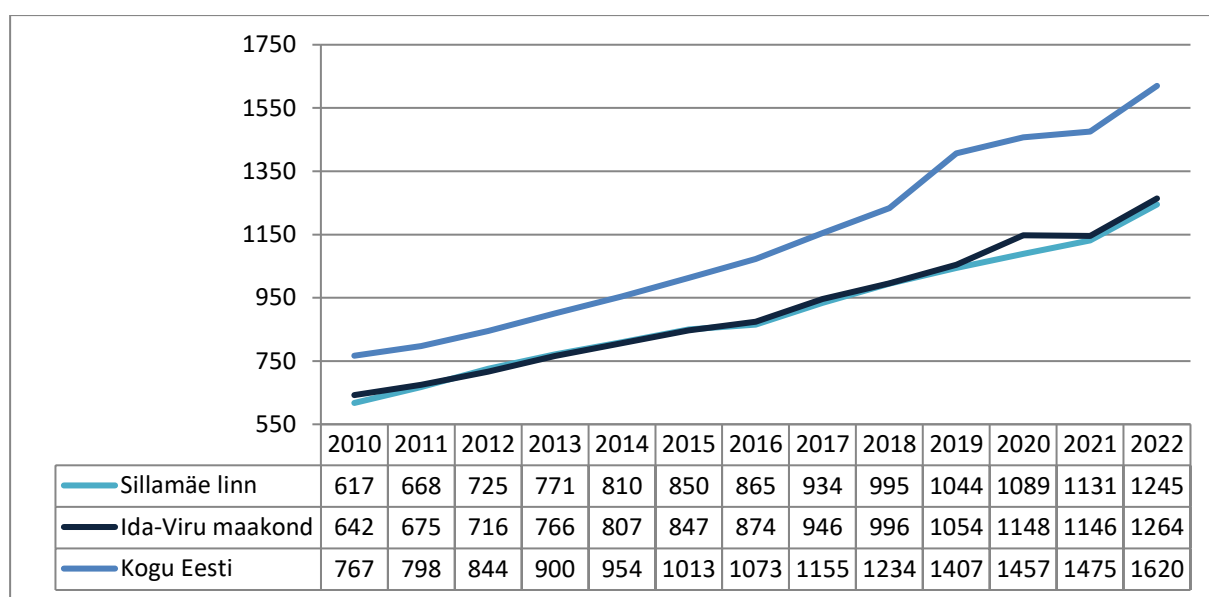
Joonis 1.1.5. Emakeel, %. Allikas: Statistikaamet

⁴ Inimene ja tema vanus. (2016) <https://www.sirp.ee/s1-artiklid/c21-teadus/inimene-ja-tema-vanus/>

⁵ Eesti 2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse loendusmoment on 31.12.2021. Loendusmoment on hetk, mille seisuga tuleb esitada kõik rahvaloendusel kogutavad andmed olenemata vastamise ajast ja viisist. Andmete kogumine toimub 2022. aasta alguses. (<https://www.stat.ee/et/statistikaamet/rahvaloendus-2021>)

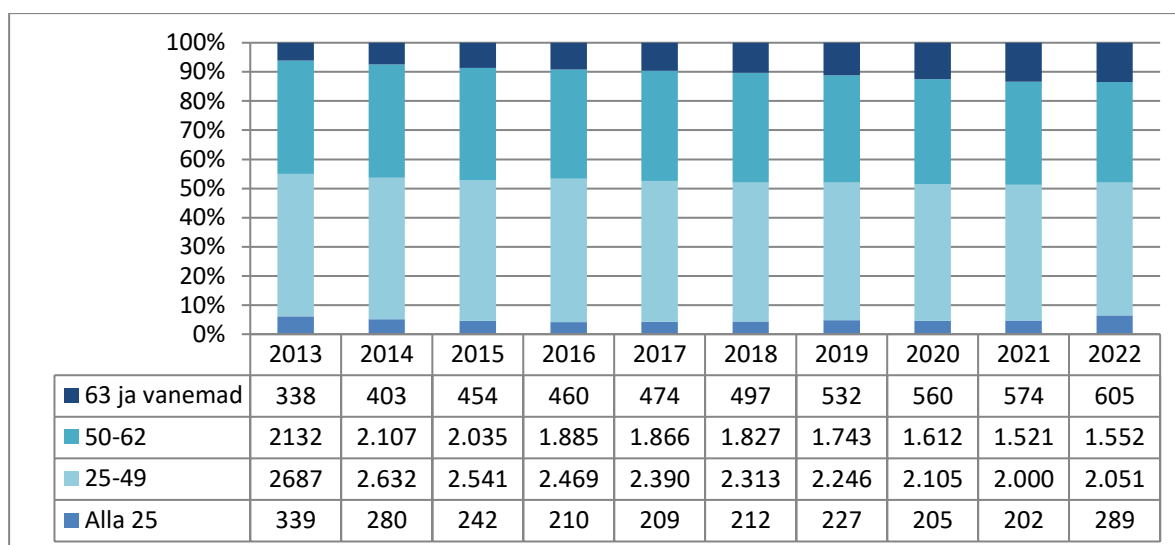
Hõive seisukohast on oluline käsitleda Ida-Virumaad ühe piirkonnana, kus vahemaad linnade vahel on suhteliselt väikesed. Registreeritud töötute osakaal Sillamäe tööealisest elanikkonnast on tavaliselt väiksem kui kogu Ida-Virumaal. Pärast 2008. aasta III kvartali tööpuuduse suurenemise algust on 2010. aastast näha töötute inimeste vähenemist olulisel määral. Samas on lähiaastate edasisi arenguid tööturul väga keeruline prognoosida, sest need on volatiilsed ja sõltuvad viiruse ning 2021. aastal alanud energiakandjate hinnatõusu mõjudest majandusele.

Statistikaameti andmete järgi oli 2022. aastal Sillamäe keskmine brutotulu 1 245 eurot, mis on Ida-Viru maakonna keskmisest madalam (1 264 eurot) ning jääb Eesti keskmisest maha (1 620 eurot).

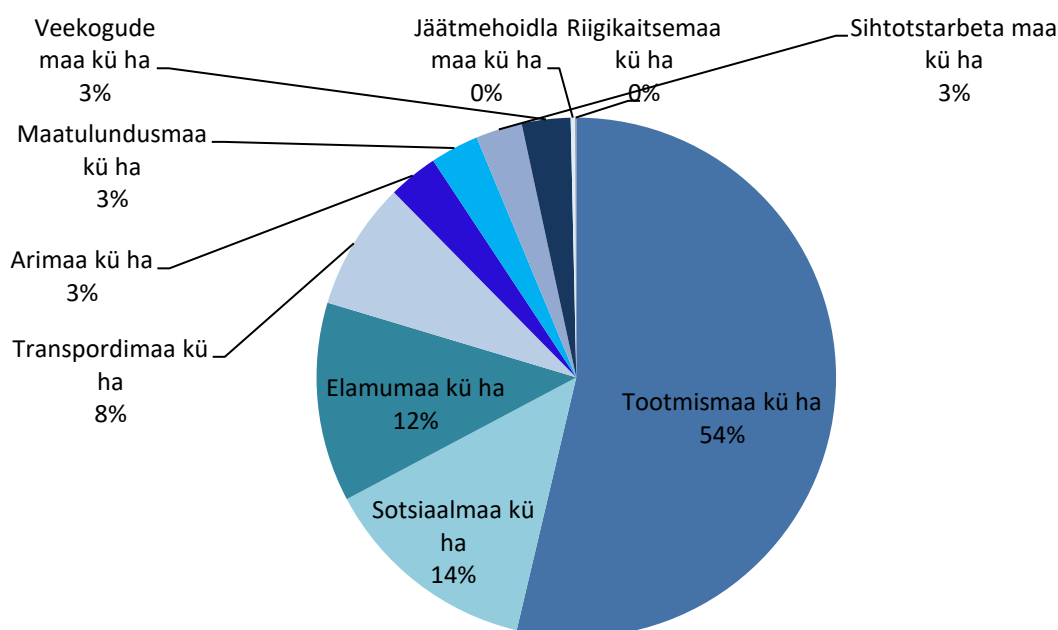
Joonis 1.1.6. Palgatöötajate keskmine brutotulu aastatel 2010-2022, €. Allikas: Statistikaamet (alates 2023 Statistikaameti andmeid ei avalda)

Brutotulu saajate ehk maksumaksjate arvu osas eksisteerib Sillamäel üldine tendents – brutotulu saajate arv vanusegrupis alla 63 järk-järgult kahaneb (va. mõned üksikud aastad). Vanusegrupis 63 ja vanemad maksumaksjate arv pidevalt tõuseb (338-lt 2013. aastal 605-ni 2022. aastal). Viimasel aastal (2022) on kasvanud ka brutotulu saajate arv vanusegruppides alla 63.

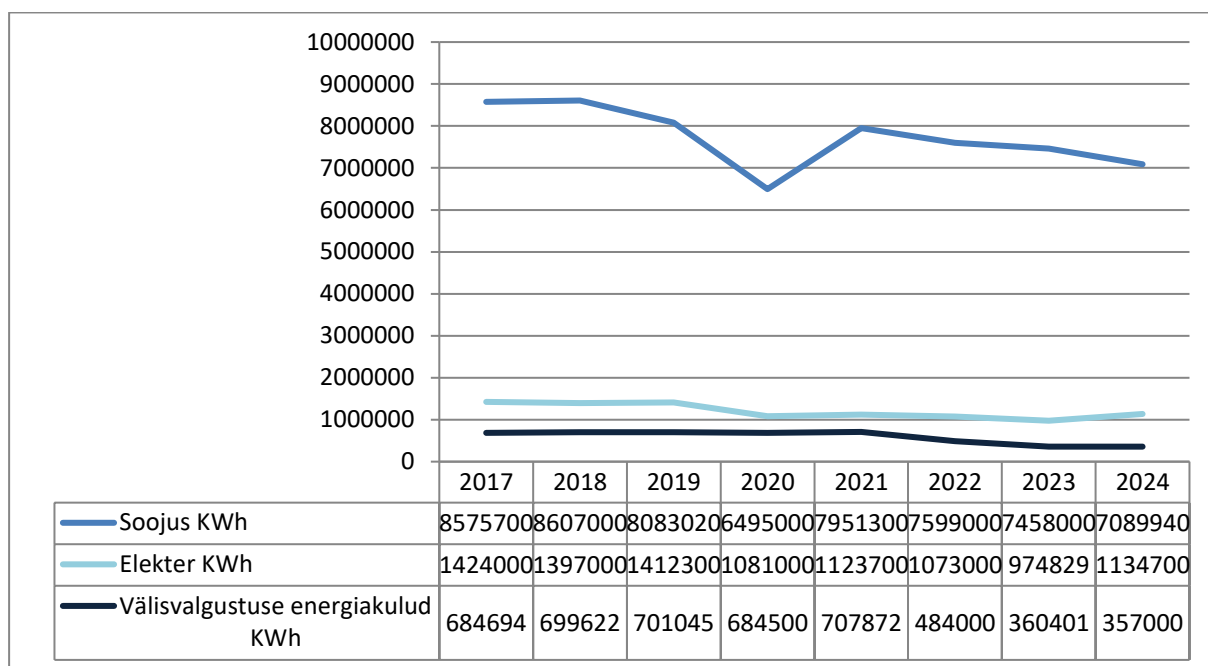
Joonis 1.1.7. Brütotulu saajad Sillamäe linnas. Allikas: Statistikaamet (alates 2023 Statistikaamet andmeid ei avalda)

Riigi maakatastris on Sillamäe linnas 31.12.2024.a seisuga registreeritud 2 345 (2023 – 2 346) katastriüksust pindalaga 1 235,16 ha (2023 - 1 178), mis moodustab 101,68% linna pindalast (1 214,8). Tootmismaa moodustab rohkem kui pool linna pindalast 675,24 ha (2023 – 618,9 ha). Sillamäe hoonete kasulik pind on ligikaudu 1 080 000 m², nendest eluruumide pind on 368 475 m². Sellele lisanduvad veel aiamajad 10 000 m². Munitsipaalomandisse antud maa suurus on 163,3 m².

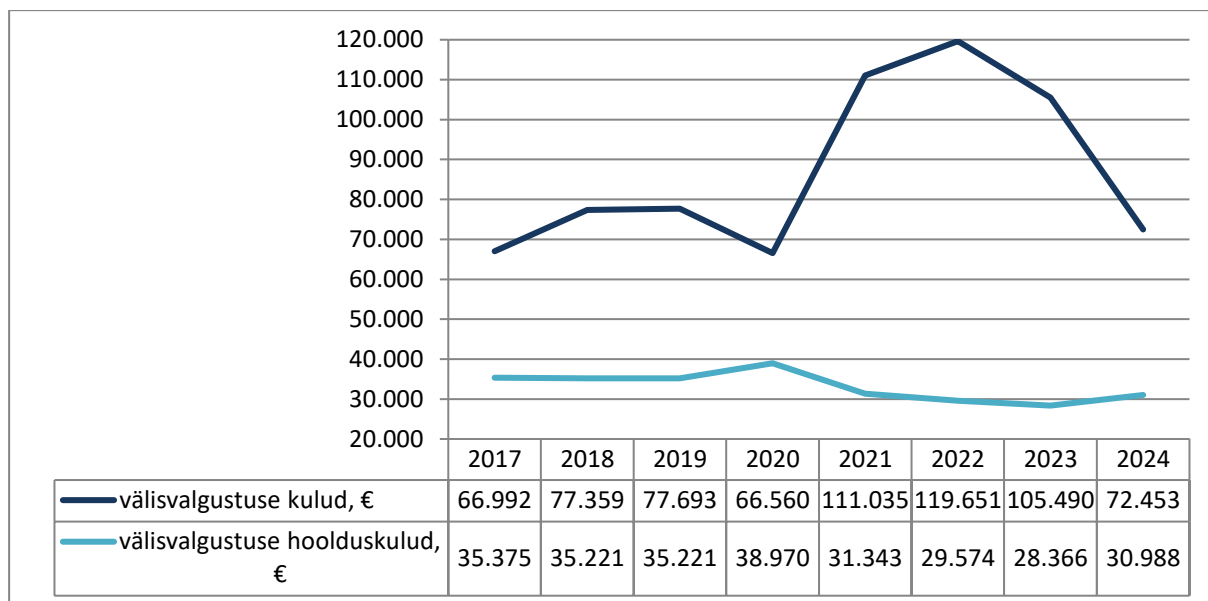
Joonis 1.1.8. Maakatastris registreeritud maa jagunemine 31.12.2024 seisuga. Allikas: Maa-amet

Jooniselt 1.1.9. näeme, et munitsipaalhoonete energiatarve (soojus ja elekter) on viimastel aastatel pidevalt vähenenud. Kui 2021 võrreldes 2020 suurenesid kõik kulud, siis järgnevatel aastatel on energiakulu pidevalt vähenenud. 2024. aastal võrreldes 2023. aastaga on soojuskulud vähenenud 368 060 KWh ja elektrikulud kasvanud 159 871 KWh võrra. Välisvalgustuse energiakulud on samuti vähenenud 3 401 KWh võrra. Linna välisvalgustus on uuendatud energiasäästlikule tehnoloogiale.

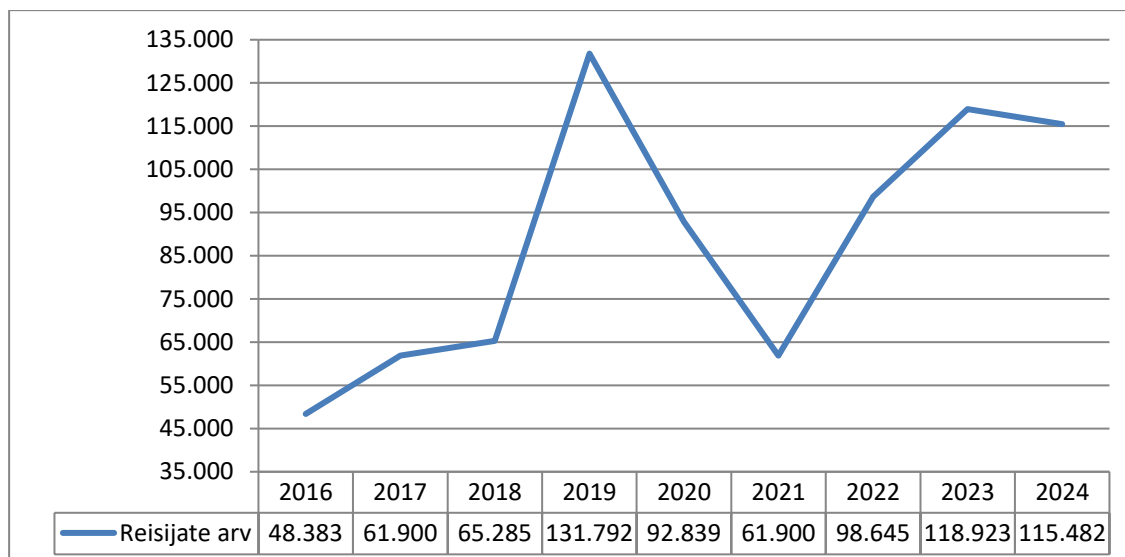
Joonis 1.1.9. Munitsipaalhoonete energiatarve ja välisvalgustuse energiakulud 2017-2024. Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse linnamajandusosakond

Alloleva joonise põhjal võib väita, et välisvalgustuse kulud 2024. aastal vähenesid – see on seletatav energiahindade langemisega ja stabiliseerumisega, samuti sellega, et linna välisvalgustus on peaaegu täielikult üle viidud energiasäästlikule LED-valgustusele. Samal ajal suurenes välisvalgustuse hoolduskulude näitaja peale mitmeaastast vähenemisperioodi.

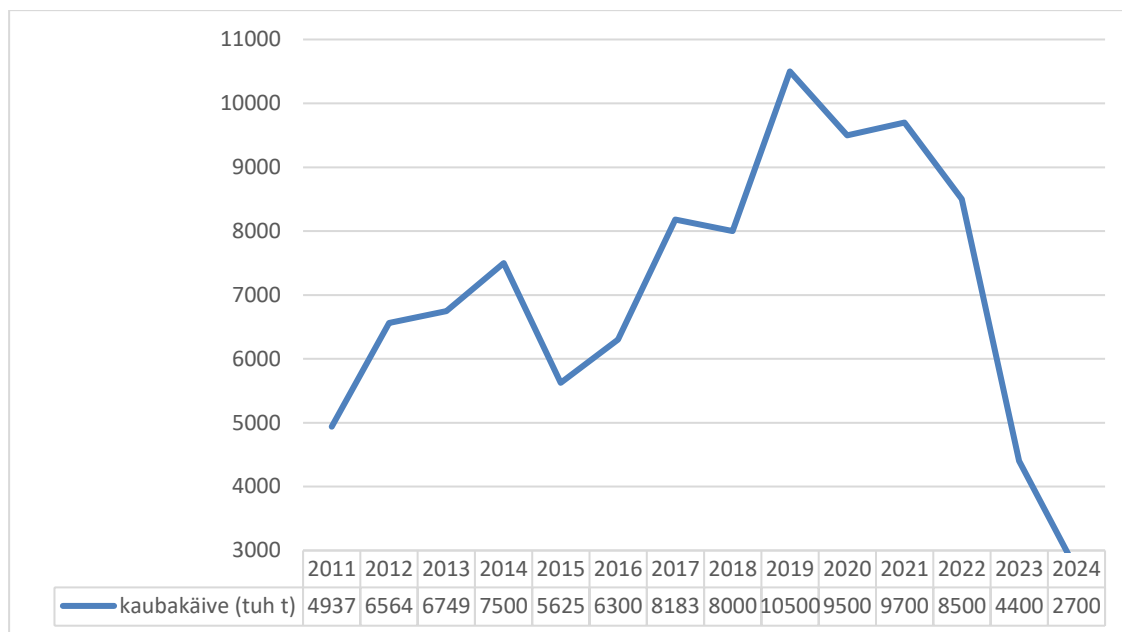
Joonis 1.1.10. Välisvalgustuse kulud 2017-2024. Allikas: Sillamäe Linnavalitsuse linnamajandusosakond

Sillamäe linnas teenindab elanikke viis linnabussiliini (nr 1 J.Gagarini – Tehase; nr 2 Kannuka - Tehase; nr 2A Kannuka – Vanalinn – Tehase; nr 2B Kannuka – Plastiku; nr 2C Kannuka – Metall). Linna läbivad mööda Kesk tn ja Tallinna maanteed ka maakondlikud ja rahvusvahelised bussiliinid. Joonisel 1.1.11. on näha, et 2019. aastal tegi reisijate arv märgatava hüppe, mis on eeldatavasti seotud Sillamäe linnas registreeritud elanikele tasuta bussisõiduga nii linna kui ka maakonna piirides. Pärast seda reisijate arv pidevalt langes, jõudes 2021. aastal 61 900 reisijani. 2022. aastal hakkas reisijate arv taas tõusma jõudes 2023. aastal 118 923 sõiduni. 2024. aastal toimus väike langus, mis on ilmselt seletatav sellega, et kõik reisijad ei valideeri sõidukaarti. Kuna 2025. aastast on linnaliinibussides sõitmine tasuta kõikidele (ka linna külalistele) ning liinide arvu ja marsruuti laiendati, siis võib järgmistel aastatel oodata reisijate arvu kasvu.

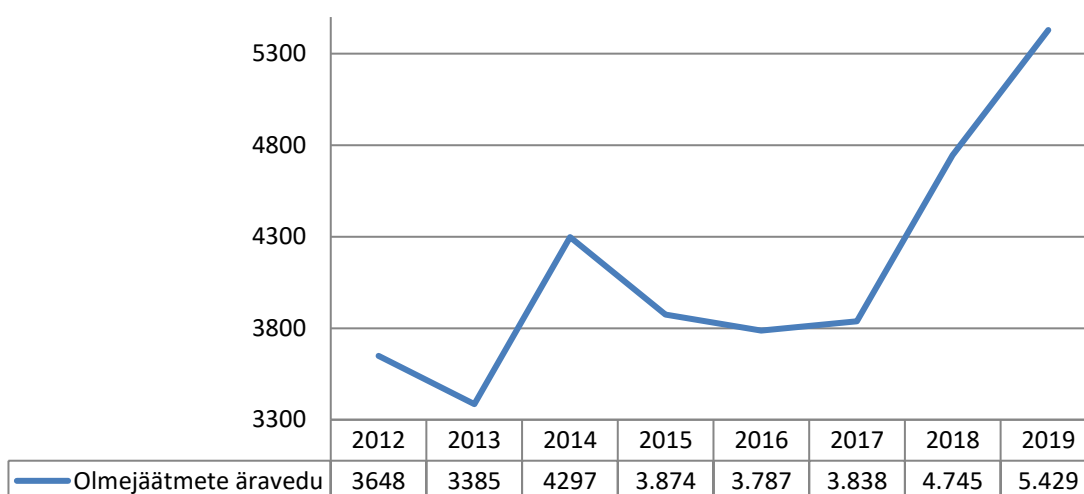
Joonis 1.1.11. Reisijate arv linnabussiliinidel 2016-2024. Allikas: liiniveo teenuse osutaja

Sillamäe Sadama kaubakäive kasvas pidevalt aastani 2019. 2016-2017. aastatel käivitus sadamas konteinerterminal, mis tõi kaasa pidevad konteinerveod, mis omakorda suurendas kohalike tootjate osakaalu kuni 25% kogu eksporditavatest kaupadest. 2017. aastal sai valmis Tallinna maantee ja sadama raudtee kahetasandiline ristmik, mis soodustas sadama kiiremat arengut ja uute terminalide tulekut. Peale 2019. aastat toimus väikene langus. Viimastel aastatel on kaubakäive järsult langenud seoses sanktsioonide kehtestamisega Vene transiidile ja piiride sulgemisega. Lähiperioodil vedude olulist suurenemist oodata ei ole, pigem võib eeldada mahtude jätkuvat vähenemist seoses maailmas valitseva ebakindluse, majanduslanguse ja sanktsioonidega. 2024. aasta kaubakäive langes statistilise arvestusperioodi madalaimale tasemele moodustades 2,7 miljonit tonni.

Joonis 1.1.12. Sillamäe Sadama kaubakäive, tuhat tonni. Allikas: Äriregister, Sillamäe Sadama aastaaruanne

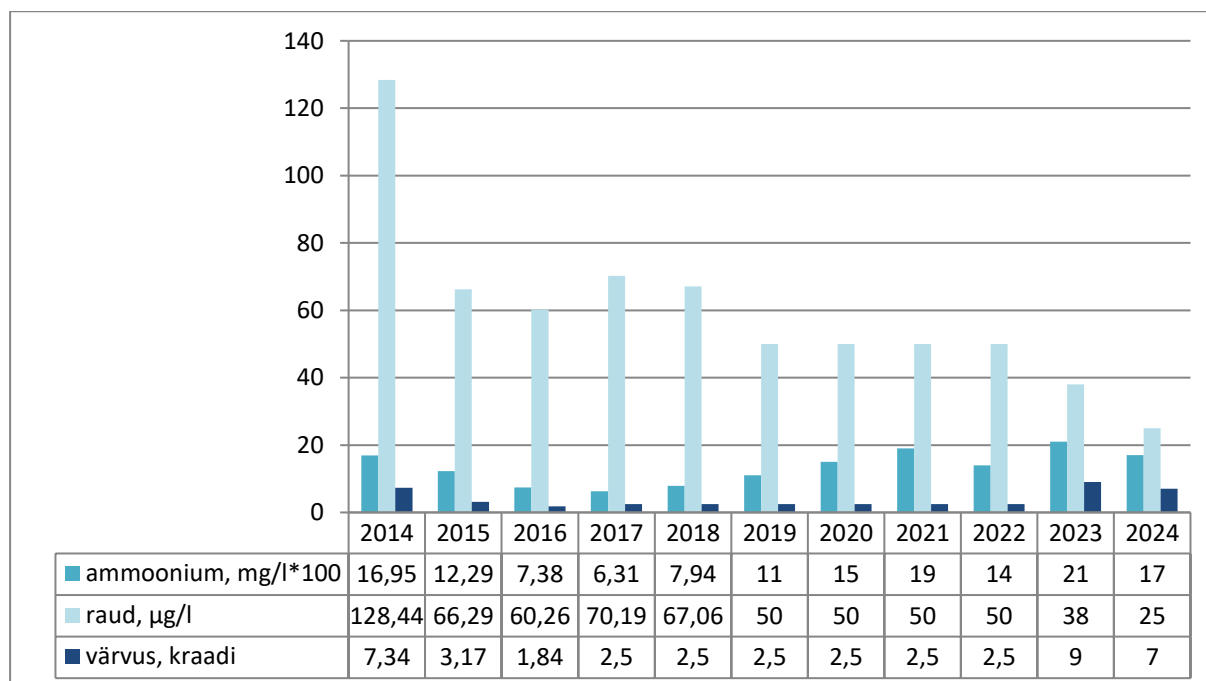
Sillamäe linna territooriumil tekkinud olmejäätmed töödeldakse Uikala prügilas. Jäätmetekke osas on loodud võimalused jäätmete liigiti kogumiseks. Statistika näitab, et olmejäätmete äravedu elanikkonnalt suureneb iga aastaga. 2019. aastal oli olmejäätmete äravedu elanikkonnalt 5 429 tonni, mis teeb ca 413 kg elaniku kohta (Eestis tekkis 2018.a elaniku kohta keskmiselt 376 kg olmejäätmeid aastas.⁶). Sorteeritud jäätmete osa oli 2020.a 220 kg elaniku kohta.

⁶ Statistikaamet. Mis saab tekkinud olemjäätmetest edasi? 14.09.2018, <http://blog.stat.ee/2018/09/14/mis-saab-tekkinud-olemäätmest-edasi/>

Joonis 1.1.13. Olmejäätmete äravedu elanikkonnalt, tonnides. Allikas: Jäätmearuandluse infosüsteem (pärast 2019. aastat infosüsteemis andmed puuduvad)

Vee osas teostatakse seiret ranna-alal ja puurkaevudest võetava joogivee osas. Ranna-ala veeproovid näitavad merevee sobivust supluseks. Puurkaevudest võetav vesi on peamiselt hea kvaliteediga, kuid probleem liigse rauasisaldusega vees on veel olemas (Joonis 1.1.14). Joogivee kvaliteedi tagamiseks on vee-ettevõtja teinud olulisi investeeringuid, kuid teenuse kvaliteedi tagamiseks on vaja investeeringuid jätkata. Käivitatud on 2 veepuhastusseadet, mis on oluliselt tõstnud joogivee kvaliteeti.

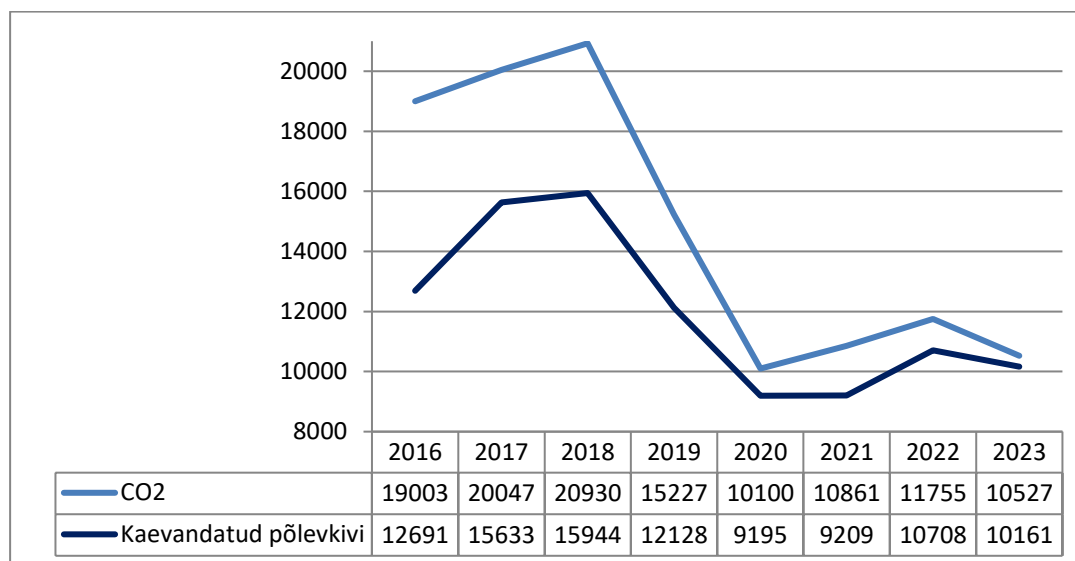

Joonis 1.1.14. Joogivee keskmised näitajad Allikas: Sillamäe Veevärk

Võttes arvesse linna keskkonnavaldkonna tulevikku rohepöörde valguses, sellega seotud põlevkivitööstusest loobumist ning A-kategooria ettevõtete olemasolu linna territooriumil, on oluline regulaarselt monitoorida linna välisõhu kvaliteeti. 2021. aasta märtsi seisuga on linnas paigaldatud 2 seirejaama Sillamäe Sadama tootmisterritooriumi piirile. Vastavalt Eesti Keskkonnauuringute Keskuse andmetele⁷ on välisõhu kvaliteet Sillamäe linnas väga hea. Süsinikdioksiidi (CO₂) heitmete koguse seisukohast on mõistlik käsitleda Ida-Virumaad ühe piirkonnana. Eestis tekitab ülekaalukalt kõige enam CO₂ heidet põlevkivitööstus, mis kivimit põletab või sellest õli toodab. Eestis kaevandavad põlevkivi neli ettevõtet: Eesti Energia, Viru

⁷ <http://airviro.klab.ee/>

Keemia Grupp ja Kiviõli Keemiatööstus. Jooniselt võib näha, et kaevandatud põlevkivi ja CO₂ heitmete kogused on viimastel aastatel - 2019.-2021.a märkimisväärselt ja püsivalt langenud.

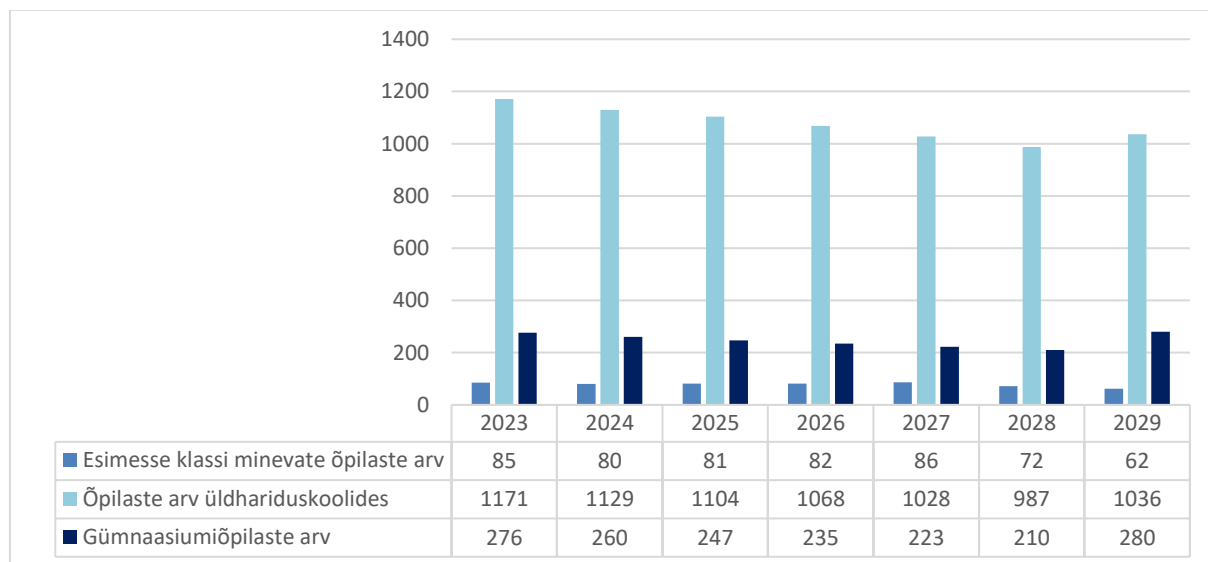
Joonis 1.1.15. Põlevkivisektori kaevandatud põlevkivi (tuh tonni) ja CO₂. Allikas: Statistikaamet (viimased andmed avaldatud 2023. a kohta)

2023. aastal toimus Sillamäe lasteaiavõrgu optimeerimine, kus ümberkorralduse käigus ühendati lasteaiad Sillamäe Lasteaed Jaaniussike ja Sillamäe Lasteaed Pääsupesa Sillamäe Lasteaiaga Rukkilill. Alates 1. septembrist 2023 tegutseb Sillamäel 2 lasteaeda – lasteaed Päikseke ja lasteaed Rukkilill, kus töötab 23 rühma (2022 – 34, 2023 – 27), nende seas 3 (4) erirühma hariduslike erivajadustega lastele, pilootprojekti „Professionaalne eestikeelne õpetaja vene õppekeele rühmas“ osales 6 rühma (*kuni projekti lõppemiseni 31.08.2024*). 1. augustist 2024 läksid mõlemad lasteaiad üle täielikule eestikeelsele õppele. Linnas tegutseb 3 üldhariduskooli, nendest 2 põhikooli (eesti õppekeele Sillamäe Eesti Põhikool ja Sillamäe Vanalinna Kool) ja 1 gümnaasium (Sillamäe Gümnaasium). Alates 1. septembrist 2023. a anti Sillamäe Eesti Põhikooli ja Sillamäe Gümnaasiumi pidamine riigile. 10.10.2024 seisuga õppis Sillamäe Vanalinna Koolis 569 õpilast, Sillamäe Eesti Põhikoolis 276 õpilast ja Sillamäe Gümnaasiumis 265 õpilast.

Põhikoolides on tavaklasside kõrval avatud klassid hariduslike erivajadustega õpilastele, töötavad väikeklassid. Sillamäe Gümnaasium pakub tavaõppe kõrval mittestatsionaarset õpet.

2024. aasal õppis Sillamäe üldhariduskoolides keskmiselt 29 Ukraina sõjapõgenikest õpilast ja 19 uussisserändajat. Arvestades 2015. aasta Statistikaameti prognoosi, väheneb lasteaiaste arv 2025. aastaks ca 21%. Seega võiks 2026. aastaks jääda 458 lasteaiast, jättes lisaks veel mõningase reservi. Prognoosi järgi 5 aasta jooksul (2025-2029) väheneb kõige rohkem

üldhariduskoolides õppivate laste arv ning samuti väheneb esimesse klassi minevate õpilaste arv. Seejuures gümnaasiumiõpilaste arv natuke suureneb. Edasiste tegevuste elluviimisel on oluline jälgida laste arvu muutust ja sellest lähtudes kavandada haridusasutuste ja huvitegevuse asutuste optimaalne ruumiprogramm ning teha otsused haridusasutuste ning kultuuri- ja huvitegevuse asutuste võrgu reorganiseerimiseks.

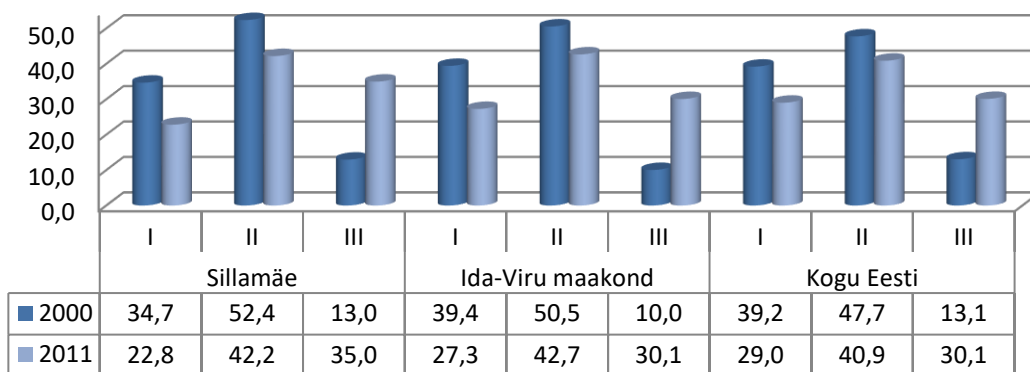

Joonis 1.1.16. Õpilaste arvu prognoosid. Allikas: Haridus- ja kultuuriosakond

Linna tuleviku seisukohalt on oluline, et need noored ei lahkuks linnast jäädavalt, vaid isegi kui õpingud viivad neid teistes regioonides asuvasse kõrgkoolidesse, sooviksid nad linna naasta. Joonise 1.1.17. põhjal võib väita, et Sillamäe elanike haridustase on Ida-Virumaa ja Eesti keskmisest natuke kõrgem. Statistikaandmed näitavad, et I haridustaseme⁸ omajate arv Sillamäel aastal 2011 on 1,5 korda vähem kui 2000. aastal. Samal ajal III haridustase omajate arv 2011. aastal on 2,7 korda suurem kui 2000. aastal.⁹

⁸ I haridustase - alghariduseta + algharidus + põhihariduseta kutseharidus + üldpõhiharidus, põhiharidus ja kutseharidus; II haridustase - kutseharidus koos keskkaridusega + üldkeskharidus + kutseharidus keskkariduse baasil + rakenduskõrgharidus või keskeriharidus pärast keskkaridust + keskeriharidus pärast põhiharidust; III haridustase - akadeemiline kõrgharidus + doktorikraad

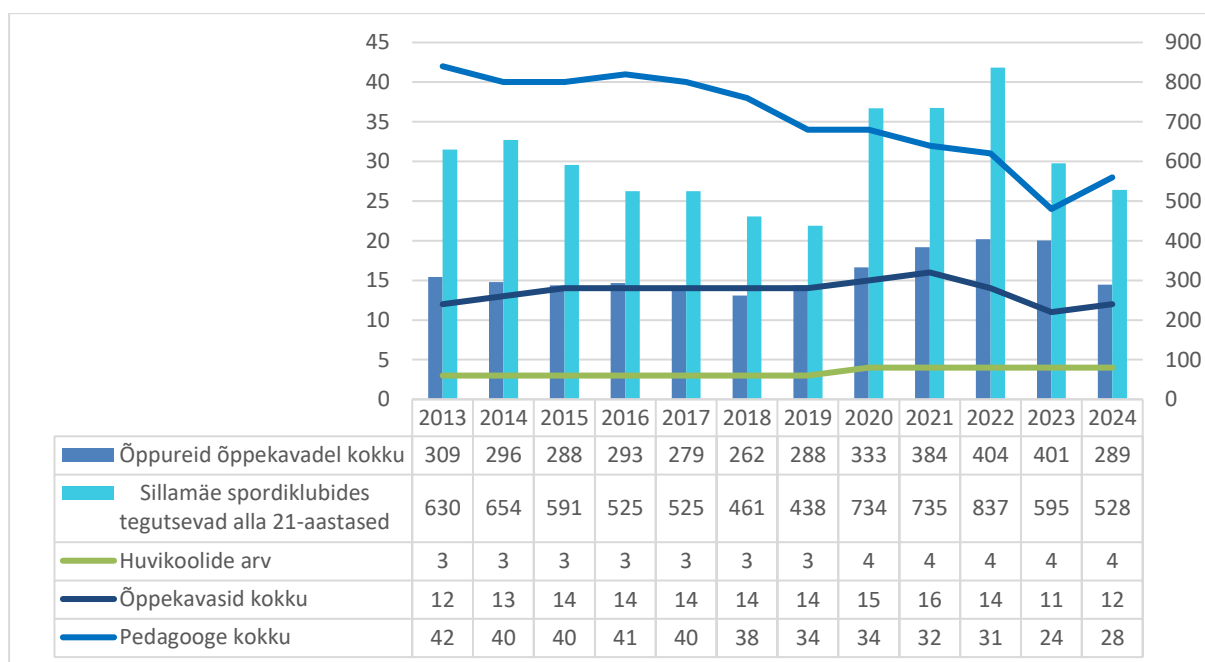
⁹ Eesti 2021. aasta rahva ja eluruumide loenduse loendusmoment on 31.12.2021. Loendusmoment on hetk, mille seisuga tuleb esitada kõik rahvaloendusel kogutavad andmed olenemata vastamise ajast ja viisist. Andmete kogumine toimub 2022. aasta alguses. (<https://www.stat.ee/et/statistikaamet/rahvaloendus-2021>)

Joonis 1.1.17. Haridustase, %. Allikas: Statistikaamet

Linnas tegutseb Haridussilm.ee andmetel 4 huvitegevust ja huviharidust korraldavat asutust: Sillamäe Muusikakool, Huvi- ja Noortekeskus Ulei, Sillamäe Kultuurikeskus ja SJK Dina. Huvitegevust korraldavad ka teised asutused sh koolid, Sillamäe Muuseum ja Sillamäe Raamatukogu ning mittetulundusühingud. Huvitegevust ja -haridust korraldavad asutused püüavad mitmekesistada lastele ja noortele suunatud kooliväliseid tegevusi ja pakkuda võimalikult palju õppesuundi: õppekavade arv huvi-hariduses on aastast 2011 kuni 2022. aastani pidevalt kasvanud, 2023. aastal natuke vähenes ja 2024 suurenes taas ühe kava võrra. Pedagoogide arv 2024. aastal suurenes – 28 pedagoogi¹⁰. Sillamäe pöörab suurt tähelepanu spordi arendamisele. Linna peamiseks sportimiskohaks on Spordikompleks Kalev koos ujulaga, kahe jalgpallistaadioniga, skatepargiga, võrk- ja korvpalliväljakuga. Sellele lisanduvad üldhariduskoolide spordisaalid, lastemänguväljakud ning merepargis asuvad trenadžöörid ja terviserada. Viimastel aastatel vähenes Sillamäe spordiklubides alla 21-aastaste tegutsejate arv ning õppurite arv huvihariduses ja –tegevuses.

¹⁰ HaridusSilm. <https://www.haridussilm.ee/>

Joonis 1.1.18. Huvi- ja sporditegevus Sillamäe linnas. Allikas: HaridusSilm

Tabel 1.1.1. Linna kultuuriasutuste külastatavus

	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Muuseum	5 486	4 588	4 657	10 406	1 980	5 415	7 457	7 112	8 145
Raamatukogu	78 825	63 731	69 917	88 383	68 029 ¹¹	66 207	68 888	70 611	72 903
Kultuurikeskus	41 410	30 000	40 000	14 585 ¹²	5 340	10 600	15 000	14 000	15 000

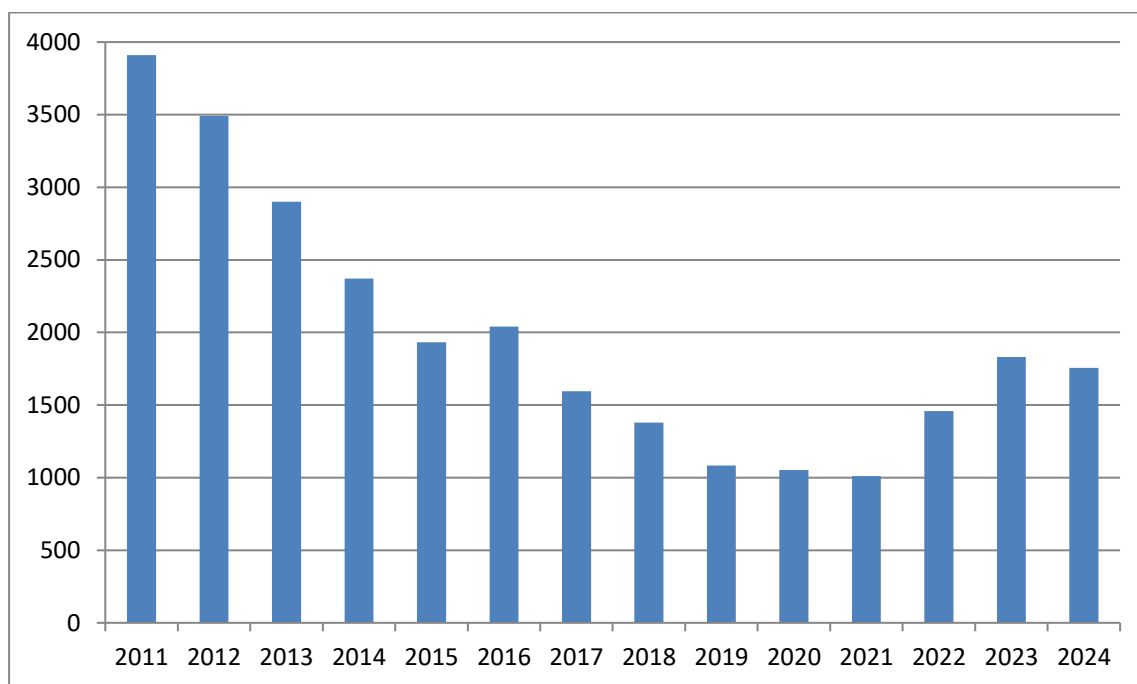
Allikas: Sillamäe linnavalitsuse haridus- ja kultuuriosakond

Elanikkonna vähenemise oludes vajab Sillamäe linna hariduse, kultuuri ning huvihariduse ja -tegevuse korraldus analüüsimist, toetamaks otsustusi asutuste võrgu korrastamisel ja asutuste reorganiseerimisel. Analüüsi raames tuleb kaardistada tänane olukord ja olulisemad suundumused, asutuste funktsioonid, asutuste struktuurid ja töötajate koosseisud ning ruumide kasutamine, koostada rahvastikuprognosis ja teenusvajaduse prognoosis, esitada ettepanekud ümberkorraldusteks ja hinnata muudatustega kaasnevaid finantsmõjusid. Pärast põhimõttelise valiku tegemist tuleb reorganiseerimise otsustamisel järgida seadusest tulenevaid nõudeid ning tagada osapoolte ja huvitatud isikute kaasamine ja nende huvide arvestamine. Seejärel on võimalik üksikasjalikuma tegevusplaani koostamine.

¹¹ sh 2020.a - 21 627, 2021.a. – 20 937, 2023.a – 22 490 ja 2024.a – 22 554 virtuaalkülastused

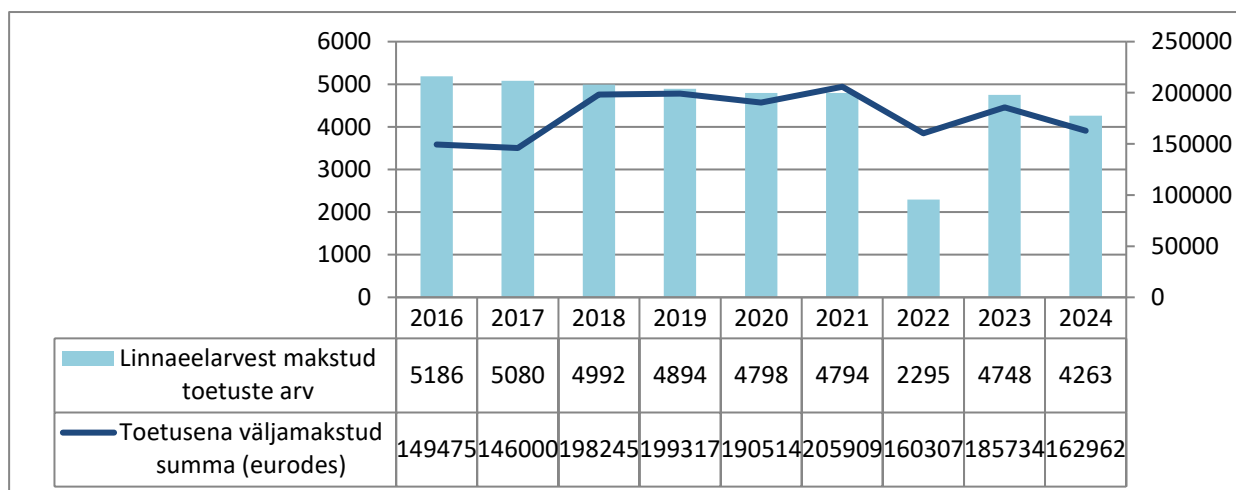
¹² Lisanduvad väliriitustel (uue aasta vastuvõtmine, vastlapäev, linna päevad jne) osalenud.

Sotsiaalhoolekannet iseloomustab teenuste mitmekesisus. Kuni 2008. aastani võib toetuste maksmisi hinnata stabiilseks ja üldine tendents oli toimetulekutoetuse vajajate hulga vähenemine. Alates 2011. aastast on toetuste arv langustendentsis. Alates 2022. aastast on toimunud stabiilne kasv. 2024. aastal sai igakuiselt Sillamäe Linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakonna poolt toimetulekutoetust keskmiselt 156 peret (aastal 2020 – 119 peret, aastal 2021 – 122, 2022 – 154, 2023 – 154).

Joonis 1.1.19. Riiklike toimetulekutoetuste väljamaksete juhtude arv. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

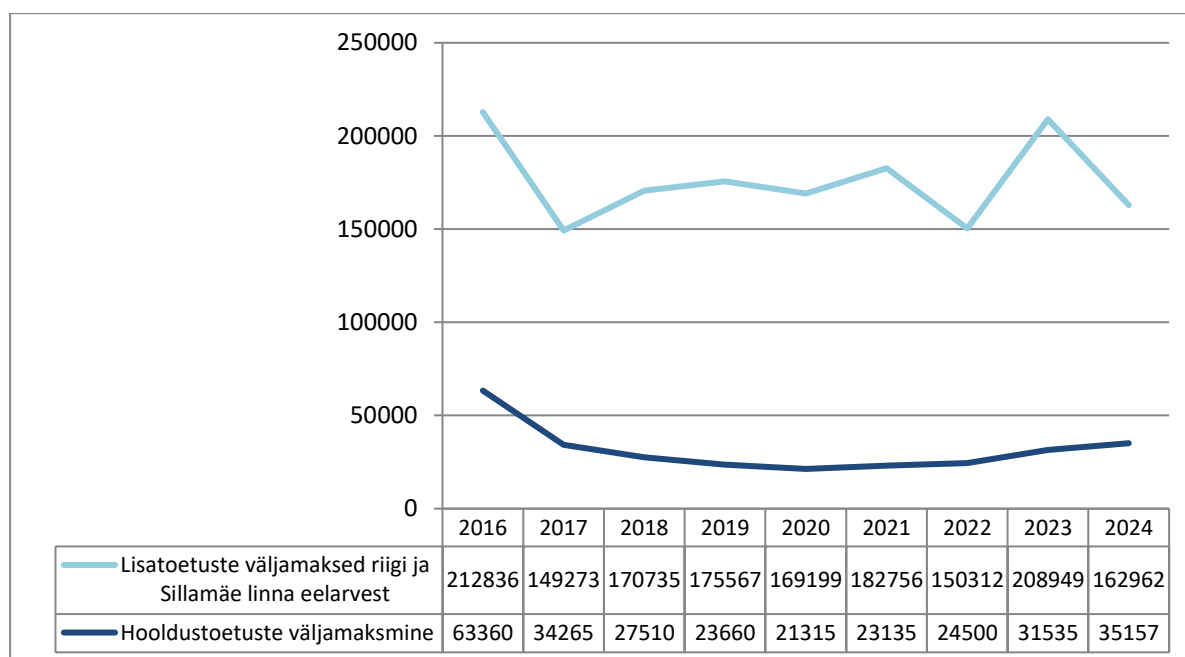
Linna eelarvest toetuseks tehtud väljamaksete arv püsib viimastel aastatel üsna stabiilne ent 2024. aastal vähenesid nii toetusena väljamakstud summad kui ka toetuste arv.

Joonis 1.1.20. Linnaelarvest makstud toetuste arv ja toetusena väljamakstud raha.

Allikas: Sillamäe linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Üldhooldekodu teenus on korraldatud SA Sillamäe Haigla baasil (123 voodikohta / 2023.a - 123). 1. juulist 2023 jõustunud hooldereform tähendab, et riik tuleb hoolduse eest maksmisel appi. Kui seni oli inimese katta olnud 100 protsenti hooldekodu kohatasust, siis alates 1. juulist 2023 jaguneb kohamaksumus teenust vajava inimese ja kohaliku omavalitsuse vahel. Lisaks on linnaelanikel võimalus saada hooldusravi lepingupartneritelt. Sotsiaalabi programmi maht elanikele oli 2024. aastal 1 885 393 eurot (2023 - 1 169 786). 2024. aastal on toimetulekupiir üksi elavale inimesele või perekonna esimesele liikmele 200 eurot kuus. Iga alaealise liikme toimetulekupiir on 2024. aastal 240 eurot kuus. Perekonna teise ja iga järgmise täisealise liikme toimetulekupiiri suurus on 160 eurot kuus. Toimetulekutoetuse saajal, kelle kõik perekonnaliikmed on alaealsed, on õigus saada koos toimetulekutoetusega täiendavat sotsiaaltoetust 15 eurot, mida maksab kohalik omavalitsus riigieelarvelistest vahenditest.

Joonis 1.1.21. Lisatoetuste väljamaksud. Allikas: Sillamäe linnavalitsuse Sotsiaalhoolekande osakond

Linn maksab 21 (21) liiki sotsiaaltoetust ning osutab 15 (16) liiki sotsiaalteenust.

Toetus vähekindlustatud (madala sissetulekuga) isikutele ja predele on:

- vältimatu sotsiaalabi;
- kohamaksu toetus lasteaias;
- haigestumisega seotud kulutuste osaliseks kompenseerimiseks;

- lapse põhikooli või gümnaasiumi lõpetamise kulude osaliseks hüvitamiseks;
- raske majandusliku olukorra leevendamiseks;
- soodustoitlustamiseks;
- riskigrupi perede probleemide lahendamiseks;
- elluastumistoetus laste hoolekandeesutuste kasvandikele.

Toetus isikutele ja peredele on:

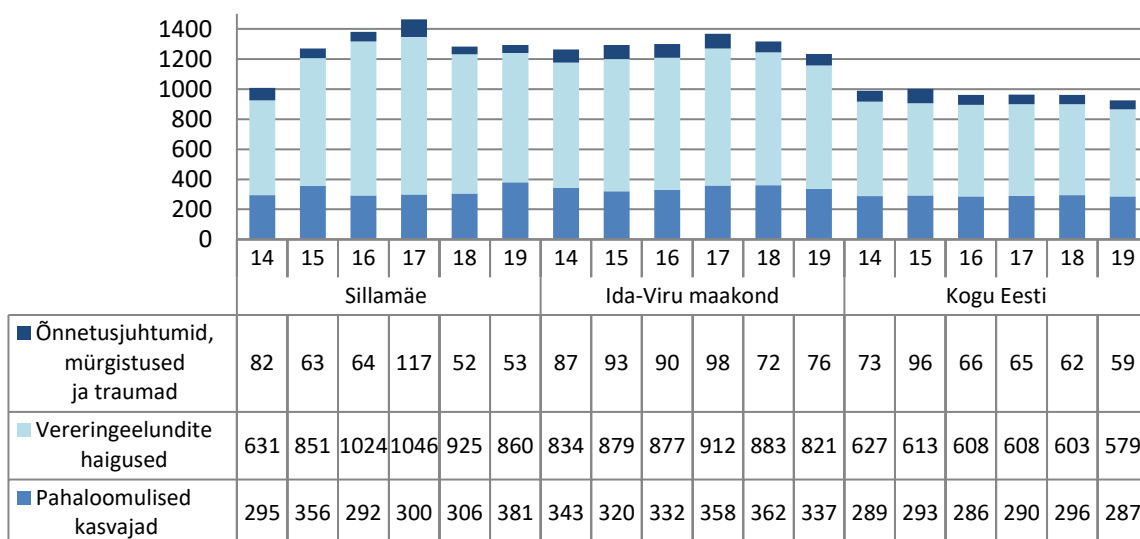
- lapse sünnitoetus;
- koolimineku toetus;
- kooli õppeaasta alguse toetus;
- toetus gümnaasiumi medaliga lõpetanutele;
- matusetoetus;
- muud Sillamäe linna eelarvest finantseeritavad sotsiaaltoetused.

Tabel 1.1.2. Toetused 2021.-2024. aastal

	2021.a välja makstud	2022.a välja makstud	2023.a välja makstud	2024.a välja makstud	2021.a toetuse saajaid	2022.a toetuse saajaid	2023.a toetuse saajaid	2024.a toetuse saajaid
Toimetuleku- toetus	230 714	396 871	540 063	557 327	233	395	433	396
Toetus hooldamise eest	23 135	24 500	31 535	35 157	71	78	106	100
Asendus- ja järelhooldus- teenused	420 225	409 902	389 239	409 062	23	26	22	15
Muu perekondade ja laste sotsiaalne kaitse	182 756	150 312	208 949	111 465	4 723	2 091	4 854	1 167
Muu eakate sotsiaalne kaitse (kuni 2023 eelmise osa)				48 565				3 056
Muu sotsiaalsete riskirühmade kaitse				2 932				40
Suure hooldus- ja abivajadusega lapsele abi				107 640				23
Väljaspool kodu osutatav üldhooldus- teenus (tekkis 2023. aastast)				613 245				89

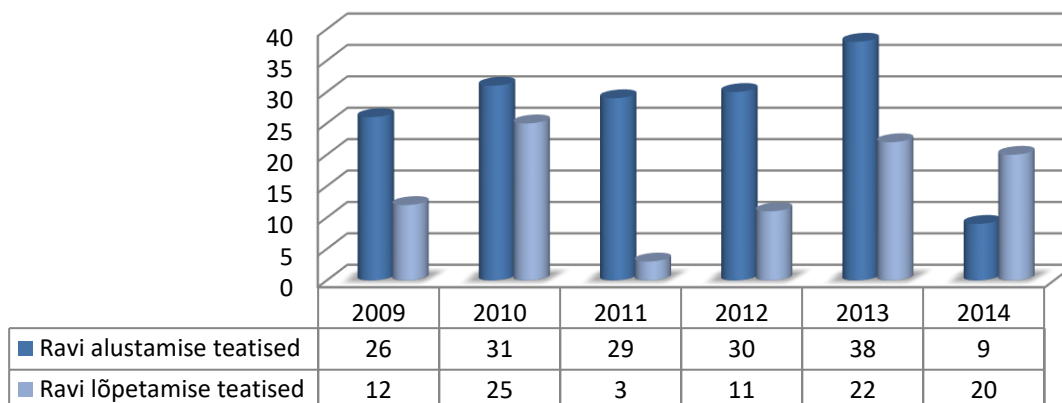
Allikas: Sillamäe linnavalitsuse sotsiaalhoolekande osakond

Tervisestatistika ja terviseuringute andmebaasi andmetel on inimeste surmade põhjusena Eestis esikohal vereringekonnahaigused, seejärel pahaloomulised kasvajakasvaja ning kolmandal kohal on õnnetusjuhtumid, mürgistused, traumad. Sama kehtib Sillamäe linna kohta. Südameveresoontekonna haigustesse suurem osakaal on Sillamäel natuke kõrgem kui Eestis tervikuna.

Joonis 1.1.22. Surmad 100 000 elaniku kohta. Allikas: Tervisestatistika ja terviseuringute andmebaas (alates 2020 pole andmeid värskendatud)

Sotsiaalministeerium koostöös Sillamäe Linnavalitsusega arendas Ida-Virumaa piirkonnas Sillamäel perioodil 2005-2017 üleriigiliselt kliente teenindava 20 voodikohaga statsionaarset ravikeskust, mis pakkus rehabilitatsiooniteenuseid aastas keskmiselt kuni 50 täisealisele uimastisõltuvusega isikule. Narkomaaniaravi andmekogu andmed näitasid, et SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskuses keskmine ravi alustamise teatiste arv perioodil 2009-2014 oli 27 aastas ning ravi lõpetamise teatiste arv sama perioodi lõikes oli 15 aastas. Vaatamata sellele, et aastate jooksul ravi lõpetamise teatiste arv suurenes, peamiseks ravi lõpetamise põhjuseks Eestis on endiselt ravi katkemine või ravile mitteilmumine.

Joonis 1.1.23. Ravi alustamise ja lõpetamise teatised SA Sillamäe Narkorehabilitatsioonikeskuses. Allikas: Tervise Arengu Instituut

Politsei ja Piirivalve Ameti andmetel on registreeritud kuritegude arv võrreldes 2023. aastaga natuke vähenenud – 279 (2019. aastal 247, 2020. aastal 288, 2021. aastal 272, 2022. aastal 289 ja 2023. aastal 283). Ka liiklusõnnetuste arv on vähenenud - 2024. aastal oli 19 liiklusõnnetust, millest 5 on inimkannatanuga liiklusõnnetused (2023.a – 26 liiklusõnnetust, 8 inimkannatanuga ja 18 varalise kahjuga).